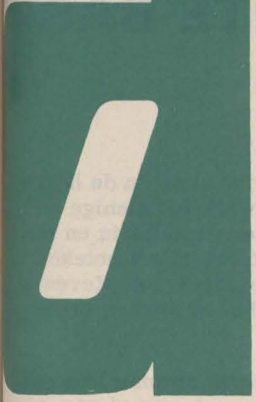

Democratie

december 1970 - 3e jaargang no. 12

leerke

CONGRES

BREDA

Democraat

uitgave van de politieke
partij Democraten '66

eindredacteur
Jan G. Huygens
Van Trigtstraat 24
Den Haag
Tel. 070-242761

administratie:
Democraat
Keizersgracht 576
Amsterdam
Tel. 020-226996
Postgiro:
1477777 t.n.v.
Administratrice
Democraat

advertentietarieven
bij het secretariaat

Druk Luna Delft

INHOUD

	pagina
Gesprek aan de echte basis	2
Imkamp en de kiezer	3
Mik in de staten van Groningen	5
De pers en D'66	6
Weg met de Partij, leve de beweging	8
De parabel van Broederhuizen	9
C. E. S.	9
Ondersteuning van Gemeentelijke en Provinciale fracties	10
Een impressie van en presentatie	11
<u>Van het hoofdbestuur:</u>	
Jaarverslag secretaris	12
U komt dus naar Breda	16
Congres reglement	18
Reacties op reglementen	19
Voorstel eenmalige contributie- verhoging voor 1971	19
Beleidsplan I	22
Beleidsplan II	38
Financieel overzicht van 1-1-70 tot 1-10-70	44

GESPREK AAN DE ECHE BASIS

door Leo J. Capit

Dat Appél van een gloednieuwe partij, die zich D'66 noemde, sloeg in de herfst van dat jaar fijn aan. Een goedverzorgd, bondig stuk drukwerk vol zinnige bewerkingen. Daar zat voor een verheugend groot aantal kiezers muziek in en met die muziek wouen ze wel meelopen. Het gevolg van dat optocht-effect betekende begin '67 een mijlpaal in de Nederlandse parlementaire geschiedenis. Zeven nieuwbakken en dus onervaren politici gingen namens D'66 hard werken in de Tweede Kamer. En dat doen zij, godlof, nog altijd.

De happening, die deze eerste klap van ons politiek pragmatisme betekende, heeft het aloude bestel klaarwaker gemaakt. Maar de ontploffing, waarop destijds onze hooggestemde verwachtingen gericht waren, is tot-nogtoe helaas uitgebleven. De confessionele partijen, verschrinkt samscholend, celebreeerden hun mis met drie heren, en de PvdA doorstond een hevige buikgriep door een virus dat Nieuw Links heette, terwijl in het statige oude pand van de VVD wat ver-mold meubilair ijlings vervangen werd door moderner spullen. Het bleek, altezamen, voldoende om het bestaan van de vermoeide oudjes te rekken. Weliswaar sprong hier en daar een splinter af, resulterend in het ontstaan van een PPR en een - mirabile dictu: rechts socialistische - partij die zich toide met de originele naam DS'70, maar de wezenlijke scheiding der geesten, die D'66 wilde bewerkstelligen, vond niet plaats. Nog niet.

Breekijzer

We hebben ons aardig weten te troosten, wijzend op onze breekijzer-functie. Maar achter dat breekijzer zat toch niet genoeg kracht. We hebben ook gezegd: D'66 is de katalysator in het vernieuwingsproces, dat alom gaande is. Helemaal waar, maar het was niet de vernieuwing die in het Appél waarmee 't allemaal begon werd begeerd. Er kwamen provinciale staten- en gemeenteraads-verkiezingen, die belangrijke electorale winst opleverden, maar minder, duidelijk minder dan die waarop Droomkoninkje D'66 zelf gehoopt en zelfs min of meer gerekend had, speculerend op het gevoel voor verhoudingen van het Nederlandse electoraat. Waarvan meer dan dertig procent het stuk bestond stomweg thuis te blijven, toen de stembus recentelijk gulzig klaarstond.

Heeft D'66 gefaald? Is dat de pragmatische conclusie nu de ontploffing is uitgebleven? Nee, waarachtig niet. Al zijn de verwachtingen dan ook vooralsnog niet in vervulling gegaan, toch is in de parle-

mentaire historie nimmer een partij geweest die zoveel veranderingen in het politiek denken teweeg heeft gebracht als D'66.

Tellen we dié winst uit, dan is er veel reden tot tevredenheid. En reden tot dankbaarheid jegens ons septet op het Binnenhof, dat af en toe weliswaar miskleunde, maar over 't geheel genomen toch een integer brok werk verzet waarmee ons aller toekomst zeer gebaat is. De inzet, de activiteit van De Zeven kan de tientallen D'66-ers in de Provinciale Staten en het forse aantal D'66-ers in de Gemeenteraden duurzaam tot voorbeeld strekken, wat een grote troost mag heten, want hoe is dat bij amateurs? Begin-nelingen kunnen leren van gevorderden.

Volksvertegenwoordiger

In parlement, provincie en gemeente heeft D'66 nu volksvertegenwoordigers. Optredend namens hun kiezers. Afgevaardigd door een partij die - zie dat maar dapper onder ogen - in dit na-jaar van '70 6067 leden telt. Dat is belachelijk, verontrustend weinig. ER IS EEN VUISTREGEL: TIEN PROCENT VAN HET NEDERLANDSE VOLK IS INDERDAAD POLITIEK GEINTERESSEERD. EN VAN DIE TIEN PROCENT IS TIEN PROCENT LID VAN EEN POLITIEKE PARTIJ. Ons deel van die tien procent kan nostalgisch zwammen over het élan waarmee D'66 destijds haar opwachting maakte in de politieke arena, maar wie op dit moment dat élan ziet zitten mag 't zeggen.

Nu mag men, ondanks alles, veronderstellen dat D'66 toch nog altijd goed in de electorale markt ligt. Want de kiezer, die op 27 april aanstaande zal beslissen, ziet alleen Van Mierlo en zijn mede-fractieleden. De kiezer zal het een zorg zijn, dat zich in het inmiddels demissionaire hoofdbestuur van onze partij het spelletje van de tien kleine negertjes voltrok. De kiezer weet niet, dat D'66 er met al haar intellectuele potentieel nog altijd niet in geslaagd is zich van een behoorlijk functionerend partijsecretariaat te voorzien wat niet verweten

mag worden aan degenen die er met grote toewijding werken, maar wel aan de organisatorische opzet. De kiezer weet ook niet wat er schort aan de interne situatie van de partij, die af en toe toch zulke goede, constructieve stukken produceert, dank zij toegewijde werkgroepen. Je zou kunnen zeggen: aan de fabriek mankeert van alles, maar het product is in orde.

Relance

Iedereen zegt nu: er moet iets gebeuren. Van Mierlo heeft gesproken van een relance, zonder dat begrip toe te lichten, maar het is duidelijk wat hij bedoelde, en de Tweede Kamer-fractie heeft het volop waargemaakt. Alleen bij de gratie van die activiteiten zijn we nog altijd een landelijke politieke partij, die volgend jaar een propositie kan zijn voor vele kiezers. Maar die partij is, gezien de huidige situatie, hard toe aan een face-lifting. En mentale en organisatorische face-lifting.

Wij zijn bijkans verzopen in ingewikkelheden. In de eerste plaats in ons reglement, onze statuten, die een geëge door diepdenkers vereisen, in plaats van verstaanbaar en hanteerbaar te zijn voor gewone mensen met een normaal verstand. En in de tweede plaats in het taalgebruik dat we bezigen in vele (niet alle) stukken waarmee we ons wenden tot de buitenwacht.

Wie politiek wil bedrijven in een land dat zo weinig achting heeft voor politiek als Nederland dient vooral de eenvoud, de begrijpelijkheid na te streven. In de eerste plaats in eigen kring, maar óók en vooral in de zaken die uitgedragen worden.

Dat lukte in 1966 wel in het Appél. Daarna niet meer. De stencilmachine heeft alsmaar woorden, woorden, woorden uitgebraakt. Veel te veel en veel te moeilijke woorden. Wat 'n wonder dat zelfs de eigen afdelingen op den duur die woordenstroom met een routinegebaar naar de prullemand verwezen!

Partij

Zijn wij een beweging of zijn wij een partij? We wensten partij te zijn zonder in te zien dat het een het ander absoluut niet uitsluit. We schiepen een partij met een veel te hoge contributiedrempeel. We hadden een partij-beweging of een beweging-partij kunnen zijn als we tevreden waren geweest met een tientje of twee rixsen van al diegenen die destijds een pragmatische aanpak in de politiek als een uitkomst brengende verfrissing begroetten. We zijn intussen ten opzichte van landelijke en mondiale problemen enorm pragmatisch geweest, maar niet met betrekking tot ons eigen bestaan.

Als Van Mierlo, bij wijze van overture voor de verkiezingsstrijd die nu aan de orde is, komt vertellen dat alom door gesprekken aan de basis ge-

tracht dient te worden de KVP en de PvdA in hun heilloze haatlijke verhouding tot bezinning te brengen dan is dat een fraai voorstel, dat, al zal het helaas vermoedelijk op niks uitlopen, in elk geval getuigt van D'66's gezindheid. En na zo'n probeersel kan weer een ander volgen, waarbij te hopen valt dat we in de afgelopen jaren wel iets geleerd hebben van allerlei grandioos mislukte PAK-experimenten, die, voor zover ze door D'66 geëntameerd werden, een opluchting moeten hebben betekend voor de gevestigde politieke partijen die ons in den beginne fier hoorden zeggen dat D'66 de anderen ging bedreigen met electoraal verlies, om aldus de nodige kruipolie in het verroeste bestel te spuiten.

Identiteit

Dat voornemen was destijds een stuk identiteit. Het sprak genoeg kiezers aan om zeven kamerzetels op te leveren. Maar met die kiezers is

verder geen dialoog gevolgd. Wat uit de bus kwam was een wijsneuzige club, te ingewikkeld, te duur, te onaanrekkelijk voor mensen zonder persoonlijke politieke ambities. D'66's eigen identiteit, met de charme van "dit is nog nooit vertoond" was D'66's grote kapitaal. Het is helaas renteloos blijven liggen, willoos onderworpen aan de politieke inflatie van de laatste jaren. We zouden er nu, met april 1971 in zicht, eindelijk eens wat mee moeten doen. Niet in de stoffige arena waar die tien procent politiek geëngageerde kiezers in rondarren, maar daarbuiten. Met die negentig procent, waarvan zo'n verontrustend groot deel stomweg blijkt thuis te blijven als de stembus wacht, zou D'66, na zich opnieuw duidelijk te hebben voorgesteld, een gesprek moeten aanknopen, staande voor de eigen wijd open deur, zonder norske, griezelige drempel. Dat is dan werkelijk een gesprek aan de basis. De enige basis waarop D'66 haar bedoelingen waar kan maken!

IMKAMP EN DE KIEZER

"Contact dat krijg je al wanneer je 'n croquet uit de automaat trekt"

Praten met M. J. J. A. "Sef" Imkamp, Kamerlid voor D'66. Hij doet denken aan een semiprof die oefent tegen een muurtje. Zijn schot zal wel niet altijd even zuiver zijn, maar de bal wordt snel gespeeld. Weg is weg, en de schietgrage voet staat klaar. Steeds weer. Zo praat Imkamp, niet bang voor onverwachte invalshoeken, voor onverwachte uitvallen. Milieu-hygiëne: moet er een ministerie voor komen of zoals dr. Golterman onlangs voorstelde in een open brief aan de door hem gekapitelde minister Bakker, "een deltaplan" voor de strijd om het milieu?

Noodsituatie

Imkamp: Milieu, dat betekent een noodsituatie. In wezen vind ik de bedreiging die er van het milieubederf uitgaat ernstiger dan die van 1940-'45. De gevolgen van de oorlog- uiteraard moet ik het menselijk leed nu buiten beschouwing laten- zijn in de jaren vijftig weggeëbd. Wat er nu met ons leefmilieu gebeurt, betekent een rechtstreekse bedreiging van het menselijk bestaan. Ik geloof in noodmaatregelen: alles moet ondergeschikt worden gemaakt aan de milieukwestie in dit stukje land, deze lap klei, aangeslibd aan de zee... In de politiek zouden we af moeten stappen van de prietpraat van meneer Kees die meneer Piet niet geschikt vindt voor zijn baan... Dat kunnen we ons nu niet meer permitteren... Wat mij betreft kan er een nationaal kabinet komen in verband met het milieu, ook al om het kunstmatig gekrakeel weg te werken.

De nood die Imkamp schetst, is voor de meeste mensen nauwelijks waarneembaar. Heeft hij ongelijk of wordt de zaak volgens hem versluierd?

Imkamp: De waarde van het milieu is zo moeilijk bewijsbaar. Je zou eens moeten becijferen wat het volgende sommetje gaat opleveren: Over pak weg vijf jaar zijn onze zee en onze binnenmeren niet meer bezwembaar. Wat gaat het kosten om ons Nederlanders allemaal een keertje recreatief in de tobbe te stoppen?

Beweeglijke prater Imkamp geeft een ander aanschouwelijk voorbeeld. Hij heeft een boerderijtje ergens in Brabant. Bij dat erf staat een beuk van 100 jaar. Die oude boom absorbeert water en stof. "Als je nu een even grote capaciteit aan absorptievermogen wilt hebben, moet je voor f 130.000 aan nieuwe aanplant neerzetten... (droomt even weg: "een beuk van f 130.000).

Voor hem mogen inkomens- en vermogensverdeling anders worden geprepareerd. Nu is het praten over het milieu en de bedreiging ervan een voorrecht van degenen die zich toch al veel kunnen permitteren.

Voorlichting

"Wat ontbreekt is een werkelijke consequente voorlichting. Een Teleacursus over landbouw op de televisie, en geen woord van "denk er aan, als je zoveel spuit, mol je zoveel milieu". De mensen moeten voorzichtiger worden met het milieu, en zijn niet in staat zonder meer nakoming van de

wet af te dwingen. Dit is een kwestie van eigen verantwoordelijkheid".

En de politieke partijen?

Een partij die zich serieus neemt, zou nu eigenlijk de toch al zo schaarse mankracht daarop moeten richten. Dat is politiek. Niet dat oninteressante gezeur over A die met B moet, met C aan de kant, een stembusakkoord of groot regeerakkoord... het mocht wat, al die akkoorden zijn er op gericht, dat de anderen verdwijnen en jij zelf blijft bestaan...

Dat noemen ze politiek. Maar politiek betekent: iets doen aan de maatschappij. Een partij die zich respecteert dus, moet nu lijnen gaan uitzetten." Hij wijst op voorbeelden van Zweden en Japan, waar systematisch plannen worden gemaakt om het milieu te beschermen.

Een milieuministerie nogmaals, wat denkt hij ervan?

Nee, het milieuaspect moet in alle departementen worden ingebouwd. Maar ik zie het niet gebeuren. De geesten zijn niet rijp. Neem Nelissen. Hij laat zelfvoldaan weten dat het aan hem niet zal liggen. Die stemming van: zo'n vaart zal het wel niet lopen, kijk, die komt juist van de ministeries, die het doelwit zijn van de aanvallen van de milieubeschermers.

Dubbeltje

Dat is dan ook weer een polarisatie... "En ondertussen gaan de irrelevante debatten in de Kamer door. Over een dubbeltje belastingverhoging. En de kiezers hebben dat door. Ze hebben er lak aan en denken: "Daar in die Kamer bazelen ze maar wat en er komt verder niets van terecht". Imkamp met grote nadruk en plastisch: De fout van de politici is, dat ze geen navelstrengverbinding hebben met de kiezers. De kiezer wil persoonlijke aandacht voor zijn situatie. Daar zouden politici nu eens eindelijk rekening mee moeten houden".

Vindt de politicus Imkamp dat hij dat zo maar kan zeggen?

"Ik probeer contact te houden met mensen. Met boerenmensen in Brabant. Ik ga mensen opzoeken. Je hebt zat kans om de kiezer te ontmoeten, vanaf het moment dat je croquetten gaat trekken uit de automaat, in plaats van ze op een broodje te bestellen bij Saur. Maar in het parlement kom je de kiezer niet tegen..."

Hij schetst een wandelinkje door een park, waar een tuinman in opdracht van boven planten en bomen weghakt, want er moet een rododendron-perk komen. Die tuinman weet niet waarom het moet en concludeert tegenover Imkamp: "Als je het mij vraagt, ze zijn allemaal gek".

Voor Imkamp is dat een bevestigde stelling: het allerlaagste echelon heeft altijd gelijk. Hij nuanceert zijn uitspraak vervolgens: "Neem landbouw,

zo'n ministerie waar het hoge niveau de pen- het papier voortdurend overhoop ligt met het echelon dat met de handen in de aarde wroet, dat in de proeftuin werkt. Ik let op die dingen. Ander voorbeeld. Op het Haagse Voorhout wordt de stoep voor de Britse ambassade vernieuwd. Maar daar moeten de bomen voor dat gebouw onder lijden. Ze worden afgekap... De werklui daar weten dat het fout is... Je zou de man op de bulldozer ernstig moeten vragen: "Is dit verantwoord... En het antwoord is dan nee".

Democratie

Via technocratie en de vervreemdende werking ervan komt hij op de democratie. Nauwgezet formuleert hij: "Democratie is een middel om machtsmisbruik tegen te gaan. Bij ons wordt het vaak tot doel verheven".

Hij laat bij navraag niet in het vage dat dit niet alleen opgaat voor zijn partij, en vervolgt zijn monoloog: "In onze democratie kun je de bewindvoerders niet wezenlijk dwingen om rekenschap en verantwoording af te dwingen. Dat geldt bijvoorbeeld voor regering en parlement. Je stelt een vraag en weet bijvoorbeeld dat je met een kluitje in het riet wordt gestuurd. Politiek wordt bepaald door belangen. Als je baasje bent, heb je als mens opgaven te vervullen. En daarmee kun je doen wat je wilt. Controle is pas mogelijk als de regenten zich vrijwillig onderwerpen aan een wezenlijke controle, en dan hoeft het eigenlijk niet meer... Maar zover zijn we allerminst. Onze maatschappij bestaat nu eenmaal uit structuren en het is verduiveld moeilijk de werkelijk verantwoordelijke mensen te ontdekken".

Geloof Imkamp in een vervolg van zijn parlementaire loopbaan?

Bekwaam ontduikt hij ditmaal de bal en belijdt: "Ik geloof in de buitenparlementaire actie. Eenlingen doorbreken structuren, dat zie je toch maar... Buitenparlementaire actie is de enige actie die het beleid van deze regering bepaalt... Werkende jeugd... oefenterreinen..."

Imkamp woont in een Haags Couperiaans huis. Later onder een schemerlamp waarvan de kap herinneringen oproept aan pluche en voorname knusheid, zegt hij: "Ik kan natuurlijk altijd weer ambtenaar worden... Maar ik ga, geloof ik, liever een kerkhof bewaken... Nee, deze vier jaar zijn de tijd van mijn leven geweest..."

Politiek voor de boekenplank

Indonesië

"Indonesië's nieuwe orde" van Ernst Utrecht, uitgave Van Gennep N. V., is een politicologische studie. Het probeert de lezer een zo duidelijk mogelijk beeld te geven van de machtsverhoudingen in het tegenwoordige Indonesië. Het zijn immers in de eerste plaats deze machtsverhoudingen - en niet de sinds 1946 aan Indonesië verleende ontwikkelingshulp - die zullen bepalen of hetgeen destijds als "Indonesisch avontuur" moest worden betiteld straks een succesverhaal kan worden genoemd. Aan de economische en de sociale aspecten van de Indonesische samenleving is aandacht besteed in zoverre deze in verband staan met de machtsverhoudingen.

Hemel en aarde

Christendom, kapitalisme en Marxisme zijn niet meer wat ze zijn geweest, namelijk vijanden. De eerste twee hebben zich al lang broederlijk vereend en de weg naar verzoening met het (Sovjet) marxisme is definitief ingeslagen. Ieder conformeert zich aan ieder om met elkaar eens de gelukzaligheid in de hemel en zeker hier op aarde te bereiken. In "Tussen hemel en aarde, stad en land" gaat H. G. M. Derks hier nader op door. Het is een Eurosboekje van de uitgeverij Wolters-Noordhoff NV in Groningen, die dergelijke boekjes in samenwerking met de werkgroep 2000 viermaal per jaar wil laten verschijnen. Kosten: zes-tachtig.

Onderwijzersopleiding

In "Een alternatieve pedagogische academie" pleit W. H. Sprenger voor een fundamenteel nieuwe onderwijzersopleiding. Van Gennep N. V. zorgde dat dit belangrijke pleidooi voor vijftig negentig kan worden verkocht. In een voorwoord: "In talloze persoonlijke gesprekken en publieke discussies met activistische jongeren is bij mij de overtuiging gegroeid dat wat aanvankelijk wellicht louter emotioneel bepaalde recalcitrantie is ter bescherming van de eigen jeugdwereld, bij de meer sensibelen en intelligenten gemakkelijk evolueert tot goedgefundeerde maatschappijkritiek. Zij krijgen in de gaten dat niet alleen de jeugd wordt bedreigd in haar eigenheid door toevallig autoritaire ouderen, maar dat het maatschappelijk systeem elke eigenheid bedreigt".

MIK IN DE STATEN VAN GRONINGEN

"Bij de opleiding leerde je dat een arts niet in het openbaar politiek moet bedrijven. Maar als je praat met de mensen, hun moeilijkheden hoort en als je dan inziet waar die moeilijkheden hun oorzaak vinden, dan kun je niet langer in het isolement blijven". Aldus Gerrit Mik (48, jeugdpsychiater) die met Prof. L.J. Brinkhorst voor D'66 in de provinciale staten van Groningen zit. De verkiezingen van maart 1970 brachten D'66 in die provincie van 2,7% (1967) op 4,7%. Ruim een half miljoen inwoners telt Groningen en de relatief hoge opkomst (79,3%) werd niet in de laatste plaats veroorzaakt door sociale onlusten, die communistenleider Fré Meis de kans gaven een deel van het ontredderde volk achter zich te verenigen.

In het nummer van Democraat van december 1969 liet Gerrit Mik als zijn "geloofsbelijdenis" noteren: "De breekijzerfunctie van D'66 in het vermolde politieke bestel, het streven naar radicale democratisering, de neiging het eigen standpunt te relativeren en het gestalte geven aan een soort socio-kulturele revolutie, die latent in de hele samenleving voorhanden is maar geactiveerd moet worden om de technologische toekomst mogelijk te maken"

Veenkolonien

Gerrit Mik werd geboren in Wilderwank, tennissen van de veenkolonien. Hij doorliep er de middelbare school. De crisisjaren beletten hem verder te studeren. Hij werd arbeider in een metaalfabriek. Daarna kreeg hij een baantje bij de PTT. van 1943 tot 1945 moest hij onderduiken. Na de oorlog kon hij zijn studie in de medicijnen voortzetten, gedeeltelijk door middel van een beurs. In vijf jaar werd hij arts, hij specialiseerde zich in psychiatrie en neurologie. Enige tijd werkte hij in het "ontwikkelingsgebied" Zuid-Oost Drenthe en van 1950 tot 1958 was hij verbonden aan de Provinciale Geestelijke en Gezondheidszorg, als jeugd- en sociaal psychiater. Speelden zijn ervaringen daarbij een rol? "Bewust niet maar onbewust natuurlijk wel". In 1958 werd hij gevraagd hoofd te worden van een kliniek voor volwassenen aan de universiteit te Groningen. "Professor Baan had inmiddels een nieuwe dimensie gegeven aan de psychiatrie, nl. de socio-gene invloed, d.w.z. de invloed die de maatschappij heeft op het gedrag van de mens". Verder werkte hij mee aan het Bureau Levensmoeilijkheden (huwelijk en gezin), de bestrijding van het alcoholisme ("Versta me goed: ik hou van een borrel"), het werk voor de onaangepaste jongeren, hij was adviseur in schoolmoeilijkheden en werkte mee aan de N.V.S.H.

Nozems

In 1965 volgde zijn promotie: onderwerp onaangepaste pubers. In 1959 al

nad hij een boekje geschreven over het nozemprobleem dat zijn voortdurende aandacht heeft gehad. Sindsdien is hij steeds meer geboeid geweest door het fenomeen jeugd. Thans is hij werkzaam bij het "open spreekuur", waar jongeren, desgewenst anoniem met allerlei moeilijkheden binnenstappen (zoiets als het Jeugd Advies Centrum in Amsterdam. Nu nog één avond per week geopend, binnenkort elke avond). "Een establishment-huis", noemt Gerrit Mik zijn zevenkamer-woning in een Groningse buitenwijk, waar hij woont met vrouw en vier kinderen (oudste 15, jongste 8). Wat heeft hem er toe gebracht lid te worden van D'66?

Gerrit Mik: "Voor de oorlog behoorde ik tot de Christelijk-Historische Jongeren. Na de oorlog was ik, hoewel sterk geïnteresseerd in de politiek, nergens lid van. Het begrip "christelijk" had voor mij geen politieke inhoud meer. De VVD zat niet in mijn denkpatroon. De Partij van de Arbeid, daar had ik wel sympathie voor, maar de sterke machtsvorming binnen die partij schrikte mij af. Ik kreeg walgging voor de politiek, vooral na de "nacht van Schmelzer". Ik vond het daarna niet verantwoord wel kritiek te hebben maar me afzijdig te houden. Zo koos ik voor D'66".

Groningse Problemen

Gerrit Mik stortte zich in de Groningse problemen die niet gering zijn. Het gebrek aan communicatie met het westen, de infrastructurale achterstand. Het onderwijs loopt er achter. Oorzaak en gevolg gaan hand in hand om de ontwikkeling van Groningen in allerlei opzichten te doen achterblijven met die van "het westen". De beloning is er ook lager dan elders. De cultuur is er veel minder gespreid. Voorts is er werkloosheid en lucht- en watervervuiling zijn zorgelijk. "En dan", zegt Gerrit Mik, "is er het minderwaardigheidsgevoel van de noorderling". Wat stelde D'66 zich voor aan dat alles te doen? "We moesten aan de basis beginnen. Dat was ons uitgangspunt.

Fré Meis, ja, die had wel in veel opzichten gelijk, maar zijn middelen zijn ongenueanceerd. We zitten maar met twee leden in de staten en toch is onze inbreng al fantastisch geweest. Veel groter dan ik ooit had durven hopen". Hoe groot is die inbreng geweest? "Toen we beiden in de staten kwamen verwachtte ik een starre, weinig actieve zaak. Dat is me enorm meegevallen. Het begon al met de verkiezing van de gedeputeerde staten. Links noch rechts hadden een meerderheid. Wij zaten in de balans. Om dingen te realiseren had men ons dus nodig. Wij stelden toen als voorwaarde dat men het beleid in het openbaar ter discussie zou stellen. En dat gebeurde". Maar de verkiezing van gedeputeerde staten werd in een kongsi besloten. Na het uitwippen van de VVD kwam de volgende combinatie tot stand: PvdA 3, C.P.N. 1, Christelijke Groeperingen 2. De samenstelling kon niet zonder ruzie worden gerealiseerd.

Commissievergaderingen

D'66 bereikte dat de commissievergaderingen openbaar werden. De traditionele partijen riepen in koor dat ze dat ook zelf al hadden gewild. "Onze inbreng wordt ook verder begeleid door deze usurpatie. Op socio-cultureel gebied hebben we ook veel tot stand gebracht. Onze stelling was dat de kunst naar de basis moest worden gebracht, vooral in creatieve zin. Het valt je daarbij op dat deze dingen ook wel bij andere partijen leven, maar daar veel minder direct tot uiting komen. Wij fungeren steeds als katalysator. Bij het tot stand komen van de roemruchte persleiding, de "smeerpomp" die het vuile water uit het industriegebied naar de Eems-Dollart moet brengen, hebben onze amendementen zeer effectief gewerkt. Ik verwacht niet dat het grote project, dat men zich oorspronkelijk had voorgesteld, doorgaat. Er zal worden gezuiverd". Wat zijn de verwachtingen van Gerrit Mik voor D'66, hier en elders? "Ik ben optimistisch. Het gevaar voor ons is dat men zal gaan hechten aan de gevestigde orde en dat angst voor vernieuwing gebruikt zal worden om ons in het verdomhoekje te stoppen. Maar ik heb goede hoop dat vooral de jonge mensen, die nu aan de verkiezingen gaan meedoen, de sprong durven te wagen. Dan komt de polarisatie tot stand. Wij bieden een duidelijk alternatief".

DE PERS EN D'66

De presentatie van het beleidsplan van D'66 heeft de kolommen van de pers goed gehaald. Vele bladen volstonden met een min of meer uitvoerig uittreksel. De Telegraaf legde in de kop toch maar eventjes de nadruk op het streven de kinderbijslag te laten verdwijnen, maar verder heeft de partij geen reden tot klagen. Ook verschillende commentatoren namen het plan onder loep. Onder hen was Laurens ten Cate, hoofdredacteur van de Leeuwarder Courant het uitvoerigst.

In zijn rubriek Dagelijks stelde hij onder meer: "In elk geval kan nu niemand meer zeggen dat de democraten een vage ideologische vereniging zijn. Ze komen met voorstellen, die veel geld kosten en veel tegenstand zullen oproepen. Dat is moedig en bovendien de enige mogelijkheid om in de politiek nog enig schot te krijgen"-- Ten Cate noteert enige vaagheden uit het plan en vervolgt: "Het nieuwe van het beleidsplan is nu, dat het niet zoals alle andere partijen doen, de hele zaak opsplitst in departementen, maar dat het probeert alle belangrijke beslissingen in te passen in een stelsel van prioriteiten, dat aan deze kernproblemen is opgehangen. Vandaar drastische voorstellen zoals het beperken van het aantal auto's, aanzienlijke doorbreking van kosten tegen vervuiling, enz. . ."

Over de invoering van dwarsliggende ministers. "Een geweldig idealistisch voorstel. Het is moeilijk je een minister voor te stellen die een dergelijke pottekijker niet onmiddellijk het werken onmogelijk maakt. . .". Ten Cate ziet het allemaal nog niet zo zitten. Maar hij besluit: "Waarmee alleen maar gezegd wil worden, dat D'66 ons alleen een grote dienst zou bewijzen door meer te doen dan wat zij nu al gedaan heeft: een interessant hier en daar discutabel maar in elk geval moedig programmaontwerp opleveren. Wat verder nodig is een methode tot de uitvoering van de dringend noodzakelijke maatregelen, desnoods dwars tegen de (verkeerde) voorkeuren van de meerderheid in. Mag dat? Zo ja, hoe moet het?"

AH/NRC

Handelsblad-NRC schreef in een hoofdartikel: "Het is niet onmogelijk dat het (bedoeld is D'66) met dit beleidsplan zijn aantrekkelijkheid zal herwinnen, die het na bijna vier jaar van parlementair stucwerk hard bezig was te verliezen. Het is niet ondenkbaar, dat dit beleidsplan de eigenlijke "relance" van de partij betekenen zal en niet de onwezenlijke poging van Van Mierlo om D'66 als eerlijk makelaar tussen PvdA en KVP te laten optreden". Maar vraagt Handelsblad/NRC zich af, zal de aantrekkelijkheid niet opnieuw beperkt blijven tot een zekere elite, plus een onstabiele aanhang? En blijft verder niet het gevaar dat andere partijen weer de aantrekkelijke punten pikken?

Om te concluderen: "In beide gevallen zou de historische rol van D'66 eerder die van aanjager zijn, van factor die via ander bestaande krachten werkt, dan die van groep die zelf de vernieuwing van het land ter hand neemt. Dat is voor de leden op den duur teleurstellend. Want iedereen die politieke ideeën heeft, wil ook wel eens de macht hebben ze zelf uit te voeren. . ."

De Tijd

"Ideeën als deze hebben het voordeel dat zij een indruk geven van oorzaak en gevolg. Er wordt ook onmiddellijk een recept bij verschaft voor het oplossen van de misstanden. Het nadeel is dat de schijnbare eenvoud van deze oplossingen doet vergeten hoe gecompliceerd de samenleving werkelijk in elkaar zit. De politieke witmakers die D'66 in zijn program doet, zijn geen van alle zo splinternieuw. Zij paren de aantrekkelijkheid van hun eenvoud aan een kinderlijk geloof in de mogelijkheid van hun wonderbaarlijke resultaten. Maar als ze allemaal bij elkaar in een programma zitten, kan men zich de Witte Reus onder de politieke partijen wanen.

Het program van D'66 bevat wel aantrekkelijke elementen, maar er tegen pleit de wat geforceerde indruk van nieuwigheid en vanzelfsprekendheid. Is de toegang van het aantal wegen werkelijk de oorzaak van groter autogebruik? Speelt het bestaan van kinderbijslag werkelijk een rol bij de gezinsplanning? Mag men echt een verband leggen tussen het inkomen van afgestudeerden en studietoelagen voor studerende? En - om eens een wat breder verband te leggen - wordt het aanzien van de landsproblemen werkelijk anders wanneer men ze vanuit de kopstand bekijkt? Wij houden wel van deze politieke yoga-beoefening. Maar wat voor de normale yoga geldt gaat ook hier op: men kan niet op het hoofd staan en tegelijk volhouden dat men vaste grond onder de voeten heeft".

De Volkskrant

De Volkskrant ziet het wat zonniger. Het stuk is uitvoerig, maar de Democraten zijn springlevend en men kan zelfs ontdekken, dat "D'66 op enkele belangrijke punten soms zeer eigen opvattingen ontwikkelt". Dat geldt dan

voor bevolkingspolitiek, woningbouw en vervoer. Punten die de Volkskrant niet onverdeeld aanspreken. Dat is wel het geval met het democratiseringsstreven, een krachtige aanpak van de milieubeheersing en de belastingsverzwaring. Nee, De Volkskrant heeft het wel gezien. . . "D'66 toont zich met dit program een partij, die nog zeker niet behoeft te worden afgeschreven, zoals de AR-partij-voorzitter kennelijk al geneigd was te doen. Hoofdzaak is dat er voor straks een voldoende gesteund vooruitstrevend beleid komt. Alle krachten die dat mogelijk kunnen maken zijn welkom, blijven kostbaar. . ."

En Het Parool schrijft in een kort hoofdartikel: "Het stuk doet echter ook vragen rijzen; en de voornaamste daarvan is wel in hoeverre er in verband met zijn nogal intellectueel karakter de werfkracht van kan uitgaan die D'66 behoeft om als partij groeiend of zelfs alleen maar op peil te blijven. Politiek is niet alleen een kwestie van program van slagvaardige aantrekkelijkheid. Dat heeft Van Mierlo trouwen altijd wel geweten".

Regionaal

Nog enkele regionale geluiden. Het Nieuwsblad van het Noorden rept van interessante punten, serieuze discussie en een frisheid die weldadig aansiet. Het blad stelt de vraag: "Wat hebben we over voor onze welvaart? En daarbij zal het kiezen of delen worden. Wie daarbij zal moeten betalen lijkt ons één van de interessantste discussiepunten toe. Al was 't alleen maar vanwege de morele en principiële overwegingen, die daarbij zullen moeten worden betrokken. Zo is de oplossing, die D'66 biedt voor het vervuilingprobleem op het eerste gezicht een wat simpele: "de vervuiler betaalt" kon wel eens neerkomen op "Sijmen betaalt". Praten over een rechtvaardiger inkomens- en lastenverdeling betekent naar onze mening praten over ons fiscale systeem. Het zou wel eens kunnen wezen, dat daarbij oude vertrouwde en gebaande wegen verlaten moeten worden. Het zou wel eens kunnen betekenen, dat er nieuwe denken geïntroduceerd moet worden. Tot dat nieuwe denken geeft naar onze smaak het onwerpbeleidsplan van D'66 een interessante aanzet".

Amersfoortse Courant

De Amersfoortse Courant stelt vast: "Het dient gezegd, oorspronkelijk en vooruitstrevend is de D'66 visie op onze maatschappij wel. De opstelling van de partij in dit basisprogramma, mag men zelfs in zekere zin elitair noemen en het is de grote vraag of deze pragmatische, puur intellectuele en zo men wil technocratische benadering van de structuur onzer samenleving wel te combineren valt met de visie van welke andere partij in Nederland ook. Het gevaar voor D'66 is dan ook, dat zij zich zo oorspronkelijk opstelt, dat ze zich daarvoor isoleert. Een programma dat eigenlijk alleen maar voor uitvoering in aanmerking komt als men zelf de absolute

meerderheid behaalt is niet erg realistisch."

In verder nog

"Als D'66 trouwens de invloed van het volk op het bestuur wil versterken, maakt ze weinig kans zelf vertrouwen te krijgen. De Nederlander is - de informatie bewijst het - niet zo graag bereid een stukje van zijn eigen welvaart te offeren voor het algemeen belang. Een waar D'66 stelt dat het euvel van de vuile lucht o.m. tegengegaan moet worden door het autorijden duurder te maken en de wegeaanleg te beperken kunnen wij de reactie wel voorspellen: stromen auto's met bordjes "protest" "

Gooi en Eemlander

De Gooi en Eemlander ziet het helemaal niet zitten, getuige de volgende pennestroken: "D'66 heeft een beleidsplan opgesteld voor de komende kabinetsperiode, vol goede bedoelingen en vol waarheden ook, maar op sommige punten zo buiten de werkelijkheid, dat de lezer zich afvraagt of D'66 in sprookjes gelooft.

De partij handhaaft in elk geval zijn imago om met bijzondere voorstellen te komen: zoals terugdringing van het autoverkeer door de wegeaanleg te vertragen, afschaffing van de huursubsidies om de krotopruijing te kunnen financieren, en geleidelijke verdwijning van de kinderbijslag en kinderaftrek om de bevolkingsaanwas te temperen. Staat en overigens wel verband tussen kindertal en die bijslag en aftrek?

Het zijn opmerkelijke gedachten, maar ons huidige maatschappelijk beeld moet wel "ontploft" zijn, wil er kans tot verwezenlijking bestaan".

Haagsche Courant

P. Riemersma van de Sijthoff-pers Haagsche Courant plus Rotterdams Nieuwsblad heeft vooral eens bekeken hoever D'66 nu lijkt op PvdA en de VVD. Hij is er niet uitgekomen. "D'66 roept voor de socialistische eis tot nivellering van de inkomens". Maar hij moet besluiten: "Uitdrukkelijk wil D'66 die belastingdruk verlagen in de indirecte sfeer: belasting op suiker, jam, schoeisel en dergelijke.

Dat zal immers in het kader van de EEG toch al noodzakelijk zijn. Erg pragmatisch, maar daarmee doet zij een stap uit de buurt van de PvdA, die nog altijd de voorkeur aan de directe belastingen geeft (loon- en inkomstenbelasting) omdat die rechtvaardiger verdeeld zouden zijn. De VVD daar tegen is een groot voorstander van verschuiving van directe naar indirecte belastingen. Blijkbaar heeft D'66 toch een eigen sociaal-economisch gezicht".

In zijn rubriek "Van links naar rechts" zegt J. J. Vis enige dagen later in AH/ARC: "Het beleidsplan van D'66 had iets met de verkiezingen te maken. Het had al met al de omvang van een aardig pocketboek en maakte definitief een eind aan de legende dat D'66

wel een trucje heeft om kiezers te krijgen maar toch eigenlijk geen programma. Als D'66 nu iets heeft is het hooguit een teveel aan programma. De jongensachtige aanpak van wat-kans-gebeuren die vier jaar geleden het bestel in verwarring bracht is nu wel voorgoed verdwenen, ingepakt tussen de moeilijke woorden en de decimalen van het beleidsplan. Dat is natuurlijk een onvermijdelijk proces maar het is wel jammer want zo wordt de politiek weer wat moeilijker te begrijpen. Je kunt het beleidsplan niet meer op een verkiezingsafische krijgen en alleen maar de slagzin "Beter leven door hogere belastingen" is ook geen topper.

Wie even nagaat welke groepen kiezers D'66 met het beleidsplan van zich kan vervreemden komt in korte tijd vrij ver: * de automobilisten (de benzine wordt duurder), * de huisvrouwen (de wasmiddelen worden duurder) * de vaders en de moeders (afschaffing kinderbijslag), * de landbouwers (beperking chemische bestrijdingsmiddelen), * de loontrekkers (beperking besteedbaar inkomen).

Alleen wie niks verdient, niets produceert en veel wil democratiseren kan erg makkelijk warmlopen voor dit beleidsplan.

Maar misschien ben ik te pessimistisch - steeds meer kiezers schijnen genoeg te krijgen van de ouderwetse beloftes die in de verkiezingscampagnes goedkoop zijn maar achteraf toch te duur blijken. Nu de ethiek van de arbeid wat verstikt raakt in de industriële schoorsteenwalm liggen frisse lucht en onbespoten groente wat beter in de waardering dan werkgelegenheid zonder meer.

Als de rekensommen van de Democraten een beetje kloppen kunnen zij het de concurrentie nog lastig genoeg maken. Bovendien kunnen ze zeggen: "Stem nou maar op ons want anders zit U over tien jaar nog in de stank".

Algemeen Dagblad

Het Algemeen Dagblad reageerde op het Beleidsplan met: "D'66 schrikt er niet voor terug om van burger en overheid een ingrijpend offer te vragen. Het is onvermijdelijk - zo wordt in het kersverse beleidsplan gezegd -, dat de belastingdruk met 0,6 procent per jaar toeneemt. Dat is een forse uitspraak die toch wel waardering geniet. In die zin dan dat wij de eerlijkheid toejuichen waarmee D'66 zegt dat de Nederlanders, willen ze gelukkig en gezond kunnen leven, meer belasting moeten gaan betalen.

Zo bekeken past D'66 toch wel in het straatje van de PvdA. En wat zou daar op tegen zijn? Het komt de duidelijkheid in de politiek ten goede. Als de PvdA zich nu ook nog tot de KVP bekent, kan de politieke leider van D'66 mr. Van Mierlo, zich op de borst gaan kloppen. Dan is de kiel gelegd voor een coalitie van D'66, PvdA en KVP. Dat is een wensdroom van Van Mierlo die overigens bij de jongste algemene beschouwingen meewarig werd beoordeeld.

Wat het beleidsplan van D'66 aangaat, het is experimenteel van opzet. Het breekt nl. met de traditionele indeling van verkiezingsprogramma's van Nederlandse partijen. D'66 legt het accent op de open samenleving en de bescherming van de omgeving waarin wij ademen en werken, als ook op het in de hand houden van de technische ontwikkeling. Van die benadering uit wil het de middelen van het Rijk besteden.

Een frisse, maar ook hautaine aanpak! Partijen, die met D'66 zouden willen samenwerken, zal de nodige hoofdbreken kosten. D'66 wil immers dat anderen hun visie geheel aan de hare aanpassen. Maar de visie van D'66 lijkt een "heilige koe" - er mag aan deze basis niets veranderd worden. Of de anderen die zullen aanbidden, is zeer twijfelachtig".

Politiek voor de boekenplank

Vrede

Niet lang geleden is de derde druk verschenen van het bekende boek "Hoe leren we de vrede" van drs. S. C. Derksen. In een voorwoord zegt uitgeverij Wolters-Noordhoff NV in Groningen dat de belangstelling voor de vredesproblematiek groeiende is. Het boek is thans uitgebreid met hoofdstukken over de vredesopvoeding in het gezin en over de directe vredesopvoeding op school. Het geeft daardoor ouders, onderwijzers, vormingsleiders en andere opvoeders in concreto de gelegenheid om iets aan vredesopvoeding te gaan doen. Kosten negenvijftig.

Belastingen

Dr. J. A. de Vries, doctor in de sociale wetenschappen en verbonden aan het ministerie van financiën, doet in het boek "Het belastingpolitieke systeem" (Agon Elsevier, vieren-twintig-vijftig) verslag van een door hem gehouden onderzoek naar resistentie en stabiliteit van het belastingpolitieke systeem. Met name geeft hij een beschouwing over dit systeem tegen de achtergrond van de Europese integratie.

De schrijver vraagt zich af hoe het komt dat de belastingheffing, ondanks de bestaande onzekerheid over de rechtvaardigheid en de doelmatigheid hiervan, door de maatschappij nog steeds wordt aanvaard. De auteur laat zich vaak zeer kritisch uit over de Nederlandse belastingheffing en die bij de andere EEG-partners. Voor wie zich bezighouden met de economische en de rechtswetenschap, de sociologie en de politologie en zij die door hun werk met het belastingstelsel en de wetgeving hierover in aanmerking komen, een uiterst nuttig werk.

WEG MET DE PARTIJ, LEVE DE BEWEGING

door Dick A. Dorrepaal

Het is geen fraaie image, die D'66 thans afwerpt. Of een partij van geborneerde wijsneuzen en topperige doctorandussen, of een groepje windvanen en Ridders van de Perifere Zaak. En met dat imago wil D'66 in 1971 - over vier (tel ze: vier!) maanden - tenminste 13 zetels (tel ze) veroveren. Zelden is een illusoire ballon zo drastisch doorgeprikt als toen de uitslagen der raads- en statenverkiezingen binnenkwamen. Een minder grote winst dan was verwacht! Uiteraard - de bonzen van het verkankerde partij-bestel zagen gerede aanleiding tot gejuich over de teruggang van D'66 - het wel: het "verlies" van D'66. Wat verwacht men niet van bonzen? Maar slechter is dat D'66 zelf in alle geleidingen een gedemoraliseerd gezicht zette. Aldus gebeurde het fatale: men ging praten over "relance" - alsof niet elke raads- en statenzetel pure winst was.

Praten over een relance - en dat doet men nu reeds enige maanden. Gelukkig blijft het bij praten, want een werkelijke relance zou toegeven betekenen aan een illusoir verlies. Ik neem althans aan dat Van Mierlo's handgraanaat naar de KVP en PvdA niets met een "relance" te maken heeft. Ruim vier maanden scheiden ons van de verkiezingen, waarbij D'66 tenminste dertien zetels moet veroveren. Zo niet, dan kan D'66 beter de zetels, die ze krijgt, teruggeven ter verdeling onder de andere partijen, die het dan zullen hebben gewonnen - wat nu nog niet zo is.

Recapitulatie

D'66 (anno 1966) zou zijn een pressure-groep, wier strategisch doel was: staatkundige hervormingen, die de afstand tussen bestuurder en bestuurde moest verkleinen en, als tweede, het opblazen van de in oude vormen zich verlekkerd wentelende rattenkoning der partijen. De gekozen tactiek was: zetels veroveren in de representatieve lichamen om aldus de pressure-groep politieke handen en voeten te geven.

Een noodlottige - schier typisch Nederlandse - wetmatigheid openbaarde zich ras na het initieel succes: D'66 vergroeide van een geslaagde beweging (met ruim 300.000 stemmers, die dicht bij de hoofddoelstellingen stonden) tot een nijver-organiserende partij (met + 6.000 leden, die niemand anders vertegenwoordigden dan slechts zichzelf). En in de plaats dat die partij-organisatie zich primair tot taak stelde de fractie - de gekozenen - tot

secretariaat en uitvoerend lichaam te dienen, a.h.w. een schaduw-departement voor een schaduw-regering - die rechts noch links erkende - in plaats daarvan ontwikkelde zij zich tot een mandarijnen-labyrinth. In talloze commissies - hoe kan het anders - en werkgroepen werden kostelijke stukken opgesteld, amendementen op amendementen doorgesproken, buiten iedere realiteit vervliegende programmapunten opgesteld en in wurgende gemeenplaatsen gevat. Het liefst van alles werden procedure-kwesties aan de orde gesteld, met alle daarbij behorende achterklap en esoterische kunstgrepen, waarin een legalistisch volkje uitblinkt.

Van de kleinste hengelclub tot de grootste politieke groepering komt in Nederland niet van de grond, omdat iedere discussie verzandt in procedure-lekkernijen. Maar wat moet de fractie met zo'n bende? Waarmee moeten de Kamerleden van D'66, op geen enkele manier gesteund door de partij - en in feite tegengewerkt - de politieke arena in?

D'66 is reeds lang niet meer te onderscheiden van andere papierverwerkende industrieën. Wie eerlijk met het programma voor de spiegel gaat staan en zich dan niet met doelmatigheid vleit, die zal toegeven dat dit programma een overmaat van overbodige buigingen naar een vermeende kiezer maakt. Want een groot deel zijn gratuite mededelingen, een ander deel is irreal en weer een ander deel bestaat uit resultaten van een nimmer-geteste communis opinio, genomen omdat dat nu eenmaal zo hoort. De werkelijke punten van D'66 - en die zijn nog steeds dezelfde van 1966 - zijn overgroeid door moeraswoekeringen.

Programma

Een relance is niet nodig. De oorspronkelijke doeleinden zijn nog geheel voldoende. Nog kan gewezen worden op een grote kloof tussen kiezer en gekozene, nog zijn de gevestigde partijen onontwarbaar verweven in het

bestaande en zieke, bestel. Nog zwaker dan vroeger staat het Parlement tegenover de regering door slechte uitrusting, politieke zwakte en wanbegrip omtrent eigen rol. De klok staat inderdaad op vier (maanden) voor twaalf, voor het uur der waarheid. Laat de partij-D'66 ontploffen, en de beweging D'66 weer overnemen. De fractie - en zij die een vertegenwoordigende functie ambiëren -

worden een absoluut, en eenvoudig mandaat gegeven: Staatkundige hervormingen, openheid van bestuur, nauwere betrekking tussen kiezer en gekozene, versterking van het Parlement, reële doorvoering van democratiserende principes waar dat maar mogelijk is en nuttig, nimmer aflatende agressie jegens de gevestigde partijen-stelsel en het horizontaal daar doorheen lopende "oude jongens-netwerk".
Leve de beweging, weg met de partij!

Politiek voor de boekenplank

Ons buitenlands beleid

In het boek "Nederland, Europa en de wereld", voor veertien gulden en vijftig cent bij uitgeverij Boom-Pers in Meppel, discussiëren vijftien internationale politiek-deskundigen over Nederlands buitenlands beleid sinds 1945.

Het boek geeft kritisch commentaar op het beleid zoals dat tot nu toe is gevoerd. Door de discussievorm weer spiegelt het vrij nauwkeurig de gangbare visies over Nederland in een wereld die in een kritieke fase van overgang naar nieuwe nog onbekende verhoudingen verkeert.

De overheden

Regeren door het volk voor het volk is in onze dagen een verbazend ingewikkelde zaak geworden. Het begrip democratie is zo ingeburgerd dat velen zich nauwelijks meer van zijn betekenis en grondslagen rekening geven. De meeste thans bestaande politieke stelsels worden voorgesteld als democratisch, als ontsproten aan de soevereine wil des volks. Wat hiervan zij, hoe deze beweringen al dan niet door de werkelijkheid van het politieke bedrijf worden gestaafd, toont het heldere relaas van Maurice Duverger in "De overheden", een panorama van politieke stelsels. De auteur is hoogleraar aan de Faculté de Droit en het Institut d'Etudes Politiques van de Parijse universiteit. Deze uitgave van Boom-Pers in Meppel kost nog geen vijf gulden.

DE PARABEL VAN BROEDERHUIZEN

In de gemeente Broederhuizen ligt de buurtschap Oudendijk al vele tientallen jaren in de rook en de stank van de vuilverbranding. Vroeger kon het de mensen niet zo veel schelen; het was al moeilijk om brood op de plank te krijgen en dan heb je die stank er nog wel bij. In de laatste jaren is dat allemaal veranderd. Ook in Broederhuizen is het besef doorgedrongen dat God de mens niet heeft gemaakt om hem als een paling te laten uitroken. Als dat wel gebeurt, nou, dan mag die mens daar best wat van zeggen. Maar de mensen die wonen in Oudendijk zijn nu eenmaal gewend twee maal per week die rook en stank te verdragen en vertel ze nu eens dat zoiets niet hoeft. . . . Gelukkig kent ook deze wakkere gemeente een afdeling D'66. Op de ledenvergadering kwam de zaak ter sprake en de verontwaardiging steeg ten hemel. Er was een lid bij die voorzitter had geleerd en die had uitgeroepen dat de rook en de stank zich bij deze en gene windrichting onder een hoek van zoveel graden in die ene richting voortbewogen enzovoorts, we-wet-wel, maar daar werd het niet minder van. De dokter ter plaatse wist te vertellen dat de vuilverbranding daar op die plaats veel schade voor de gezondheid van de Oudendijkers voortbracht. B. en W. hadden zich nooit iets van aangetrokken. Wisten ze veel, hun villa's stonden aan de andere kant van de uitgestrekte gemeente, op plaatsen waar je niet zo veel merkt.

Politieke macht

Er moest nu maar eens iets gebeuren, maar ja wat, goede raad was duur en de politieke macht van zo'n jonge partij gering. Er waren al eens boze brieven verzonden aan de autoriteiten en daar waren ernstige antwoorden op gekomen. Zo in de trant van: het heeft onze aandacht, we blijven er op stu-

deren enz., maar er gebeurde niets. En rook en stank dreven voort over Oudendijk, tweemaal precies per week.

Bij de laatste ledenvergadering van D'66 vroeg een nieuw en jong lid het woord: hij had een idee. Er moest actie komen! Vooruit, de burgers bij het bestuur. Niet goedschiks, dan kwaadschiks. Er was nu genoeg gepraat. Het plaatselijk bestuur bleef nuchter: wat voor actie dan? Het nieuwe lid had een plan. Luister, er werden hier vroeger folkloristische optochten gehouden, in het hartje van de winter trokken stoeten mannen door de dorpen, die veel lawaai maakten met deksels, pannen en ketels. Dat was dan om de boze geesten te verjagen. Nou, zoiets konden ze nu ook doen, maar dan tegen die smerige vuilverbranding die best naar een andere plaats kon worden overgebracht. Een donderen applaus overstemde elk bezwaar. Er was eindelijk geen behoefte meer aan discussie. Het plan was er nu. Aktie!

Goed dan, zaterdagmiddag zouden stoeten Broederhuizenaren, in allerlei vormgeving door de dorpen van de gemeente trekken om de aandacht te vestigen op het probleem van de rook en de stank. Aktie! Het bestuur

zou het allemaal even regelen.

Merkwaardig

Op dat moment gebeurde er iets merkwaardigs. Nog nauwelijks had de voorzitter gevraagd wie zich als vrijwilligers opgaven, of iedereen begon naar zijn jas te zoeken. Ja, hoor eens, ik heb geen tijd, zei de een. Ik kan toevallig niet, die middag, zei een ander. Een derde wilde zich niet in eer en goede naam laten aantasten. Een vierde had al eerder gezegd dat hij de stank niet zo erg had gevonden. Het bestuur besloot ten einde raad de zaak in overweging te houden. Het zou nog eens bekeken worden. Men zou er op terug komen. Hé, loop nou niet weg! Maar de meesten waren al op weg naar de uitgang. Hun handen waren altijd schoon geweest. En dat gedoe met die blikken en ketels, dat lag hun niet zo. Je kon toch ook een nette brief schrijven? Dat was democratisch en pragmatisch. Dan kreeg je een antwoord van de burgemeester en daar kon je dan weer over praten. . . .

Wethouder Dijkstra (A.R.) had de lucht gekregen van de lucht van die vuilverbranding. In de volgende raadszitting kondigde hij aan dat hij zou overwegen, om op de volgende begroting een post op te voeren ter verplaatsing van de vuilverbranding. Hij hield een ontroerende toespraak die in zijn geheel werd opgenomen in de Bode van Broederhuizen. Al vele tientallen jaren, zei hij, ergerde hem die rook en die stank van de vuilverbranding. Nu moest er maar eens een eind aan komen. Het zou aan hem niet liggen. Nu zou er verandering komen. De oudste inwoner van Oudendijk las dit bericht in de Bode en zij kon haar ontroering nauwelijks verbergen. Zou zij nu toch weer A.R. stemmen?

CONTINUE ENQUETE SYSTEEM NR. 17

	ja	neen	geen/andere mening
1. Heeft het beleid van de fractie van D'66 in de Tweede Kamer over het geheel genomen (laten we zeggen voor meer dan 70%) aan Uw verwachtingen beantwoord?			
2. Bent U van mening, dat de ware democratie in eigen gelederen voldoende tot haar recht komt?			
3. Bent U het eens met het voorstel door Van Mierlo inzake samenwerking met PvdA en KVP?			
4. Vindt U dat de achterban voldoende wordt geraadpleegd alvorens de voorman van D'66 dergelijke uitspraken in het openbaar lanceert?			
5. Verwacht U bij de komende verkiezingen, bij gelijk blijvende koers, zetelwinst voor D'66?			
6. Acht U een koerswijziging van D'66 noodzakelijk om bij de komende verkiezingen de oorspronkelijke doelstellingen zoveel mogelijk te verwezenlijken?			
7. Zo ja, bent U dan van mening dat D'66 meer naar "het politieke midden" moet koersen?			
8. Bent U van mening, dat D'66 voldoende kansen geboden heeft aan particuliere initiatieven en minderheidsstandpunten binnen de eigen partij?			
9. Verwacht U bij de komende verkiezingen, bij gelijk blijvende koers, zetelwinst voor de VVD?			
10. Bent U voorstander van verlaging van de huidige "kiesdrempel".			

Ondersteuning van Gemeentelijke en Provinciale fracties

Het is de bedoeling van het hoofdbestuur om ter bevordering van een goed functioneren van de gemeentelijke en provinciale fracties onder andere een lijst van deskundigen op te stellen, die bereid en in staat zijn om - buiten de eigen gemeente of provincie - informatie en adviezen te geven terzake van onderwerpen, waarover D'66-vertegenwoordigers zich een mening moeten vormen en waarover zij kritische vragen moeten kunnen stellen aan B. en W./G.S. Gaarne verneem ik wie bereid en in staat is:

1. op verzoek informatie over bepaalde onderwerpen te geven via de "Democraat",
2. op verzoek schriftelijk of telefonisch D'66-vertegenwoordigers buiten de eigen gemeente of provincie bij te staan in hun werk.

U gelieve verder concreet, kort en kernachtig aan te geven:

3. de onderwerpen die u beheerst (zie bijgaand globaal overzicht).
- Tenslotte verneem ik ook gaarne:
4. de regio waarvoor u als deskundige beschikbaar bent,
 5. of u alleen beschikbaar bent voor gemeentelijke fracties, of ook voor provinciale fracties, gezien de onderwerpen die u beheerst,
 6. de aard van uw (evt. vroegere) beroeps werkzaamheden, voorzover deze bepalend zijn voor uw deskundigheid.

Deskundigen kunnen zich melden bij:
Mej. G.Swart, Faustdreef 481 Utrecht.
DE AANGEGEVEN VRAGEN DIENEN IN DE HIER GEGEVEN VOLGORDE BEANTWOORD TE WORDEN.

Globaal overzicht van onderwerpen, waarover gemeentelijke (en provinciale fracties) informatie en advisering behoeven:

a. Financiering

- algemeen
- financ. verhoudingswet
- eigen belastingen

b. Wettelijke regelingen

- (o.a. verdeling taken en verantwoordelijkheden tussen Rijk-provincie-waterschappen-gemeente - bestuurlijke herindeling)

c. Verordeningen op de raad en de provinciale staten

- functionering
- demokratisering

d. Wijkraden

- voorlichtingsbeleid
- participatie en inspraak
- openbaarheid

e. Personeelsbeleid

f. Streekplannen

g. Stadsontwikkeling

- openbaar vervoer
- verkeersvoorzieningen
- verkeersbeleid
- stadssanering
- infra-structuur
- woningbouw
- woningbouwcoöperaties
- nieuwe wijken
- huisvestingsbeleid
- grondpolitiek
- onteigening
- bestemmingsplannen
- agglomeratievraagstukken
- wegen, bruggen, bewegwijzering
- verhouding tot projectontw. maatschappijen (contracten)

h. Gemeentelijke verordeningen

- politie
- waterleiding
- gas en electriciteit
- reiniging
- riolen
- slachthuizen
- brandweer
- luchtverontreiniging
- afvalwaterzuivering

i. Economisch leven

- werkgelegenheid
- groot-bedrijf
- middenstand
- landbouw

j. Onderwijs

- kleuter
- lager
- voortgezet
- beroeps
- avond
- bijzondere groepen
- uitvoering wettelijke regelingen
- onderwijsvernieuwing
- demokratisering (schoolreglementen)
- inspectie
- schooladviesdiensten
- gymnastieklokalen
- culturele vorming

k. Cultuur

- demokratisering
- meervouding/alternatief gebruik van gebouwen
- education permanente
- subsidie-beleid

l. Jeugd

- vormingswerk voor werkende jeugd
- jeugdwerk
- gebouwen

m. Sportvoorzieningen

n. Monumentenzorg

- schouwburg
- orkesten
- ballet
- opera
- conservatorium
- muziekschool
- verenigingen
- leeszalen en bibliotheken
- creatieve expressie

o. Openlucht recreatie

- speelgelegenheid in de wijk
- gesubsidieerde en gemeentelijke gezondheidszorg
- sociale dienstverlening (maatschappelijk werk)
- beleid t.a.v. bejaarden
- zorg voor gehandicapten, w.o. sociale werkplaatsen
- algemene bijstandswet
- peuterspeelzalen (creches)

p. Planning op sociaal en cultureel terrein

advertentie

Schutterig ledenblad van halfgrote democratische partij heeft nog plaats voor enkele

LEDEN DIE SCHERP SCHRIJVEN,
KARTOENS KUNNEN MAKEN
OF FIJNE FOTO'S.

Wij bieden:

- hartinfarktise klusjes
- een babilonies sfeertje
- meer gard dan koek
- vergoeding? forget it!

BEL ONS, SCHRIJF ONS,
BEZOEK ONS!

En wij zullen je schreiend in de armen sluiten.

DEMOCRAAT
Van Trigtstraat 24
Den Haag
070-242761

Een impressie van een presentatie

Een presentatiebijeenkomst van sollicitanten voor het kamerlidmaatschap, ergens in Nederland.

Het is mijn eerste werkelijke contact met D'66.

Door ziekte was ik lange tijd verhindert mijn belangstelling voor deze nieuwe groepering te realiseren.

Politiek is geen nieuwe hobby voor me. Maar mijn belangstelling ervoor was aardig aan het tanen. De politieke partijen zijn een geheel eigen leven gaan leiden, los van het daagse leven en steunend op (vaak volkomen irreële) idealen uit vroeger tijd.

Groeiend onbehagen door betutteling en nivellering (in goed Hollands: verflakkiging) deed het verlangen groeien, de barricaden maar weer eens te gaan beklimmen. Dus zocht ik contact met D'66, en stelde me kandidaat voor de kamer, want je kan tenslotte niet weten, hoe de zaak zich zal ontwikkelen. Niet, dat ik zo nodig moet. Maar het kon gewenst zijn.

"De vergadering was goed bezocht", zei men.

"De sfeer was goed", zei men.

"De voorbereiding was flut", lijkt mij.

Welwillend

Niemand wist, wat er zou gaan gebeuren, of wat hem boven het hoofd hing.

De meeste aanwezigen kenden elkaar reeds van vroegere bijeenkomsten.

De ontvangst van mij, als nieuweling, was welwillend.

Na enig geharrewar krijgt iedere kandidaat enkele minuten spreektijd om zich voor te stellen. Voorstellen aan wie? Er zijn enkele leden van het hoofdbestuur, maar daar gaat het toch niet om? We moeten toch het volk (of althans een deel ervan) vertegenwoordigen?

Dan presenteren de kandidaten zich.

Het zijn mensen met een brede kijk op de samenleving, specialisten op hun terrein, idealistisch. Stuk voor stuk hebben ze een goede positie. Ze doen het niet voor het "baantje". Het lijkt hun wel interessant, dat werk in de volksvertegenwoordiging. Daarom hebben ze zich kandidaat gesteld.

Na de presentatie komen de vragen. Technische vragen, die door de kandidaten uitmuntend worden beantwoord. In de Kamer zullen ze straks hun mannetje of vrouwtje wel staan.

Goddank stellen ze mij niet zo'n technische vraag. Ik zou er geen ant-

woord op kunnen geven. Maar dat hoeft toch ook niet? De volksvertegenwoordiger gaat toch niet in de Kamer zijn eigen opvattingen te verdedigen? Hij moet toch de mening van het volk naar voren brengen? Natuurlijk, hij mag zijn kiezers voorlichting geven, hen het voor en tegen van verschillende zaken trachten te verklaren. Maar nooit mag hij hun zijn mening opdringen, of sprekend namens het volk, zijn eigen stokpaardjes gaan berijden.

Het is het volk, dat zijn vertegenwoordigers opdracht moet geven, wanneer ze tegenover de minister het onaanvaardbaar moeten uitspreken. Is het geen vreemde situatie dat in een land, dat men democratisch noemt, een minister of een staatssecretaris het onaanvaardbaar uitspreekt, als een idee van de "volksvertegenwoordiging" niet in zijn straatje past en onze afgevaardigden dan als afgestrafte kwajongens in hun schulp kruipen? Begrijpelijk zou het zijn, als de minister het had over "onmogelijk uit te voeren met de middelen, die U mij toestaat", of als de Kamer de plannen van een minister onaanvaardbaar vindt. Zoals de zaak nu ligt, kan alleen maar worden gesproken van autoritaire bevoogding.

Maar genoeg hierover, een kamerlid moet in elk geval weten, waarover hij praat. En onze kandidaten wisten hun weetje. En dit leidde weer tot de vraag, of we in de Kamer nu eigenlijk wel specialisten moesten hebben. In de werkgroepen waren ze toch eigenlijk wel meer op hun plaats. Waren de kandidaten wel bereid, om in de werkgroepen zitting te nemen, ook al werden ze niet voor de Kamer verkozen? Natuurlijk waren ze dat. Het gaat immers niet om het baantje?

Bovendien, dit technisch debat was een mooie gelegenheid, om te weten te komen, wat de kandidaten in hun mars hadden. Een andere mogelijkheid was er niet.

Toen kwam er een vraag, die een vaag bekende, mufte geur verspreidde.

Nee, het was niet de "spruitjeslucht", waarvan het auteursrecht bij premier De Jong schijnt te berusten. Daar waren we het al eerder over eens geworden. Spruitjes waren het niet, want die smaken uiteindelijk wel lekker.

De lucht, die ik in mijn neus kreeg, was de geur van bederf.

Als van een grafkelder.

Ineens herinnerde ik het me weer: die heftige discussie uit de dertiger jaren, toen het erom ging iemand kandidaat te stellen, die al zo lang en zo hard

voor de partij had gewerkt, en nu toch eindelijk wel eens aan de beurt was.

Ik was er niet gelukkig mee, want derhalve voor de partij had hij niet veel te betekenen, maar hij had zich naar voren gedrongen, in de gunst van het bestuur (en het bestuur zou wel een goed gebruik maken van deze vrijwillige lijfeigene).

Met de bekende middelen werd hij door het bestuur kandidaat gesteld en (men kon het bestuur toch niet in zijn hemd laten staan?) met slechts een te verwaarlozen aantal tegenstemmers werd de kandidatuur aanvaard. Het aantal, dat zelfstandig kon denken was niet groot.

De partijen zijn eraan gestorven. Het volk heeft zich van hen afgekeerd. Aan de oude leuzen en idealen hangt de geur van de dood.

Vraag

En nu weer de vraag!

Hoe lang is de kandidaat al lid van de partij? De steller van de vraag was al lid van af de oprichting, dat werd wel duidelijk.

Niet de vraag: welke motieven hebben U naar onze partij gedreven?

Die vraag zou zinvol geweest zijn.

Nee, het baantje als beloning voor de trouwe leden, die toch eindelijk wel eens aan de beurt zijn. Ze hebben al een goede positie? Geen nood, dat gaat heus wel samen.

Van mij mag het. Dan is D'66 ook al weer verleden tijd.

De toekomst komt toch wel.

N. J. Noorlander
Platinastraat 45
Apeldoorn.

VAN HET HOOFDBESTUUR

ORGANISATORISCH JAARVERSLAG SECRETARIS 1969-1970

Hoofdbestuur

Tijdens het op 13 december 1969 te Amsterdam gehouden congres is een aantal nieuwe leden van het hoofdbestuur gekozen wegens het periodiek aftreden van een gedeelte der zittende leden.

Afgetreden zijn: J.H.v.Ardenne, Th.P.M. de Jong, E.J.v. Litsenburg, E.W.v.Praag, N. Schwarz, W.L. Sluis, G.Stappershoef, H.W.M.Stokvis, J.W.Vuyk, F. Warnaar en H.J. Zeevalking.

Als nieuwe leden van het hoofdbestuur werden gekozen: Mej. S.Haagenbeek, Mej. G.Swart, H.v.Beekhuizen, H.v. Holten, F.A.Hijmans, A.J.Kalthoff, F.C.M.v.Leeuwen, A.J.Meerburg, Ch.Mertens, J.H.Moerkerk, A. Palte, P.C. Porrey en L. Timp.

Het nieuwe hoofdbestuur werd daardoor als volgt samengesteld:

H.v. Beekhuizen, J.A.P.M. Beeksmans, R.L. Blik, H.H.A. Dijsselbloem, P.Fetter, Mej. S.Haagenbeek, H.v. Holten, F.A.Hijmans, H.Jongedijk, A.J.Kalthoff, F.C.M.v. Leeuwen, A.J.Meerburg, Ch. Mertens, J.H.Moerkerk, J.A. Nagtegaal, M.F.F.A. de Nerée tot Babberich, A. Palte, P.C. Porrey, Mevr. H.C.M. Smits v. Waesberghe-Bakker, Mej.G.Swart en L. Timp.

Op de eerste vergadering van het nieuwe hoofdbestuur, gehouden op 20 december 1969 werd het dagelijks bestuur gekozen, met dien verstande dat J.A.P.M. Beeksmans, H.H.A. Dijsselbloem, H. Jongedijk en J.A. Nagtegaal reeds in functie gekozen waren.

Het dagelijks bestuur werd samengesteld als volgt:

voorzitter	: J.A.P.M. Beeksmans
vice-voorzitter	: H. Jongedijk
secretaris politiek	: J.A. Nagtegaal
secretaris organisatie	: F.C.M.v. Leeuwen
penningmeester	: H.H.A. Dijsselbloem
publiciteit	: L. Timp
werkgroepen	: J.H. Moerkerk
beleidsplan	: H.v. Beekhuizen
coördinatie raads en statenfracties	: P. Fetter

In verband met zijn kandidatuur voor de provinciale staten is tussentijds de heer M.F.F.A. de Nerée tot Babberich als lid van het hoofdbestuur afgetreden.

Op het te Rotterdam op 3, 4 en 5 april 1970 gehouden congres is in deze vrijgekomen vacature de heer R. Bloemhof tot hoofdbestuurlid gekozen.

Medio mei 1970 heeft mevr. H.C.M. Smits v. Waesberghe-Bakker wegens persoonlijke omstandigheden haar werkzaamheden als hoofdbestuurlid beëindigd.

In oktober 1970 heeft de heer P. Fetter voor het lidmaatschap van D'66 bedankt en is daarmee tevens uit het HB getreden.

De heer Porrey heeft na medio mei mede om persoonlijke redenen niet als hoofdbestuurlid gefunctioneerd.

De heer Blik was door persoonlijke omstandigheden niet in staat als hoofdbestuurlid op te treden.

Leden en aanhangers

Vooraf in het begin van 1970 zijn er onder invloed van de provinciale staten en gemeenteraadsverkiezingen veel nieuwe leden en aanhangers bijgekomen. Het ledenbestand steeg tot flink boven de 7000. In oktober 1970 is het gehele ledenbestand nagelopen op wanbetalers die over 1968 en/of

zoals gebruikelijk een overzicht worden gepubliceerd van alle afdelingen met secretariaatsadressen en de contactadressen. Helaas moet gezegd worden dat een vrij groot aantal afdelingen of althans afdelingssecretariaten niet goed functioneerd. Op verzoeken van het hoofdbestuur en het landelijk secretariaat om inlichtingen over de gemeenteraadsfracties en afdelingsbesturen wordt door veel afdelingen ondanks herhaalde verzoeken in het geheel niet gereageerd. Hetzelfde geldt voor enquêtes. De bewijzen van lidmaatschap die via de afdelingssecretariaten aan de leden worden gestuurd blijken vaak maanden te blijven liggen (zo ze ooit doorgestuurd worden) op de afdelingssecretariaten. Er volledig begrip voor hebbend dat de afdelingssecretariaten in de vrije tijd gevoerd moeten worden, is het anderzijds erg belangrijk i.v.m. de komende verkiezingen dat de afdelingssecretariaten goed functioneren.

Regio's

De volgende hoofdbestuurleden of contactpersonen zijn belast met het onderhouden van contacten tussen het hoofdbestuur en de regio en afdelingsbesturen ter plaatse:

Groningen	: R. Bloemhof
Friesland	: Mej. S.Haagenbeek
Drente	: Mevr. S. Venema-Noordhof
Overijssel	: H.v. Holten
Gelderland	: H.v. Holten
Utrecht	: A.J. Meerburg
Noord-Holland	: Ch. Mertens
Zuid Holland	: C.M.M.A.v.d. Pijl/F.C.M. v. Leeuwen
Zeeland	: P.C. Porrey
Noord Brabant	: R.L. Blik/A.J. Kalthoff
Limburg	: A. Palte

Ook dit jaar is het contact tussen het hoofdbestuur en de regio's en afdelingen niet in alle gevallen bevredigend verlopen, waarvoor verschillende oorzaken aanwijsbaar zijn. Mede op grond van het voortdurend niet bevredigend functioneren van deze contacten hebben een aantal regio's verzocht om wijziging van het huishoudelijk reglement ter zake van de verkiezingen van het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur heeft kort geleden een commissie ingesteld die de hele organisatorisch - besluitvormende structuur van D'66 opnieuw gaat bezien en na de komende verkiezingen met voorstellen tot verbetering zal komen.

Secretariaat

Het afgelopen jaar is voor het secretariaat een druk jaar geweest, waarin twee verkiezingen werden gehouden en waarin de aanloop begon naar de Tweede Kamerverkiezingen in 1971.

1969 nog geen contributie hadden betaald ondanks aanmaningen. Daarbij bleek dat honderden leden hun contributie niet voldaan hadden. Deze leden zijn zonder aanzien des persoons afgevoerd van de ledenlijst. Alle betrokkenen en de afdelingen zijn hiervan op de hoogte gesteld. Het totaal aantal leden is door deze ingreep gezakt tot ongeveer 6400, maar daar staat tegenover dat het een veel reelere stand van zaken geeft dan een hoog cijfer inclusief wanbetalers. Het aantal aanhangers is dit jaar gestegen en bedraagt momenteel ongeveer 400.

Afdelingen

Op dit ogenblik zijn er 175 afdelingen en 27 contactadressen (vooral in kleinere plaatsen). In de januari Democraat zal

Daarom eerst een woord van dank aan de medewerksters op het secretariaat en de medewerksters die in de loop van het jaar de dienstbetrekking hebben beëindigd.

In het begin van het jaar was het secretariaat zowel kwalitatief als kwantitatief duidelijk onderbezet, hetgeen nog versterkt werd door langdurige ziekte. In deze zeer moeilijke situatie moesten er nieuwe medewerksters aangetrokken worden, juist in een periode dat het secretariaat door de provinciale-staten en gemeenteraadsverkiezingen reeds zwaar belast werd.

In de loop van 1970 werd, voor zover de zeer beperkte financiële middelen van D'66 dit toestonden, gewerkt aan een geleidelijke zowel kwantitatieve als kwalitatieve uitbouw van de bezetting van het landelijk secretariaat.

De vorig jaar opgang gebrachte computerisering van de ledenadministratie moest worden stopgezet, omdat de mondelinge afspraken niet werden nagekomen en een voortzetting met een ander bedrijf te veel extra tijd en geld zou gaan kosten. Door het niet doorgaan van dit project zijn vooral in 1969 vele honderden gewerkte uren als verloren te beschouwen, doch een volharder zou de verliespost slechts groter gemaakt hebben.

In de loop van het jaar is de financiële administratie volledig bijgewerkt, een alfabetisch ledensysteem ingevoerd naast een systeem per afdeling, het gehele adresseersysteem doorgenomen, alle wanbetalers uit het systeem geëlimineerd, nieuwe systemen voor de afdeling, fractie's administratie ingevoerd en nieuwe formulieren voor de opdrachten aan de afdelingen ingevoerd. Om de communicatie tussen het secretariaat en de afdelingen te verbeteren is er medio augustus ten behoeve van de afdelingen een overzicht gegeven van de op het secretariaat te verrichten werkzaamheden en de methode volgens welke gewerkt wordt.

Het is met een zekere tevredenheid dat geconstateerd kan worden dat het landelijk secretariaat steeds beter funktioneert. Graag zouden wij zien dat er nog vele andere taken door het secretariaat verricht worden, maar dit vereist welhaast onherroepelijk een verdere uitbreiding van de bezetting met alle financiële consequenties vandien.

Nu het secretariaat bevredigend funktioneert moet helaas geconstateerd worden, hetgeen vroeger veel minder opviel, dat het secretariaat ernstig belemmerd wordt in haar werkzaamheden door niet goed funktionerende afdelingssecretariaten en penningmeesters. Hierdoor gaan vele kostbare uren verloren aan uitzoeken van gegevens en telefoneren om aan de nodige informatie te komen. Op een verzoek van het secretariaat om een opgave per eind augustus van de samenstelling van de afdelingsbesturen (i.v.m. de vele mutaties) heeft ondanks herhaalde oproepen bv 50% van de afdelingen geen antwoord. Als dan in verband met een op korte termijn te houden vergadering alle afdelingen gebeld moeten worden blijken vele nummers niet meer te kloppen en gaan vele uren verloren aan het alsnog proberen uit te vinden wie er dan wel in zo'n bestuur zitten.

Een ander frappant voorbeeld is dat in juni aan alle afdelingen gevraagd is om een overzicht te geven van D'66-ers die in de raad of staten gekozen zijn en om een evaluatie te maken van de verkiezingscampagne in verband met de komende Tweede Kamerverkiezingen. Alhoewel dit verzoek meermaals is herhaald, heeft 30 à 40% van de afdelingen nog steeds niet gereageerd.

In het komende jaar zal getracht worden de contacten met de afdelingen te verstevigen en op de afdelingen wordt een beroep gedaan daar ook aan mee te werken.

Het pand waarin het secretariaat gehuisvest is aan de Keizersgracht in Amsterdam is door haar indeling niet erg geschikt. In het voorjaar is daarom gezocht naar andere accommodatie. De aangeboden kantooruimten waren echter alle of aanzienlijk duurder of vereisten vrij hoge investeringen. Gelet op de financiële situatie is toen besloten voorlopig in het oude pand te blijven, doch dit zo te verbouwen en anders in te delen dat een optimale benutting bereikt kan worden. De verbouwing zal medio december plaats vinden. Op het ogenblik van de afsluiting van dit jaarverslag zijn op het secretariaat werkzaam: mej. Tannie W. Melse, coördinatrice; mevr. Ilonka Meeder-Bodt, speciale projecten; mej. Marguerite Oerlemans, werkgroepen; mevr. Gabriëlle Keegel-Eicholtz, financiële administratie; mej. Marijke

Abbestee, ledenadministratie; terwijl er een vacature voor de jongste medewerker/ster is.

Een groot deel van de bovengenoemde medewerksters zijn parttime in dienst.

Op het congres te Rotterdam is een motie aangenomen waarin aan het hoofdbestuur het advies werd gegeven een commissie te benoemen die een rapport over het secretariaat moest maken. Het hoofdbestuur heeft deze commissie ingesteld en als volgt samengesteld: mevr. R. Backer-v.Brakxhoofden, H.J. Koenen, G.G.v. Blokland en F.C.M. v. Leeuwen, terwijl mej. G.C.M. Hoeffnagel en T.G.S. Reitsma hebben medegewerkt. Deze commissie heeft inmiddels rapport aan het hoofdbestuur uitgebracht en daarbij een aantal aanbevelingen gedaan. Dit rapport en de aanbevelingen zijn door het hoofdbestuur in grote lijnen aangenomen en worden nu voorzover noodzakelijk geëffectueerd. Een aantal van de aanbevelingen volgt hieronder:

1. Het is van groot belang dat er binnen het hoofdbestuur slechts één persoon is met bevoegdheden en verantwoordelijkheden t.a.v. het secretariaat. De secretaris-organisatie is hiertoe de meest aangewezen figuur. In principe zullen alle opdrachten aan het secretariaat via hem moeten lopen. Hierdoor komen de verantwoordelijkheden duidelijker te liggen, ontstaat een beter overzicht van alle werkzaamheden en is een vroegtijdig ingrijpen in geval van een dreigende overbelasting mogelijk.
2. Jaarlijks dient een aparte begroting voor het secretariaat te worden opgesteld. De secretaris dient een eigen budget te krijgen, waarbinnen hij tot op zekere hoogte vrij zal zijn in de bestedingen. In overleg met de penningmeester zal dit budget worden vastgesteld, terwijl iedere maand verantwoording zal worden afgelegd.
3. Een der personeelsleden is belast met de algehele leiding van het secretariaat. Deze coördineert de werkzaamheden en houdt via de secretaris-organisatie contact met het hoofdbestuur. Het hoofd van het secretariaat is direct en uitsluitend verantwoording verschuldigd aan de secretaris-organisatie.
4. De gewenste personele bezetting bestaat uit 6 personen die full-time in dienst zijn. Gelet op de financiële situatie zal dit niet ineens te realiseren zijn, maar er moet naar worden toegewerkt.
5. De technische uitrusting van het secretariaat behoeft verbetering, waarbij met name een aantal zaken aangegeven worden.

Coördinatie Raads- en Statenfracties

Door het hoofdbestuur zijn voor de D'66 raadsleden in augustus en september ter voorbereiding van hun werk in de raden een viertal cursussen georganiseerd. Deze cursussen duurden twee weekenden en gelet op het grote aantal aanmeldingen was er zo veel belangstelling voor dat er velen teleurgesteld moesten worden. Toen de cursussen gehouden werden bleken er echter nogal wat opgegeven personen niet te komen waardoor één cursus geen doorgang vond. De cursussen zijn over het algemeen als zeer nuttig ervaren en gedacht wordt aan een vervolg.

In augustus is er onder alle regio's en afdelingen een enquête gehouden over de wijze waarop de fracties het beste ondersteund konden worden. Zoals al elders gesteld was de respons niet groot. De resultaten van de enquête zijn inmiddels uitgewerkt en aan de regio's en afdelingen medegedeeld. Het hoofdbestuur heeft een commissie ingesteld die de coördinatie en ondersteuning ter hand gaat nemen. Een van de eerste dingen die zij zal doen is een publicatie verzorgen waarin alle D'66 raads- en statenleden zijn opgenomen met de taakverdeling in hun resp. fracties. Tevens zal er een alfabetische lijst van onderwerpen komen die voor de fracties van belang zijn met per onderwerp vermeld wie van advies kan dienen.

Met betrekking tot de motie van v. Veen, waarin verzocht werd om een congres van D'66 gemeenteraadsleden, kan opgemerkt worden dat uit in de voorbereidingsfase gevoerde gesprekken en uit de enquête bleek dat men er de voorkeur aangaf om de coördinatie van de gemeenteraadsfracties op regionaal niveau te doen plaatsvinden. Het is om deze reden dan ook dat dit congres geen doorgang heeft gevonden.

Commissie '70

De commissie '70 heeft zorg gedragen voor de voorbereiding van de provinciale staten- en gemeenteraadsverkiezingen. Deze commissie, die aan vrij veel kritiek heeft bloot gestaan, had de moeilijke taak om zowel programmatisch als organisatorisch deze verkiezingen voor te bereiden, daarbij rekening houdende met de beperkte financiële middelen en beschikbare mankracht.

Dat het resultaat van de verkiezingen niet overeen kwam met de vaak hoog gespannen verwachtingen is zeker niet te wijten aan de inspanningen van de commissie. Het hoofdbestuur heeft na de verkiezingen, onder dankzegging aan de leden, de commissie opgeheven.

In de persoon van de voorzitter van de Commissie '70, de heer A. A. Redeker, worden bij deze nogmaals de leden van deze commissie bedankt voor hun inspanningen.

Beleidsplan

De belangrijkste opdracht die dit hoofdbestuur van het Amsterdamse congres heeft gekregen is de uitvoering van motie 9 te weten zorg te dragen voor het tot stand komen van het "Beleidsplan", daartoe een centrale werkgroep op te richten en een procedure voor de behandeling te ontwikkelen.

De centrale werkgroep is in januari 1970 gevormd en heeft op het Rotterdamse congres zich voor het eerst gepresenteerd. Ondanks de bij velen levende vrij sombere verwachtingen over het al of niet tot stand komen van het beleidsplan is, U enige tijd geleden het beleidsplan gepresenteerd, hetgeen als een niet gering prestatie kan worden beschouwd.

Het hoofdbestuur is de centrale werkgroep en met name de heren van Beekhuizen en Engwirda die bij het tot stand komen een stuwende kracht zijn geweest, veel dank verschuldigd.

Steekproefvergadering

Nadat een poging vorig jaar was mislukt heeft het hoofdbestuur dit jaar een steekproefvergadering bijeengeroepen. De vergadering werd gehouden op 17 oktober 1970.

De respons van de getrokken steekproef is vrij slecht geweest. In eerste instantie werden 70 leden opgeroepen, een week later i.v.m. de geringe respons nog eens 40, dus in totaal 110. Op de woensdagavond voorafgaande aan de vergadering was er een toezegging van 33 personen, dat zij aanwezig zouden zijn. In feite waren ter vergadering slechts 25 personen en later zelfs slechts 20 aanwezig. Over de discussie zelf en de wijze waarop die gevoerd werd kan men niet anders dan enthousiast zijn.

Wij menen dan ook te moeten concluderen, dat verder gegaan zal moeten worden met het experimenteren met een steekproefvergadering, maar dat anderzijds aan zulke vergaderingen vooralsnog geen beslissingen gedelegeerd of opgedragen kunnen worden gelet op de toch wel teleurstellend geringe respons van 23% en de vraag of dit nog wel een representatieve steekproef is. Daarbij komt dan nog het feit dat het juist door die geringe respons bijzonder moeilijk wordt om tot significante uitspraken te komen.

Tot slot een woord van dank aan de panelcommissie en de rapportagecommissie, die deze steekproefvergadering hebben verzorgd.

Verhouding Hoofdbestuur DE KAMER- Tweede Kamer - Fractie

De meeste vergaderingen van het hoofdbestuur werden bijgewoond door één of meer leden van de Tweede Kamerfractie; de vergaderingen van het dagelijks bestuur regelmatig. Tevens zijn er de nodige vergaderingen van het hoofdbestuur en de fractie gezamenlijk geweest, waaronder een tweetal meerdaagse weekendvergaderingen ter bespreking van de politieke ontwikkelingen en de bepaling van het beleid.

Vergaderingen

a. Ledenvergaderingen

Op 13 december 1969 werd in Amsterdam een Algemene Ledenvergadering gehouden, waarop behalve een aantal huishoudelijke punten ook het landelijk deel van het provinciaal programma werd vastgesteld en reglementen werden behandeld.

Op 3, 4 en 5 april 1970 werd er te Rotterdam een Algemene Ledenvergadering gehouden. Deze ALV was in hoofdzaak een programmacongres waarop de onderdelen Gemeentepolitiek, Europa, Defensie, Luchtvaart, Bevolkingspolitiek en Democratisering bedrijfsleven, van het landelijk programma werden vastgesteld. Tevens werd er gediscussieerd over de uitgangspunten voor het Beleidsplan.

Op 9 mei 1970 werd er te Haarlem een congres gehouden, waarop gediscussieerd werd over de interne besluitvoering binnen D'66, het reglement betreffende de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer en de uitvoering van de motie Wassen.

Op 19 en 20 december 1970 wordt in Breda de volgende Algemene Ledenvergadering gehouden.

- b. Het hoofdbestuur vergaderde zeer regelmatig en meer-malen gezamenlijk met de Tweede Kamerfractie, in totaal + 22 maal.
- c. Het dagelijksbestuur vergaderde in beginsel één maal per week in totaal + 45 maal.
- d. Met de voorzitters van de afdelingen werd twee maal vergaderd, waarvan één maal regionaal verspreid.
- e. Op 7 maart 1970 werd een z.g. Derde Kamer te Enschede gehouden, waarop de Tweede Kamerfractie verantwoording aflegde over haar beleid.

Politieke Werkgroepen

In de periode 1969/1970 zijn de volgende rapporten verschenen:

Buitenland:

Versterking van de Verenigde Naties

Gezondheidsbescherming:

Watervervuiling in Nederland

Invloed milieuverandering en milieuverontreiniging op onze biosfeer en op het welzijn van de mens

Sociale Zaken:

Pensioenvoorziening in Nederland

Ziektekostenverzekering

Bestudering Abortus Vraagstuk

Abortus provocatus

Bevolkingspolitiek:

Democratische bevolkingspolitiek

Commissies

Kascommissie:

J. van de Ven, Soest; A.W. de Vries, Amsterdam; S. Wiegiersma, Badhoevedorp

Geschillencommissie:

Mevr. C.E. van Lookeren Campagne-Van Renterghem, Oegstgeest; A.N.A. Josephus Jitta, Purmerend; A. Lorier, Amstelveen; E. Lukács, Den Haag; Mevr. J.M.M. Tielens-Haan, Eindhoven; F.W.N. van der Ven, Oegstgeest; H.L. Verhaar, Nes a/d Amstel; L. Vooyts, Heerlen; J. Witting, Nuenen; W. van Zijll, Den Haag

Rapportagecommissie:

C.Th.O. Mulié, Amsterdam; M. van de Kimmenade, Stiphout; R. Ovezall, Arnhem; J.A. Boeren, Nijmegen; Mevr. M. Smal-Klitsie, Heiloo

Programmacommissie:

H. van Mierlo, Amsterdam; E. Nypels, Rijswijk; (fractie) Mevr. H.C.M. Smits van Waesberghe-Bakker, Reeuwijk; J.H. Moerkerk, Amsterdam; H. van Beekhuizen, Amsterdam; Mej. G. Swart, Utrecht (hoofdbestuur) N. Schwarz, Den Haag; J. Brand, Naarden; P. Pappenheim,

Rhoon; A. van der Burg, Den Haag; C. Th. van Maastrigt, Breukelen; P. J. Zeven, Den Haag; J. L. M. Elders, Rotterdam (ALV)

Geschillencommissie

In het tijdvak van de algemene ledenvergadering in december 1969 tot aan de algemene ledenvergadering van D'66 in december 1970 zijn aan de Geschillencommissie van D'66 in totaal 14 geschillen voorgelegd. Van de 10 leden, die de Geschillencommissie ingevolge art. 46 H.R. telt, heeft één lid in het voorjaar van 1970 bedankt, terwijl een ander lid door de excentrische ligging van zijn woonplaats niet aan de activiteiten van de Geschillencommissie heeft deelgenomen.

In één geval vonden partijen elkaar vóórdat de voor de behandeling van het geschil aangewezen kamer van de Geschillencommissie met de behandeling van de zaak aanving (Rijnmondraad).

In een ander geval - het betrof hier twee leden van dezelfde afdeling van wie één twijfels uitte over de houding van de ander, lijsttrekker voor D'66 in de gemeenteraadsverkiezingen van juni 1970 in die afdeling, tijdens de oorlog 1940 - 1945 - slaagde de kamer na een tweetal langdurige besprekingen met beide betrokkenen in elkaars aanwezigheid erin de klager te overtuigen van de onhoudbaarheid van zijn stellingen, zodat het geschil formeel werd ingetrokken. De behandelende kamer volstond in overleg met beide betrokkenen met het opmaken van een verslag, dat aan hen en aan het Hoofdbestuur werd uitgebracht.

Voorts deed de kamer in 7 geschillen in totaal 6 uitspraken (één uitspraak betrof 2 geschillen, aanhangig gemaakt door dezelfde persoon). Van deze geschillen hadden er twee betrekking op meningsverschillen binnen een afdelingsbestuur; van de overige betroffen er drie toetsing van gedragingen of beslissingen van het hoofdbestuur aan het huishoudelijk reglement van D'66 en één van een gedraging van de landelijke werkgroep Staatsrecht aan het huishoudelijke reglement.

Ook werd de Geschillencommissie in één geval gevraagd om beoordeling van de houding van één der klagers, die in Peperbek een publikatie had gewijd aan de uitspraak van de Geschillencommissie in een door hem aanhangig gemaakt geschil, aan welke uitspraak z.i. door het hoofdbestuur onvoldoende aandacht was besteed.

Tenslotte deed de Geschillencommissie uitspraak in beroep inzake 5 kandidaatstellingen voor de Tweede Kamer, welke na de sluitingstijd bij de notaris zijn binnengekomen.

De Geschillencommissie maakt van deze gelegenheid gebruik het hoofdbestuur in overweging te geven het reglementair aantal leden van de Geschillencommissie zo spoedig mogelijk te verdubbelen, daar het haar bij haar werkzaamheden is gebleken, dat het huidige aantal leden veel te weinig ruimte biedt om de Geschillencommissie naar behoren te laten functioneren.

Tenslotte acht de geschillencommissie het haar taak het hoofdbestuur te herinneren aan de volgende suggesties, ten aanzien waarvan zij nimmer enige reactie van het hoofdbestuur heeft vernomen:

1. die betreffende noodzakelijke reorganisatie van de ledenregistratie van D'66, welke voorkwam in de uitspraak van de geschillencommissie van 17 april 1970 (Papendrecht);
 2. die betreffende het wegnemen van de gevolgen van de door de geschillencommissie geconstateerde onjuiste handelwijze van de staatsrechtcommissie van D'66 jegens de heer Nootboom, gedaan in haar uitspraak van 2 mei 1970 (Nootboom-I, punt 3.9 tweede alinea).
- De geschillencommissie drukt haar ernstige verontrusting uit over de wijze, waarop het hoofdbestuur van D'66 tot nu toe heeft gereageerd op voorstellen of aanbevelingen vanuit de geschillencommissie. Zij acht het de taak van het hoofdbestuur tenminste mededeling te doen van de redenen, welke dit bestuur bewegen om aan een suggestie van de geschillencommissie, zijnde een partijorgaan, geen gevolg te geven.

Rapportagecommissie

1. Op het decembercongres in 1969 werd in de vacatures ontstaan door het aftreden van H. Meyer en M. P. Polhuis voorzien door het kiezen van mevrouw M. Smal-Klitsie en de heer J. A. Boeren. Deze laatste fungeert thans als voorzitter.
2. Het functioneren van de commissie is in 1970 ernstig belemmerd doordat een aantal commissieleden werd geplaagd door langdurige ziekte en drukke bezigheden elders. De gevolgen van een en ander waren, dat
 - a. een onderzoek naar de verwickelingen rond de Leidse notulen, op verzoek van de heer Nootboom, nog steeds niet is afgerond.
 - b. de werkzaamheden met betrekking tot de onlangs gehouden experimentele steekproefvergadering wat betreft de rapportagecommissie nagenoeg geheel uitgevoerd zijn door Boeren en Mulié.
3. Voornaamste wapenfeit van deze verslagperiode is geweest het in samenwerking met de steekproefcommissie (althans: 2 zeer actieve leden daarvan) organiseren van een experimentele steekproefvergadering. Ons inziens is dit experiment geslaagd te noemen. Ondanks de betreurenswaardig kleine opkomst was de gedachtenwisseling geanimeerd en stond op een verheugd niveau. Enige significante uitspraken waren het resultaat: Mag hb meer dan tot nu toe pol. mandaat gebruiken?: ja. Wilt U dat hr zo wordt aangevuld dat db mag reageren op actuele politieke vragen en/of foute berichten over D'66? : ja
Bent U voor rijkssubsidie aan wetensch. bureaus van partijen?: neen
Een zeer uitvoerig verslag van de experimentele steekproefvergadering is nog niet gereedgekomen, maar dit laatste zal niet lang meer op zich laten wachten.
4. Bij het scheiden van de markt ontvingen wij de "Democraat" van nov. 70 3e jaargang no. 10.
Op de pagina's 6, 8 en 9 wordt hier een plan (alternatief d2) voor vaststelling van de definitieve landelijke ranglijst der 2e kamer kandidaten uiteengezet. Dit zou dienen te geschieden door steekproefvergaderingen. Merkwaardigerwijs is bij het opstellen van dit plan geen enkel overleg gepleegd met de rapp. commissie en steekproefcommissie. Dit geldt ook voor de voorgestelde wijziging van art. 10 lid 2 der statuten. Inmiddels is over deze kwestie contact opgenomen met met de steekproefcommissie. De gezamenlijke conclusie luidt dat het plan (alternatief d2) principieel onjuist is.

Namens het hoofdbestuur
F. C. M. v. Leeuwen

Bestuurswijziging Ymond

Voorzitter is ir. K. Heller, Huis te Wisslaan 2 (Santpoort), secr. /penningmeester H. A. Bos, Kruisbeeklaan 25 (Velsen-Noord) en leden mevr. M. E. Beijen-Hoek, Hortensialaan 4 (Beverwijk) en J. M. Nijssen, Seinestraat 9 (Heemskerk).

**Jan Terlouw is zeker
net zo goed als de leden
van de huidige fractie
vindt de afdeling
Utrecht van D'66.**

U KOMT DUS NAAR BREDA!

Per trein dan hierbij de aankomsttijden op ons oud station-netje (in 1974 staat er een nieuwe).

Uit richting Dordrecht op tijd: 10.03; op het nippertje om 10.41.

Uit de richting 's-Hertogenbosch op tijd om 10.10; op het nippertje om 10.53.

Uit de richting Eindhoven op tijd om 10.30; op het nippertje om 10.53.

Uit de richting Bergen op Zoom op tijd om 10.21; op het nippertje; om 10.48.

Van het station - zie kaartje centrum - loopt U in 10 minuten naar het Turfschip via Willemstraat-brug over-Sophiastraat-Kloosterlaan-Turfschip. Zie stippellijn.

Uiteraard zijn er taxi's; voor de bus is de afstand wat kort; hij rijdt er niet direct langs.

Per auto - zie hoofdverkeerswegenkaartje.

De A.N.W.B.-bewijzering naar het centrum van de stad is goed. Hoe dichter U het centrum nadert, des te meer zullen U de laaggeplaatste oranjeborden met Turfschipteken U verder de weg wijzen.

Bij het congrescentrum is op het Chasséveld volop parkeer-ruimte.

Meldt U binnengekomen bij de congresdienst in de hal. Daar kunt U terecht voor alle informatie. Betalingen voor lunches, diner, logies en alle andere redelijke vragen en verlangens (zie hiervoor ook elders in dit dikke nummer).

Alles - behalve het slapen - speelt zich in het Turfschip af. Want het is de bedoeling U zoveel mogelijk bij het congres betrokken te houden. D'66 kan U niet missen, geen minuut!

Zal het congres dansen?

Zaterdagavond is er feest in de grote foyer van het Turfschip, start 21.00 uur - einde 01.00 uur - muziek: de Mark Town Syncopaters. Breng dus Uw eigen vrouw of een andere mee naar het congres. Het wordt tijd dat we het mannenimago van D'66 doorbreken.

Om daarna vermoeid Uw hotel of kasteel Bouvigne (130 bedden) te vinden, zal de congresdienst U de weg wijzen.

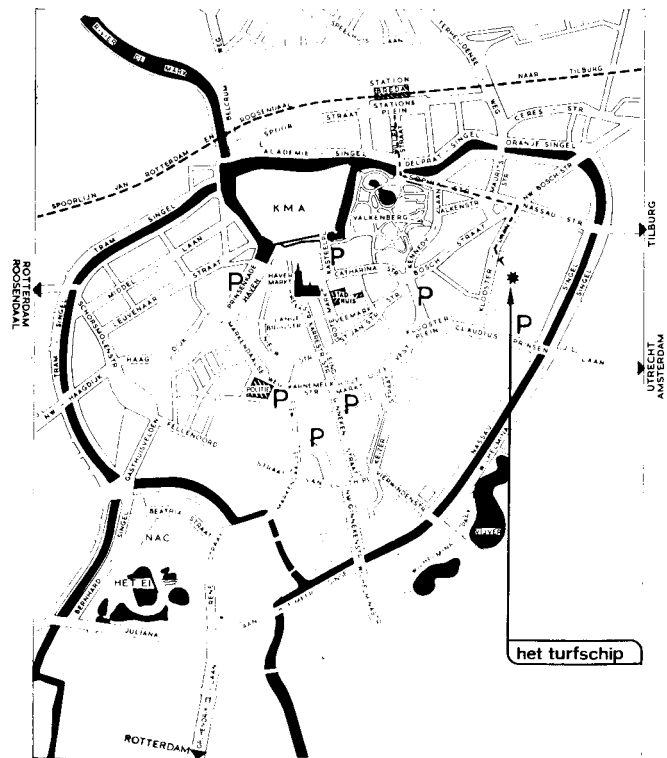
De V.V.V. zal met een stand voor late hotelreserveringen en andere informatie over Breda aanwezig zijn.

Over de stad zelf zullen we kort zijn. Als toegewijd congresganger zult U er niet zoveel van zien en ook maar een beperkt aantal van de 122.000 Bredanaars tegen het lijf lopen. Trouwens U kent Breda toch!

Zo niet het is een aardige stad met een fraaie omgeving niet beter of slechter dan menig andere middelgrote Nederlandse stad. Als centrum van West-Brabant ligt ze wat op het randje van het gebied, dat zo omcirkeld gaat worden door de Delta schelde-Maas, oftewel Antwerpen-Rotterdam. Belangrijke ontwikkelingen liggen dus in het verschiet. Er zijn grote en kleine problemen, waarvan sommigen wellicht in dit congres zullen doorklinken.

Wilt U 's avonds uitgaan? De binnenstad is gezellig en zeker tussen Sint en Kerst rijkelijk verlicht. Het uitgaansleven concentreert zich rond de Grote Markt en vooral de Havermarkt. Breda telt 143 restaurants, eethuizen en -huisjes, kroegen en kroegjes, bars en barretjes en enkele nachtclubs.

Er is zelfs een kroegenboek "Breda op de proef" aan gewijd. In niets doen wij voor Amsterdam onder. De gastronomie van de Europese of Chinese keuken kunnen hier ook terecht. De adressen zullen U - als U er in het Turfschip naar informeert - worden ingefluisterd. U kunt doorzakken tot 04.00 uur, maar dan komt U niet fris op de tweede congresdag, die al om 10.00 begint. Dat is wel niet zo erg als U op de politieke meeting niets belangrijks te vertellen hebt....., maar er wordt op veel verstandige taal gerekend.

Een goed verblijf in onze stad en een geslaagd congres wensen wij U alle enthousiaste deelnemers toe.

Laat dit congres dan desnoods aan vlijt maar niet aan de-taillistisch democratisch gehakketak ten onder gaan. Hou de grote lijnen in het oog.

En, mocht Breda U bevallen kom nog eens terug - niet om te congresseren, maar zo maar om de stad en de streek nog eens wat beter te leren kennen.

Tot de 19e en met de 20e december in het Turfschip

Namens de afdeling Breda,

J.H. Buising.

HET CONGRES KOMT NAAR BREDA

Kunnen we surprises verwachten?

D'66, de partij van de zwevende komma, komt zowaar over de brug; naar het zuiden; naar Brabant; naar Breda. Hartelijk welkom in de oude Baroniestad-Oranjestad - voor de reclame bierstad - voor ons ligt de nadruk op gastvrije stad.

De afdeling D'66-Breda is klein; het stemmenaantal met de laatste verkiezingen bewoog zich tussen de 11 en 10%. Nog niet zo gek. In Noord-Brabant stemden ruim 53000 kiezers 6 kandidaten de Staten in waarmee D'66 de derde provinciale plaats inneemt.

Een gedeputeerde zat er nog niet in.

U komt naar het Turfschip - één jaar oud - een tentoonstel-tings- en congrescentrum neergezet voor ongeveer eentiende van het Haagse statussymbool.

Het is een plezierig vergadercentrum en zeker geen "questieus etablissement" voor een dito establishment. Wij verwachten er tenminste 700 congresgangers, 10% van het totale ledenbestand - buiten verwachting - meer dan verdubbeld sedert de laatste electies. Dus toch een jonge vitale partij met een overdosis aan democratisch elan, maar met nog duidelijke organisatorische en vooral administratieve manco's.

U kunt met de club van 700 ruimschoots in de grote congreszaal, compleet met podium en twee vloerverhogingen, zodat niemand ook maar iets van het 2-daags spektakel hoeft te missen. De stoelen zijn oranje bekleed en er is ongetwijfeld bier. U vindt Breda in het Turfschip volledig terug. Omroep-, communicatie- en discussie-installaties en ringleiding voor slechthorenden alles is compleet aanwezig.

Uitstekende outillage in speciale cabines en regelkamers voor pers, radio en t.v. zijn voorhanden. De media kunnen hun gang gaan.

D'66 brengt uiteraard z'n bloedeigen votometer mee en iedereen kan vermoedelijk weer naar hartelust struikelen over draden en kabels.

Er zijn brede wandelgangen en royale foyers rondom de congreszaal, die U gemakkelijk in- en uit kunt lopen om welke redenen dan ook.

De voorwaarden voor een levendig congres zijn verzekerd. Mocht U tussen de driftige bedrijvigheid van de tweedaagse conventie toch behoefte hebben aan frisse lucht. Rond het Turfschip ligt een ruim terrein om U te vertreden en vlakbij zelfs een sportveld om U in conditie te trimmen. Uw mogelijk teveel aan lichamelijke energie kunt U kwijt in de aan de overkant gelegen Bowling.

Laat U niet ontmoedigen in al Uw goede voornemens door de aanblik van de bekende Bredase koepel zo recht voor Uw neus.

Waar vindt u wat in het Turfschip

Aanmelding	ruimte	1
Consumptiebonnen	"	2
Feest	"	2
VVV	"	2
Presentatie HB kand.	"	2
Stembiljetten HB	"	2
Garderobe	"	
Plenaire vergadering	"	3
Stembus	"	3 (voorin)
Presentatie 2e kamer kand.	"	4/5
Stembiljetten 2e kamerverk.	"	4/5
Lunch en diner	"	6
Bar	"	20
HB kamer	"	15
Kamer kongresleiding	"	15
Perskamer	"	15
Kamer program cie.	"	15
Kongres sekretaris	"	16
Rapportage cie.	"	18
Stulen cie.	"	17
Kongressekretariaat	"	21/22

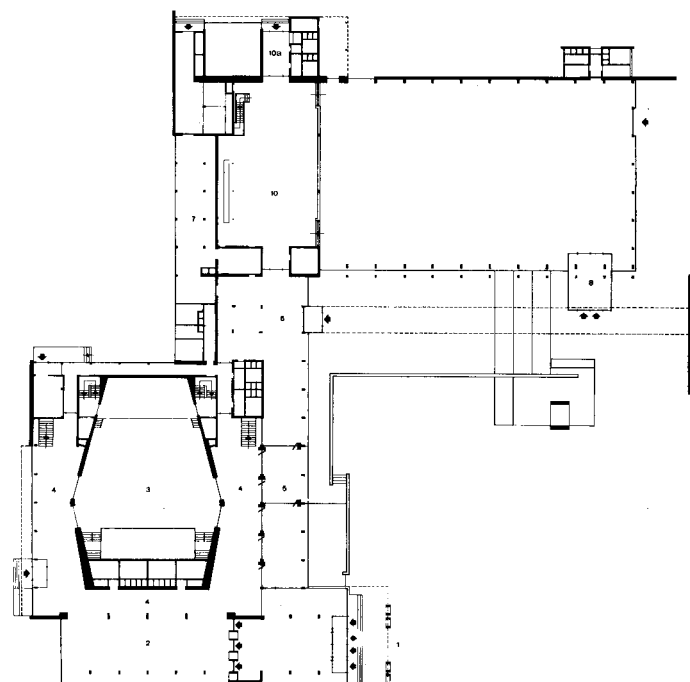
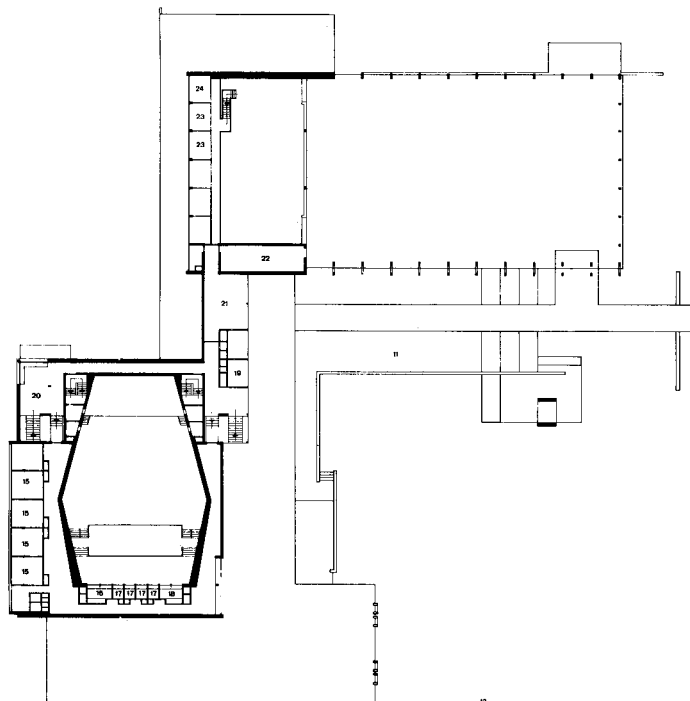
Huishoudelijke informatie

De medewerkers van de kongresorganisatie zijn herkenbaar aan een groen schildje met D'66 vignet, dat zij op de borst zullen dragen.

Behalve Uw kontributie en Uw vrijwillige bijdragen aan het verkiezingsfonds kunt U in het Turfschip niet met geld betalen. Voor al Uw eten en drinken dient U in het bezit te zijn van consumptiebonnen, welke U de hele dag in ruimte 2 kunt kopen.

U kunt zich als kongresdeelnemer aanmelden in ruimte 1. Hier bevinden zich 5 loketten waarvan er 2 bestemd zijn voor deelnemers die zich schriftelijk hebben aangemeld en 2 voor deelnemers die zich niet tevoren hebben aangemeld. Het vijfde loket is voor pers en genodigden.

We hebben het erg fijn gevonden wanneer U zich tevoren schriftelijk heeft aangemeld. Mocht U eerst nu tot het besluit komen naar Breda te gaan, wilt U dan niet meer schriftelijk aanmelden, maar dat aan het loket doen.

CONGRESREGLEMENT

Vastgesteld door het hoofdbestuur, daartoe bevoegd krachtens artikel 17 lid 2 statuten met verwerking van de bepaling van het Huishoudelijk Reglement.

1. Het congres is een algemene ledenvergadering van D'66.
2. Nieuwe onderwerpen agenda.
Aan de door het hoofdbestuur vastgestelde agenda kunnen punten worden toegevoegd op verzoek van:
 - a) de fractie van D'66 in de Tweede Kamer;
 - b) vijf procent van de leden, waarvan niet meer dan één derde uit dezelfde afdeling afkomstig is;
 - c) de ledenvergaderingen van tenminste vijf afdelingen mits het verzoek daartoe - voorzien van een korte toelichting - schriftelijk bij het hoofdbestuur is ingediend uiterlijk 16 december 1970.
 Over niet op de agenda opgenomen onderwerpen kunnen geen besluiten worden genomen, behoudens ten aanzien van aanbevelingen omtrent actuele onderwerpen.
3. Amendementen, wijzigingsvoorstellen en moties.
Ieder lid heeft het recht amendementen, wijzigingsvoorstellen en moties in te dienen, met dien verstande dat amendementen en wijzigingsvoorstellen uiterlijk 1 december 1970 schriftelijk bij het hoofdbestuur moeten zijn ingediend. Amendementen en wijzigingsvoorstellen en moties terzake van het politieke beleid kunnen tot 19 december 12.00 uur worden ingediend bij het kongressekretariaat.
De leiding van de A.L.V. laat de A.L.V. beslissen of een motie die na 1 december is ingediend in behandeling wordt genomen.
4. Rapportage- en programmacommissie.
De rapportagecommissie en de programmacommissie hebben het recht op grondslag van ingediende amendementen en wijzigingsvoorstellen ook tijdens de A.L.V. amendementen, wijzigingsvoorstellen en alternatieven in te dienen.
5. Leiding A.L.V.
De ALV wordt geleid door drie voorzitters. Bij de behandeling van een onderwerp waarbij een der voorzitters uit hoofde van enigerlei andere partijfunctie persoonlijk is betrokken treedt deze niet als fungerend voorzitter op zolang deze behandeling duurt.
6. Bevoegdheden leiding.
De fungerend voorzitter van de A.L.V. heeft het recht spreektijd te verdelen en te beperken. De beslissingen van de voorzitters zijn bindend behoudens onmiddellijk beroep op de A.L.V. die daarover stemt zonder discussie.
7. Notulen- en stemcommissie.
De A.L.V. begint met de aanwijzing van een stemcommissie en een notulencommissie op voordracht van de voorzitter(s).
8. Taak stemcommissie.
De stemcommissie registreert de uitgebrachte stemmen, beslist zonder beroep over de geldigheid daarvan, en constateert de uitslag van de stemming.
9. Besluiten A.L.V.
Tenzij de statuten of het huishoudelijk reglement anders bepalen neemt de A.L.V. besluiten met absolute meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen (blanco stemmen zijn geen "geldig uitgebrachte stemmen"), met dien verstande dat indien met de votometer gestemd wordt het verschil tussen vóór- en tegenstemmen ten minste vijf procent van het totaal van de uitgebrachte en de blanco stemmen dient te bedragen. De A.L.V. kan echter besluiten een bepaald besluit slechts te nemen wanneer twee derde der aanwezige leden van D'66 vóór stemmen.
Indien geen der leden stemming wenst kan de A.L.V. bij acclamatie een besluit nemen.
10. Stemrecht.
Ieder bij de stemming op de A.L.V. aanwezig lid kan één stem uitbrengen.
11. Wijze van stemming.
Stemming over personen geschiedt schriftelijk. Met een schriftelijke stemming wordt gelijk gesteld stemming door middel van een votometer.
Over zaken wordt gestemd op een door de voorzitters van de A.L.V. te bepalen wijze.
12. Wijze van behandeling Beleidsplan.
De tot op 1 december 1970 ingediende wijzigingsvoorstellen worden door de rapportagecommissie verwerkt tot alternatieven. Behandeling van de alternatieven geschiedt als volgt:
 - a. één voorstander van het alternatief geeft een beknopte toelichting;
 - b. de voorzitter verleent tenminste één tegenstander van het alternatief het woord om zijn standpunt toe te lichten, en kan ook andere leden aan de discussie laten deelnemen;
 - c. de beleidsplanwerkgroep, het hoofdbestuur, de Tweede Kamerfractie, de rapportagecommissie en de programmacommissie kunnen aan de A.L.V. een advies omtrent het alternatief geven;
 Na behandeling van de alternatieven brengt de voorzitter het Beleidsplan als geheel in stemming.
13. Wijze van behandeling reglement kandidaatstelling Tweede Kamer. Behandeling van de voorstellen geschiedt als volgt:
 - a. alvorens amendementen in behandeling worden gebracht, vindt eerst de behandeling en de stemming plaats over de alternatieven;
 - b. na vaststelling van de hoofdlijnen, worden slechts die amendementen in behandeling genomen die betrekking hebben op de gekozen alternatieven;
 - c. de indiener of een door hem aangewezen lid geeft een beknopte toelichting op zijn voorstel;
 - d. de voorzitter verleent ten minste één tegenstander van het voorstel de mogelijkheid zijn standpunt toe te lichten, en kan ook anderen aan de discussie laten deelnemen;
 - e. het hoofdbestuur, de reglementencommissie en de rapportagecommissie kunnen aan de A.L.V. een advies omtrent het amendement geven.
14. Wijze van behandeling van moties en resoluties.
De behandeling van de voorstellen geschiedt als volgt:
 - a. de indiener of een door hem aangewezen lid geeft een beknopte toelichting;
 - b. de voorzitter verleent ten minste één tegenstander van het voorstel de mogelijkheid zijn standpunt toe te lichten en kan ook anderen aan de discussie laten deelnemen;
 - c. het hoofdbestuur, de Tweede Kamerfractie en de rapportagecommissie kunnen aan de A.L.V. een advies omtrent het voorstel geven;
 - d. de voorzitter brengt in stemming eerst de alternatieve voorstellen, daarna amendementen in de volgorde bepaald door hun ingrijpenheid, daarna het al dan niet geamendeerde eindvoorstel.
15. Onvoorzien.
In de gevallen betreffende de gang van zaken op de A.L.V. waarin het huishoudelijk reglement en dit reglement niet voorzien, beslissen wat de A.L.V. betreft de gezamenlijke voorzitters.

REACTIES OP REGLEMENTEN

Ter zake van het onderwerp "reglementen" werden de navolgende reacties ontvangen.

I. Een aantal moties

1.1. Motie van orde ingediend door de Reglementencommissie:

"De ALV van 19/20 december 1970, overwegende, dat de behandeling van het uiterst belangrijke onderwerp vaststelling van een reglement voor de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer reeds op twee achtereenvolgende ALV's in de knel is gekomen.

besluit het agendapunt "reglement verkiezingsprocedure" te plaatsen onmiddellijk na de lunchpauze op 19 december"

1.2. Motie van orde ingediend door de Reglementencommissie:

"De ALV van 19/20 december 1970, overwegende, dat uit de agenda en de toelichting daarop blijkt dat eerst het door het hoofdbestuur reeds toegepaste reglement voorverkiezingen voor Tweede Kamer-kandidaten ter goedkeuring aan de ALV wordt voorgelegd, dat op deze wijze de ALV niet kan beraadslagen over de voor- en nadelen in onderling verband van de verschillende procedures,

besluit het door het Hoofdbestuur reeds toegepaste reglement voorverkiezingen voor Tweede Kamer-kandidaten tegelijk te behandelen met het "alternatief eenmalig reglement" en met eventuele andere alternatieven".

1.3. Motie ingediend door het Reglementencommissie (alleen te behandelen als alternatief D1 - vaststelling definitieve landelijke ranglijst van kandidaten door de ALV - is aangenomen):

"De ALV van 19/20 december 1970, kennis genomen hebbende van de congresagenda, overwegende, dat het Huishoudelijk Reglement eisen stelt aan de wijze waarop op een ALV de selectie van de aspirant-kandidaten dient plaats te vinden,

constateert dat op deze ALV niet aan deze eisen is te voldoen,

besluit de vaststelling van de definitieve landelijke kandidatenlijst te doen plaatsvinden op de eerstvolgende ALV".

1.4. Motie ingediend door de heer A. C. de Goederen:

"De ALV van 19/20 december 1970, overwegende, dat de voorverkiezingen hebben plaatsgevonden volgens een reglement dat:

- de besluitvorming door deze ALV ernstig frustrereert doordat het haar ten aanzien van een aantal aan haar voorgelegde procedure-alternatieven (A1-A2; B1-B2; F1-F2; G1, G2-G3) in feite geen keus meer laat;
 - inconsistent is met sommige der door de Reglementencommissie opgestelde uitwerkingen van andere alternatieven (D1-D2);
 - heeft geleid tot een zowel kwalitatief als kwantitatief volstrekt onvoldoende voorselectie van de kandidaten;
- dat echter ook het door de Regle-

Voorstel eenmalige contributieverhoging voor 1971

Uitgangspunten bij het concluderen tot onderstaand voorstel is geweest:

- a. Het verwachte negatieve saldo over 1970 van f 25.000,-.
- b. De begrotingen voor de jaren 72-73-74 niet te veel beïnvloeden door de financiële verplichtingen aangegaan ter financiering van de Tweede Kamer verkiezingen te laten drukken op de begrotingen van deze jaren.
Deze begrotingen zullen in het teken moeten staan van de verdere opbouw van de partij o.a. coördinatie van de Staten- en Raadsfrakties, wetenschappelijk bureau, tegevoetkoming in de kosten van de H. B. leden en reeds te reserveren voor de Gemeenteraden en de Provinciale Statenverkiezingen van 1974.
- c. De afdelingen meer financiële armslag te geven.
- d. Na 1966 is de contributie per lid niet meer gestegen, terwijl de kosten per lid enorm om hoog zijn gegaan door algemene prijsstijgingen o.a. invoering B.T.W. 12%, voor 1971 14%, loonkosten e.d.
- e. Op basis van de huidige inkomsten zou voor volgend jaar f 10.000,- gereserveerd kunnen worden voor de verkiezingscampagne Tweede Kamer.

Voorstellen

1. De huidige contributie-regeling met gemiddeld f 10,- te verhogen, uitsluitend voor het jaar 1971.
Meer opbrengst 7.000 leden à f 10,- -- f 70.000,- --
20% afdrachten aan afdelingen - 14.000,- --
f 56.000,- --
=====

- a. De contributie-regeling zal dan moeten luiden als volgt:
Leden, die een jaarinkomen hebben onder f 15.000,- -- betalen f 30,- -- per jaar; boven f 15.000,- -- wordt men verzocht een contributie te betalen van f 60,- -- en boven f 25.000,- -- een contributie van f 100,- --.
Een tweede gezinslid betaalt de helft van deze bedragen.
Leden, die geen eigen inkomsten hebben, bijv. scholieren, studenten, dienstplichtige militairen enz. betalen in overleg met de landelijke of afdelingspenningmeester een contributie van f 15,- --.
- b. Aanhangers betalen een bijdrage van f 10,- -- per jaar voor de kosten van registratie.
- c. Mededelingen blad Democraat; een abonnementsprijs van f 15,- -- per jaar voor niet-leden.

mentencommissie voorgestelde "alternatief eenmalig reglement" (zie Dem. nov, '70, blz. 12), hoewel voornoemde bezwaren daaraan niet kleven, verschillende bezwaren heeft,

constaterende, dat er in feite nog voldoende tijd is om het door deze ALV vast te stellen definitieve reglement toe te passen, welke der geboden alternatieven de ALV ook mocht kiezen,

besluit de gehele kandidaatstellingsprocedure voor de Tweede Kamer verkiezingen in 1971 alsnog te doen verlopen volgens het door deze ALV vast te stellen Hoofdstuk IX A van het Huishoudelijk Reglement, met dien verstande:

- dat de daarin genoemde termijnen zo nodig wat kunnen worden bekort;
 - dat de reeds benoemde verkiezingscommissie in functie blijft;
 - dat de aanmelding van kandidaten als voltooid wordt beschouwd;
 - dat uitsluitend zij die zich overeenkomstig art. 1 van het op blz. 10 en 11 van Dem. nov. '70 afgedrukte reglement als kandidaat hebben aangemeld als kandidaten worden beschouwd en
 - dat de lijstaanvoerder door deze ALV wordt verkozen overeenkomstig een daartoe vast te stellen eenmalig reglement;
- draagt het Hoofdbestuur op al het nodige te doen om de kandidaatstelselingsprocedure op de juiste wijze te doen verlopen".

II. Voorstellen en amendementen betreffende het "Eenmalig reglement voorverkiezingen" en het "alternatief eenmalig reglement voorverkiezingen" (alleen voorstellen en amendementen die bij aanvaarding nog invloed op de procedure zouden kunnen hebben zijn opgenomen):

II.1. Amendement op art. 5b "eenmalig reglement reg. voorverk.", ingediend door de heer G. Nooteboom:

Per regio wordt een aantal kandidaten aan de groep geleverd als hieronder aangegeven:

- 12 door de regio's Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel en Gelderland GEZAMENLIJK
- 12 door de regio's Limburg, Brabant en Zeeland gezamenlijk
- 33 door de regio's Nd Holland, Zd Holland en Utrecht gezamenlijk.

Daartoe worden de stemwaarden bedoeld in art. 4-c bijeengegeld binnen elk der bovenstaande regio-combinaties.

De ALV regelt, indien de beslissingen der ALV over de lijstvorm daar aanleiding toe geeft, na die beslissing de wijze waarop uit de gecombineerde regiolijs Nd Holland Zd Holland Utrecht drie regionale nrs. 2 worden aangewezen voor de kieskringgroepen als genoemd in het alternatief-voorstel onder 4-1.

II.2. Voorstel ingediend door de heer G. Nooteboom (alleen te behandelen als en het "Eenmalig reglement. reg. voorverk." met amendement II.1 is aangenomen en alternatief F2, resp. G3 op pag. 6 van Dem. nov. '70 is aangenomen)

"Uit de gecombineerde uitslag der voorverkiezingen in de groepen III, IV en V volgens (2), derde kolom, pag. 6 van Dem. nov. '70 wordt de hoogste geplaatste der in de gebieden van elk dezer groepen woonachtige kandidaten geplaatst, hetzij op de definitieve landelijke ranglijst bij de eerste vijf na de lijstaanvoerder (indien F2 is aangenomen), hetzij onmiddellijk na de lijstaanvoerder in de betreffende kieskringen (indien G3 is aangenomen)".

II.3. Amendement op art. 3 "alternatief eenmalig reglement", ingediend door de heer J. Achten:

"Toevoegen: "die hun contributie voor 1970 voldaan hebben" ".

III. Voorstellen en amendementen betreffende Hoofdstuk IX, A van het Huishoudelijk Reglement "Kandidaatsstelling Tweede Kamer":

III.1. Voorstellen ingediend door de heer E. Bruins, Groningen (na overleg met de heer Bruins samengevat door het rc-lid A.C. de Goederen):

"Inleiding

Om een reële keuze te doen dient het aantal mogelijkheden beperkt te zijn. Het is zinloos iemand in Groningen te laten bepalen, wie in Limburg de

beste kandidaat is. Een congres in Breda is een ander dan één in Arnhem (de leden uit de omgeving van de congresplaats zullen sterker vertegenwoordigd zijn).

De voorstellen

a) fase 1. Het land wordt verdeeld in qua oppervlakte ongeveer gelijke districten, te weten:

Noord: Groningen, Friesland, Drenthe

Oost: Overijssel, Gelderland

Noord-West: Nd Holland, Utrecht

Zuid-West: Zd Holland, Zeeland

Zuid: Noord Brabant, Limburg

Kandidaten kunnen zich aanmelden voor één district. Per district worden lijstvolgordeverkiezingen gehouden, waaraan slechts leden en aanhangers woonachtig in dat district mogen deelnemen.

b) fase 2. De definitieve landelijke lijst wordt verkregen door combinatie van de districtsranglijsten, in beginsel door toepassing van de methode volgens art. 8 van de voorstellen "Kandidaatsstelling Tweede Kamer". De rangwaarde van elke kandidaat wordt echter vermeningvuldigd met de districtsgewichtsfactor. De districtsgewichtsfactoren worden gevonden door per district het gemiddelde te bepalen van de breuken (1) en (2).

Breuk (1) = $\frac{\text{aantal inwoners district}}{\text{aantal inwoners Nederland}}$

Breuk (2) = $\frac{\text{aantal D'66-stemmers distr.}}{\text{aantal D'66-stemmers Ned. (bij laatstgehouden landelijke verk.)}}$

De lijstaanvoerder wordt apart verkozen".

(Commentaar rc:

De Reglementencommissie heeft hieruit de volgende alternatieven afgeleid:

A3: Voorverkiezingen per kieskringgroep.

De 18 kamerkieskringen worden tot 5 kieskringgroepen gecombineerd van ongeveer gelijke oppervlakte.

D3: Vaststelling definitieve landelijke ranglijst van kandidaten door combinatie van regionale ranglijsten.

Uitwerking in reglementvorm was door tijdsgebrek niet mogelijk).

III.2. Voorstellen D'66 Regio Drenthe, ingediend door

Mevr. S. Venema-Noordhoff:

10.1 Tenminste 4 weken voor de dag van indiening van de landelijke kandidatenlijsten ingevolge de kieswet wordt een verkiezings-A.L.V. gehouden.

10.2 Handhaven

10.3 Ter vergadering wordt de lijstaanvoerder gekozen d.m.v. een schriftelijke stemming.

10.4 Gerechtigd tot het uitbrengen van een stemadvies betreffende punt 10.3 zijn het hoofdbestuur en de leden van de tweede kamerfractie.

10.5 De uiteindelijke rangorde van de kandidaten 2 - 30 landelijke ranglijst wordt door een landelijke schriftelijke stemming aangewezen.

10.6 De kandidaten worden uitgenodigd een schriftelijke toelichting, zie punten A 5.1 a t/m g aangevuld met een persoonlijke verklaring van ten hoogste 400 woorden indien de kandidaat zulks wenst, te verstrekken.

(Commentaar rc:

De Reglementencommissie heeft hieruit de volgende alternatieven afgeleid:

D4: Vaststelling van de definitieve landelijke ranglijst door een landelijke schriftelijke stemming met (mede) schriftelijke presentatie van de kandidaten (ad 10.5 en 10.6);

E3: Met betrekking tot de verkiezing van de lijst-aanvoerder mogen uitsluitend het hoofdbestuur en de leden van de Tweede Kamerfractie van D'66 een stemadvies uitbrengen (ad 10.4).

Voorstel "10.3" komt overeen met alternatief C1. Voorstel "10.4" komt neer op toevoeging van de hierboven bij "E3" opgenomen tekst aan art. 9.1. Uitwerking van alternatief D3 in reglementvorm was door tijdgebrek niet mogelijk).

11.3. Voorstellen D'66 Afd. "Het Noorden van Limburg", ingediend door de heer A. P. Jansen, Gennep:

Inleiding

D'66 staat het districtenstelsel voor. De opstellers van het onderstaande vinden het daarom noodzakelijk dat deze gedachte en werkwijze ook bij de interne kandidaatstelling tot uiting komt. D'66 moet derhalve met verschillende regionale lijsten uitkomen. De enige uitzondering hierop is een landelijke lijsttrekker.

Am. 1,
art. 8 vervalt.

Indien alternatief A2 gekozen wordt, hetgeen onze voorkeur heeft, nieuw art. 8:
Dit is gelijk aan het bestaande behalve:
- regel 2 3 ; "een voorlopig landelijk lijst" vervangen door "vijf regionale lijsten".
- par. c. In deze paragraaf de zelfde wijziging door voeren.

art. 9.1; De eerste 30 geplaatste vervangen door de drie eerste van elke kies kringgroep.
Verder de alternatieven C1 en C2 overeenkomstig aanpassen.

Am 2.
Bij de vaststelling van de definitieve lijst resp. lijsten (dit laatste is afhankelijk van het bovenstaande amendement) toevoegen:

alternatief D5: Serie, van bv 11, regionale verkiezingsbijeenkomsten. Dit alternatief is gelijk aan D1 behalve dat "verkiezings ALV" vervangen wordt door "serie regionale verkiezingsbijeenkomsten".

Toelichting- Zoveel mogelijk leden/aanhangers moeten de mogelijkheid hebben aan deze verkiezingen deel te nemen. De A. L. V. is slechts een dag en op een plaats.
Verder maakt het de indruk van een CENSUS kiesrecht.
-De verkiezing voor de kandidaten voor de 2e kamer zijn het startsein voor verhoogde activiteit. Het is derhalve nodig zoveel mogelijk leden/aanhangers hierbij te betrekken.
-Bij overneming door het congres van am.1 zijn de genoemde alternatieven D 1 D 2 niet toereikend.

(Commentaar rc:

De Reglementencommissie heeft hieruit de volgende alternatieven afgeleid:

D5: Geen (zoveel mogelijk) uniforme landelijke lijst, maar 5 verschillende regionale lijsten.

D5a: Vaststelling van de definitieve regionale lijsten door een serie regionale verkiezingsbijeenkomsten. (presentatie ontbreekt nu, of moet worden opgevoerd)

Deze alternatieven zijn door de rc niet in reglementvorm uitgewerkt, door tijdgebrek en omdat reeds door de ALV van december 1968 tot een zoveel mogelijk landelijk uniforme kandidatenlijst werd besloten).

IV. Voorstel eenmalig reglement verkiezing lijst-aanvoerder, ingediend door de Reglementencommissie.

1. De ALV van 19/20 december 1970 kiest de lijst-aanvoerder.
2. Zij kiest de lijst-aanvoerder uit hen, die zich uiterlijk vrijdag 13 november 1970 als kandidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer overeenkomstig art. 1 van het reglement regionale voorverkiezingen zoals afgedrukt op blz. 10 en 11 van Democraat van nov. 1970, hebben aangemeld en wier aanmelding als zodanig is aanvaard en die uiterlijk op 19 december 1970 aan de verkiezingscommissie hebben doen weten ook kandidaat te zijn voor de post van lijst-aanvoerder.
3. Deze verkiezing geschiedt d. m. v. de votometer aldus: na ijking op 100 wordt achtereenvolgens voor alle kandidaten, in alfabetische volgorde beginnend met een door loting verkregen naam, gevraagd de knop in te drukken indien men deze tot lijst-aanvoerder gekozen wenst. Behaalt een kandidaat de absolute meerderheid, dan is deze gekozen. Zo niet, dan valt, te beginnen met de kandidaat die de geringste steun verwierf, de helft - zo nodig naar beneden afgerond - van de kandidaten af, waarna opnieuw wordt gestemd; enz.

Amendementen

Indiener: G. Nooteboom

A Regl. regionale voorverk. v. tweede kamerkandidaten.
Am 1 art. 5-b
Per regio wordt een aantal kandidaten aan de groep geleverd als hieronder aangegeven:
12 door de regio's Friesland, Groningen, Drente, Overijssel en gezamenlijk
12 door de regio's Limburg, Brabant en Zeeland gezamenlijk
33 door de regio's Nd Holland, Zd Holland en Utrecht gezamenlijk

Daartoe worden de stemwaarden bedoeld in art. 4-c bijeengegeld binnen elk der bovenstaande regiocombinaties.

De ALV regelt, indien de beslissing der ALV over de lijstvorm daar aanleiding toe geeft, na die beslissing de wijze waarop de gecombineerde regiolijs Nd Holland, Zd Holland Utrecht drie regionale nrs. 2 worden aangewezen voor de kieskringgroepen als genoemd in het alternatief-voorstel onder 4-1.

Motie (alleen te behandelen als
1e het HB-voorstel met bovenstaand amendement wordt aangenomen
2e alternatief F-2 op pag. 6 van Democraat wordt aangenomen.

De ALV besluit dat uit de gecombineerde uitslag der voorverkiezingen in de groepen III, IV en V de hoogstgeplaatste die woonachtig is binnen elk van deze groepen, zal worden geplaatst onmiddellijk na de lijsttrekker in de betreffende kieskringen.

WANNEER KUNT U TIJDENS CONGRES UW STEM-BILJET INLEVEREN?

Op zaterdagavond 19 december vindt de presentatie van de kandidaten plaats. Na afloop hiervan kunt U Uw stembiljet deponeren in de hiervoor bestemde stembussen. Deze stembussen worden gesloten een half uur na afloop van het congres. Verder kunt U ook nog op zondagmorgen (tweede congresdag) Uw stembiljet inleveren van 10 tot 12 uur. De stembussen worden daarna onherroepelijk gesloten.

Verkiezingscommissie 1971
A. A. Redeker, voorzitter.

BELEIDSPLAN I

Wijzigingsvoorstellen op het beleidsplan

Begeleidende Brief

De grote belangstelling voor het in november gepubliceerde Beleidsplan heeft zich niet alleen gemanifesteerd in de meer dan 1400 aanvragen om de tekst, maar ook in een grote invloed van amendementen, opmerkingen en beschouwingen. Het hoofdbestuur heeft een aantal leden van de programma-commissie van de rapportage commissie en van de centrale werkgroep opgedragen de amendementen gereed te maken voor het Congres. Zoals bekend worden redactionele amendementen op het Congres niet behandeld; ze worden overigens voor een belangrijk deel verwerkt.

Een aantal inhoudelijke amendementen wordt door de centrale werkgroep meteen al overgenomen en zal dus op het Congres waarschijnlijk minder tijd vergen dan de behandeling van de overige amendementen, waaruit meestal een volstrekt andere stellingname blijkt. Vanzelfsprekend is het voor een zinnige en plezierige behandeling van het Beleidsplan gewenst, dat het Congres het leeuwendeel van de uitgetrokken tijd aan dit soort amendementen besteedt.

Het hoofdbestuur hoopt, dat reeds op 19 december enige tijd kan overschieten om te beginnen met de behandeling van het Beleidsplan. Overwogen wordt ook om voor te stellen het Congres enige tijd in secties te splitsen, uit welke secties dan de hoofdverschilpunten dan in de plenaire vergadering kunnen komen.

Zo enigszins mogelijk vóór en anders op het Congres zullen door de centrale werkgroep nadere gegevens worden verstrekt met betrekking tot de financiële mogelijkheden tot realisering van het Beleidsplan.

Het Centraal Planbureau heeft in positieve zin gereageerd op ons verzoek om de financiële specificaties van het ontwerp-Beleidsplan op hun juistheid te willen toetsen. Zodra het gesprek met het Planbureau is afgerond, zullen wij U informeren over de conclusies, welke de centrale werkgroep uit dit gesprek heeft getrokken. Wij hopen dan tevens aan te geven, welke financiële konsekventies er vast zitten aan het aanvaarden van een aantal ingediende amendementen en alternatieven. Dit laatste lijkt ons beslist noodzakelijk om op het Congres te kunnen komen tot een verantwoorde keuze uit de talrijke politieke "claims", welke zich in het ontwerp-Beleidsplan en de amendementen aandienen. Zouden wij dit essentiële punt uit het oog verliezen, dan zouden wij onherroepelijk terugvallen op het maken van een politieke verlanglijst, waarmee aan de belangrijkste doelstelling van het Beleidsplan geweld zou worden aangedaan.

In overeenstemming met het hierboven gestelde, treft U in deze Democraat twee categorische wijzigingsvoorstellen aan: een categorie alternatieve voorstellen, waarmee de centrale werkgroep zich over het algemeen niet kan verenigen; en een categorie door de centrale werkgroep overgenomen voorstellen en aanvullingen op het ontwerp-Beleidsplan.

Gelet op het in de partij en daarbuiten gebleken enthousiasme voor het Beleidsplan en de algemene wil om deze zaak op dit Congres in zijn hoofdzaak af te ronden, vertrouwen wij op een optimale zelfbeheersing en een doeltreffende discussie.

Het Beleidsplan, zoals in hoofdzaak door het Congres vastgesteld, zal na het Congres zijn definitieve gedaante krijgen. Tevens zal een verkorte en eenvoudiger te lezen versie voor de verkiezingscampagne beschikbaar komen.

H. van Beekhuizen
coördinator Beleidsplan

Correcties:

Door de grote haast, waarin het ontwerp-Beleidsplan tot

stand is gekomen, zijn in de tekst, zoals gepubliceerd in november-Democraat enkele fouten opgenomen, die wij hierbij corrigeren:

- Op blz. 24, 1e kolom onder d. Herziening van de gezins-subsidies dienen op de 12e en 14e regel van boven de woorden "kinderaf trek", resp. "en (geheel of gedeeltelijke) kinderaf trek" te vervallen. Evenzo dient op blz. 32, 1e kolom, 11e/12e regel van beneden te vervallen "en gehele of gedeeltelijke afschaffing van de kinderaf trek".
- Op blz. 40 "Financiële konsekventies Beleidsplan" dient op de verzamelstaat achter V Vrede en veiligheid te worden gelezen, zowel onder het hoofd Totaal als onder Via Rijksbegroting "P.M." De achter Vrede en veiligheid gegeven bedragen van 1140 miljoen (Totaal), 570 miljoen (Via Rijksbegroting) en 570 miljoen (Via soc. verz.) horen thuis achter de Omschrijving "Onvoorzien", die in de tekst is weggefallen.
- Op blz. 42 onder 5. Verkeer en vervoer is in de tekst weggefallen:
- verbetering openbaar vervoer
Het onder dit onderdeel genoemde bedrag "neg. 600 (besparing) is juist. Het betreft hier een saldo van de besparing t.g.v. de langzamere uitbreiding van het wegennet ten bedrage van 900 miljoen en de extra kosten voor de verbetering van het openbaar vervoerd ten bedrage van 300 miljoen.

Opstellers Ontwerp-Beleidsplan:

Het ontwerp-Beleidsplan is opgesteld vanuit een samenwerking van de werkgroepen van D'66 en de centrale werkgroep. De centrale werkgroep werd aan het begin van dit jaar benoemd door het hoofdbestuur. Zij heeft haar werk in sterk wisselende formatie verricht. Voor het opstellen van het ontwerp-Beleidsplan zijn in hoofdzaak verantwoordelijk: H. van Beekhuizen (voorzitter), J.W. Copius Peereboom, W. Draijer, M. Engwirda (sekretaris), A. de Goede, H. van Mierlo, A. Nuis, E. Nypels en F. van der Ven.

ALTERNATIEVEN

Hoofdstuk 1

Open Samenleving

Blz. 16 ad 1 wijzigen in:

Herziening van het wetboek van strafvordering en het wetboek van strafrecht overeenkomstig de huidige inzichten op juridisch gebied en op het terrein van de gedragswetenschappen.

Het veranderen van de inrichtingen van het gevangeniswezen tot (ortho-) andragogische instituten.

ad m toevoegen:

Stimuleren van de herstructurering van de lichamelijke en geestelijk gezondheidszorg en het maatschappelijk werk.

Indiener: afd. Breda.

1.1.

Laatste zin onder a) te veranderen in:
Voor het geval dat niemand de 50% haalt, dient een nadere wettelijke regeling te worden getroffen.

Indiener: werkgroep Staatsrecht.

In Hoofdstuk I in te voegen een nieuw 1.6a, luidende; Instelling van een staatscommissie, die tot taak heeft de werkwijze in de overheidssector door te lichten en dienaangaande aanbevelingen te doen, waarbij de commissie zich onder meer de vraag moet stellen:

- a. is de werkwijze in het algemeen efficiënt, met name gelet op de besteding van de overheids gelden;
 - b. is de werkwijze zodanig, dat uitvoering kan worden gegeven aan de aanbeveling van de Commissie-Biesheuvel? (... , dat de doelstellingen van het rapport van de Commissie-Biesheuvel optimaal verwezenlijkt kunnen worden)
 - c. is het wenselijk personeelsraden in te stellen (met aan de overheidstaak aangepaste bevoegdheden)?
- In verband hiermede zou de eerste volzin in 1.10 komen te vervallen.

Toelichting:

De Commissie-Biesheuvel had tot taak - zo staat het in de installatierede van Minister-President de Jong - na te gaan met betrekking tot een drietal gebieden hoe de overheid extern opereert. Aangaande de interne structuur had de commissie geen taak. Nu het rapport er is en de doelstellingen ervan in het algemeen door D'66 worden onderschreven, is het uiteraard wenselijk aan te dringen op het geven van uitvoering aan de aanbevelingen. Er is echter al gebleken dat in verschillende opzichten het niet gemakkelijk zal zijn deze aanbevelingen op te volgen. Het is zelfs de vraag of het huidige overheids-apparaat qua structuur, qua werkwijze en ook qua mentaliteit in staat zal zijn de doelstellingen van het rapport optimaal te verwezenlijken. Ten gevolge op het rapport-Biesheuvel is het daarom van belang eveneens na te gaan hoe de overheid intern opereert. Een tweede rapport is nodig.

Indiener: Goosens (Voorschoten), Jongedijk (Wassenaar), Engwirda (Den Haag), Stokvis (Den Helder) en van der Burg (Den Haag).

1.7.

Eerste zin veranderen in:

Het lidmaatschap voor de Tweede Kamer moet wettelijk onverenigbaar worden verklaard met welke nevenfunctie dan ook. Daartegenover moet een adequate honorering worden gesteld.

Indiener: afd. Maassluis Maasland

Hoofdstuk 1. -1.8 (Pag. 17) voorlaatste zinsnede:

"Instemming" gaat te ver; dit geeft de personeelsraden duidelijk vetorecht. Voorgesteld wordt "instemming" te vervangen door "Tijds inspraak".

Toelichting:

Binnen de ondernemingen dient de invloed van de factor arbeid versterkt te worden, doch op zodanige wijze dat voorwaarden aanwezig zijn voor het doelmatig blijven functioneren van de afzonderlijke onderneming als concurrentie-eenheden binnen het systeem van afzonderlijk producerende bedrijvshuishoudingen.

Indiener: Afd. Leusden.

toevoegen aan 1.8

Deze bevoegdheden te combineren met het recht op beroep van de ondernemer, indien de besluiten van de personeelsraden de continuïteit van de onderneming in gevaar brengen, de werkgelegenheid - in het algemeen of in de onderneming - bedreigd wordt, dan wel strijdig zijn met het algemeen belang.

Toelichting:

Het is m.i. te optimistisch om aan te nemen dat de factor arbeid op dit moment andere belangen dan zijn belangen op kort termijn in zijn overwegingen betreft. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de arbeidsmentaliteit eerder slechter dan beter wordt.

Eerder dienen er ingrijpende maatregelen getroffen te worden, die gericht zijn op mentaliteitsverbetering zowel bij werkgever als bij werknemer.

Eerder dient er medeverantwoordelijkheid op afdeling- en werkplaatsniveau ingesteld te worden.

Eerder dient er onderscheid te groeien tussen "zich niet 100% voelen" en "arbeidsongeschikt zijn".

Indiener: C. de Rie (Rotterdam)

Punt 1.8:

Na "vereist" is, toevoegen:

Ten aanzien van sluitingen geldt dat de instemming (veto-recht) pas geëffectueerd kan worden zodra er een alternatieve financier voor de onderneming beschikbaar is. De invoering van het Pensioen - en Spaarloonplan schept daarvoor de structurele mogelijkheden.

Indiener: Afd. Den Helder, Schagen en Texel.

Voorstel tot aanvulling van Hoofdstuk 1. ART. 1.8

De tekst van dit art. aanvullen met:

"Toekenning van het recht aan personeelsraden om een onafhankelijk instantie een onderzoek in het bedrijf te laten uitvoeren.

Toelichting:

Wanneer een personeelsraad geen ter zake deskundige kan inzetten voor een enquête heeft het recht van enquête geen zin.

Indiener: K. Peul (Rotterdam).

1.8. (toevoegen)

"De financiële resultaten van de gezamenlijke inspanning in het kader van de onderneming dienen aan allen die hieraan hun bijdrage hebben geleverd ten goede te komen; bijvoorbeeld door tegenover de gelden die - uit winst - voor additionele investeringen worden aangewend een gelijk bedrag aan aandelen in een ondernemings - beleggings - fonds te plaatsen.

Toelichting:

Het is uit oogpunt van rechtvaardigheid nodig dat de waarden die aan een onderneming - via financiering van additionele investeringen uit de winst - worden toegevoegd, niet alleen aan de kapitaalverschaffers, maar ook aan de werknemers toevallen.

Hierdoor komt tevens een synthese tot stand tussen, enerzijds de eis van de werknemers naar een billijker aandeel in de financiële resultaten, zonder dat zulks tot extra-loonronden leidt, en anderzijds de behoeften op investeringsgebied.

Zonodig kan de verhandelbaarheid van de deelnemersbewijzen in fonds tijdelijk worden opgeschort.

Indiener: W. Fiege (Den Haag).

1.8 t/m 12.

Het is duidelijk dat het welslagen van deze punten afhangt van een zo goed mogelijk functioneren van de vakbonden. Om deze bonden in staat te stellen research te plegen, voorlichting te geven en het apparaat te bemannen dat daarvoor nodig is, is het noodzakelijk het de werknemers zo eenvoudig mogelijk te maken, lid te worden van een vakbond. Daartoe zullen de kosten van het lidmaatschap in het loon ingebouwd moeten worden; de werknemer kan dan aangeven aan welke bond zijn contributie ten goede dient te komen. De concurrentie tussen de bonden blijft daardoor in stand. Wie per sé géén lid van een bond wenst te worden is daarin vrij; zijn contributie wordt in een algemeen sociaal fonds gestort.

Indiener: Afd. Breda.

Amendement

Tussen 1.8 en 1.9 invoegen:

"Invoering van een wettelijke regeling, die aan werknemers binnen het bedrijf de uitoefening garandeert van elementaire rechten, n.l. het recht op vrijheid van meningsuiting en het recht op vrijheid van vereniging. Op grond van deze rechten, dienen verenigingen, die behartiging van werknemersbelangen tot deel hebben en die op basis van aantallen leden in het bedrijf, als het enige legitieme criterium, representatief geacht moeten worden voor het hele personeel dan wel

voor groepen daaruit, het recht te hebben gebruik te maken van interne publicatie-media, voorts het recht te hebben intern met hun leden contact te onderhouden en tenslotte het recht te hebben binnen het bedrijf, zij het normaliter buiten de gewone werktijden, met hun leden of groepen daaruit te vergaderen".

Toelichting:

Deze toevoeging is een concretisering, op het vlak van interne bedrijfsverhoudingen, van voorwaarde 2 zoals deze aan het begin van dit hoofdstuk is geformuleerd. Ook personeelsraden zullen niet kunnen ontkomen aan oligarchiserings-tendenties, indien zij binnen het bedrijf voldoende voeding en controle ondervinden vanuit hun directe achterban en vanuit een "interne openbare meningsvorming". De voorwaarden hiervoor ontbreken momenteel volkomen en zijn ook in de nieuwe wet op de ondernemingsraden te zwak aangezet. Zij dienen bewust te worden opgebouwd op basis van wettelijke rechten.

Indiener: afd. Voorschoten.

Amendement

Tussen 1.8 en 1.9 vervolgens invoegen:

"Krachtig bevorderen van experimenten met alternatieve werkorganisatievormen op basis van zo groot mogelijke individuele en groepsautonomie, zowel in het bedrijfsleven als in overheidsdiensten".

Toelichting:

naast democratisering door versterking van vertegenwoordigende organen, van "interne burgerrechten" e.d. moet in het beleidsplan met grote kracht worden aangedrongen op democratisering van werkorganisaties in het bedrijfsleven en in de overheidssfeer. Het is in de dagelijkse werksituaties, zoals deze uit de bestaande bedrijfsorganisaties voortvloeien dat het traditionele autocratische nog alom floreert en zowel de menselijke ontwikkeling als een moderne ontwikkeling van de doelmatigheid dagelijks blokkeert.

Indiener: Afd. Voorschoten.

Art. 1.9.

Tekst vervangen door:

Bevorderen van experimenten met alternatieve ondernemingsstructuren zoals werknemers-mede-bestuur en werknemers-zelf-bestuur.

Indiener: K. Peul (Rotterdam)

art. 1.9.

toevoegen:

Daarom zal een begin gemaakt worden bij ondernemingen die onder de feitelijke (subsidie) macht der overheid vallen.

Indiener: G. Nooteboom (St. Maartensvlotbrug)

1.11.

Schrappen: "Inbreng van het gehele.....PBO"

Indiener: Afd. de Liemers.

1.11.

Hervorming van de P.B.O.

Unaniem zijn wij van mening dat de P.B.O. niet hervormd moet worden, integendeel geleidelijk moet worden afgebouwd, behoudens enkele goed functionerende schappen. Vooral het denkbeeld het privaatrechtelijke overleg in publiekrechtelijke organisaties onder te brengen, is volgens de afdeling onjuist, zelfs gevaarlijk! Wil D'66 herinvoering van de centraal geleide loonpolitiek?

Moet er een schap Philips om de c.a.o. te regelen?

Indiener: Afd. Tilburg.

1.11.

Ik stel voor punt 1.11. en (voor zover betrekking hebbend op de P.B.O.) punt 1.12. van het beleidsplan terug te nemen en eerste de gehele situatie met betrekking tot herziening van alle bestaande regelingen t.a.v. de P.B.O. op te nemen.

Als vermoedelijk een van de weinigen binnen D'66 die iets van de P.B.O. afweten (de waanzin van de huidige structuur,

het gebrek aan wezenlijke democratie, de taken van de diverse soorten schappen, de mogelijkheden, moeilijkheden, wenselijkheden, onmogelijkheden en ga zo maar door....) wijs ik u er met nadruk op dat hetgeen thans in het beleidsplan is opgenomen t.a.v. de hervorming van de P.B.O. baarlijkse nonsens is.

Indiener: J. Hoogland (Leidschendam).

1.11.

Eerste twee zinnen veranderen in:

Hervorming van de P.B.O. Samenstelling van alle besturen (algemene en dagelijkse besturen) uit door representatieve. enz. (zie oude tekst)

Na de eerste twee zinnen toevoegen:

De algemene besturen dienen in het openbaar te vergaderen.

Indiener: Werkgroep Staatsrecht.

1.11.

Achter"---gekozen personen" midden tweede zin toevoegen:

De eis dat de gekozen personen uit de representatieve vakverenigingen gekandideerd moeten zijn komt, op bedrijfsniveau te vervallen.

Indiener: Afd. Maassluis/Maasland.

1.17.

sub b. toevoegen aan: anticiperen: het niet starten met werkzaamheden waarover een beroepsprocedure loopt, alvorens de laatste beslissing hierover is gevallen.

Indiener: Afd. Breda.

HOOFDSTUK 1

Par. 2.

Wij onderschrijven de noodzaak van de voorgestelde maatregelen voor het onderwijs ten volle. Essentieel is daarbij echter, dat voor alle graden van onderwijs de goede mensen worden aangetrokken. Statusverbetering voor onderwijzers en leraren is daarvoor hard nodig. Mogelijkheden:

Betere salariering; hogere toelatingseisen voor bv. pedagogische academies; een lesrooster dat de docenten de gelegenheid geeft de ontwikkelingen in hun vak te volgen en daarnaast tijd laat voor een normaal privéleven. Dergelijke maatregelen zijn a fortiori nodig als men met vrucht in het onderwijs wil gaan experimenteren (vgl. par. 1.19).

De financiële consequenties kunnen wij niet overzien, maar wij menen in elk geval dat deze aanvaard moeten worden.

Indiener: J. Hamaker. (Dwingeloo)

HOOFDSTUK 1 Par. 2: Onderwijs.

Het lager en middelbaar onderwijs wordt op het ogenblik duidelijk afgestemd op de "middelmaat". Dit betekent dat b.v. de brugklas voor de meer begaafde leerlingen een praktisch verloren jaar is. Zij vervelen zich niet alleen, maar wennen er ook aan dat zij zich niet behoeven in te spannen om iets te leren; grote aanpassingsmoeilijkheden in het volgende jaar bij het V.W.O. zijn het gevolg. Zo gaat de democratisering van het onderwijs ten koste van de minderheid der meest intelligente leerlingen, aan wier optimale ontwikkeling de samenleving juist grote behoefte heeft. Te hunnen behoeve dienen de mogelijkheden tot individuele school- "carrière-planning" (met meer inspraak van de ouders dan nu het geval is) in de wetgeving te worden verruimd.

Indiener: Afd. Dwingeloo.

HOOFDSTUK 1 Par. 2:

In het beleidsplan wordt gesteld dat het onderwijsstelsel meer gericht moet worden op de volledige ontplooiing van het individu. De school zou moeten zijn een instituut waar de vorming tot volwaardig menszijn (inclusief vrijheidsbeleving en verantwoordelijkheidsbesef) plaats vindt. Wellicht verdient het aanbeveling in deze volledige opleiding een rol toe te kennen aan filosofie onderwijs. In een bepaalde vorm gegoten helpt filosofieonderwijs het jonge individu zijn denkvermogen te scherpen en zijn situatie, zijn meningen en houdingen te relativiseren.

Indiener: J.T. Kamphorst (Afd. Zeist).

1.20. Hier dient het getal 10 geschrapt te worden. Na het woord "begeleidingsdiensten" dient geschrapt te worden: "uitsluitend bemand met academisch gevormde staf en hoger beroepspersoneel".

Indiener: Afd. Rhenen en Afd. Dwingeloo.

1.24. wordt gelezen: Uitvoering van de maatregelen voorgesteld in de nota Grosheide - Roolvink ten behoeve van de werkende jongeren met betrekking tot de ontwikkeling van participatie onderwijs naast het bestaande schoolonderwijs slechts mag plaats hebben in het kader van een beleid dat beide onderwijsvormen wil integreren.

a. de ontwikkeling van participatie onderwijs op de eerste plaats vanuit het vormingswerk, maar wel in het contact met landelijke pedagogische centra en met het net van schoolbegeleidingsdiensten geschiedt.
b. de participatie behalve in het bedrijfsleven ook in andere maatschappelijke sectoren - gezin, kantoor, winkel etc. - mogelijk moet zijn.

Indiener: F. W. M. van der Ven.

Alternatief voor 1.24. (werkende jongeren)

Werkende jongeren: De beleidsvoorstellen voor deze al te lang verwaarloosde categorie jongeren zijn te mager (punt 1.24.), te meer daar de nota Grosheide - Roolvink bij hen zelf als ver beneden de maat is beoordeeld. Voorgesteld wordt de volgende suggesties uit het "stooftplan voor beter onderwijs" (van het NVV - jongerencontact, augustus 1970) over te nemen.

a. experimenten met de - middenschool-
b. het navolgende schema voor een gedeeltelijke onderwijs-
plicht:

1970-1971	15-jarigen	1 dag per week
1971-1972	15-jarigen	2 dagen per week
	16-jarigen	1 dag per week
1972-1973	15-jarigen	2 dagen per week
	16-jarigen	1 dag per week
	17-jarigen	1 dag per week
1973-1974	15-jarigen	3 dagen per week
	16-jarigen	2 dagen per week
	17-jarigen	1 dag per week

Indieners: C; Mertens en Mevr. I. Schouten (Amsterdam)

1.29. vervalt.

Indiener: G. Nooteboom

1.31. De afdeling maakt bezwaar tegen dit artikel. Een minderheid kan de aan dit artikel ten grondslag liggende intentie wel onderschrijven, waarbij echter een meer genuanceerde formulering aanbeveling verdient.

Indiener: Afd. Baarn (Soest)

1.40. Toevoegen: gecombineerd met een heffing op advocatenhonoraria voor niet-pro-deo zaken"

Indiener: G. Nooteboom (St. Maartensvlotbrug)

1.32. Het onderwerp "majesteitsschennis" dient in deze reeks niet voor te komen. Immers verweer is in deze niet mogelijk.

Indiener: Baarn, Soest.

1.33. wordt gelezen: Wettelijke regelingen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van iedere burger (passieve vrijheidsrechten):

- a. recht van antwoord, zodra men door publieke media in zijn persoonlijke eer is aangetast;
- b. beperking van de vrijheid tot verzamelen van persoonlijke gegevens tegen den wil van betrokkenen door de overheid;
- c. verplichting tot vernietiging van bepaalde persoonlijke gegevens ingeval van vijandige bezetting van het land;

d. invoering van een wettelijk recht voor eenieder van informatie hemzelf betreffende inzage te verkrijgen.

Indiener: F. van der Ven (Oegstgeest).

1.34. Vervangen door: "Tegengaan van discriminatoire-..... (verder oude tekst)".

Indiener: G. Nooteboom.

1.35. Grondwettelijke opdracht aan de rechter om wetten te toetsen aan de vrijheidsrechten lijkt ons niet juist; schrapping van art. 131.2 Grondwet is directer. De burger kan zich dan altijd beroepen op schending van de grondwet. De burger moet niet verplicht worden zich de bescherming te laten aanleunen als hij daar geen behoefte aan heeft.

Indiener: Afd. Tilburg.

1.44. In deze zin dient na "actief" te worden toegevoegd "en passief".

Indieners: Afd. Rhenen en de werkgroep Staatsrecht.

idem art. 1.44.
18 jaar vervangen door 16 jaar.

Indiener: K. Peul (Rotterdam)

Toevoeging in Hoofdstuk I ("Open Samenleving") van een paragraaf 3, "Cultuurbeleid";

Paragraaf 3: CULTUURBELEID.

Cultuur wordt in feite nog vaak vereenzelvigd met "hogere cultuur, met kunst en met wat mensen in hun vrije tijd presteren. Dit was begrijpelijk in een maatschappij met grote ongelijkheden, met vanzelfsprekende grenzen tussen ongelijke groepen en een algemeen aanvaard zijn van de door leidende groepen als toonaangevend gestelde normen en vormen. In een open maatschappij - waarvan de contouren al zichtbaar zijn - komt een bredere cultuur naar voren. Kenmerken van die open maatschappij worden in dit beleidsplan gezien. Kwesties als democrativering van het staatsbestel, milieu-beheer, toekomststudie en -planning, opheffing van discriminaties worden in het licht gezien van die open maatschappij. Het beleidsplan van D'66 is dan ook al een belangrijk stuk cultuurbeleid. Want het probeert een vorm te geven aan het grondstreven en -denken van ons volk. Het specifieke van het cultuurbeleid van D'66 is nu het volgende. Geconstateerd wordt:

- dat in de laboratoria en klinieken en op de tekentafels van onze industrieën en ziekenhuizen de technische toekomst van ons bestaan wordt uitgedacht. De werking van onze hersens wordt nagebootst in computers en menselijke levenskiemen probeert men kunstmatig op te laten groeien. De ethische kanten en de "waarde" hiervan worden in die experimenteerfabrieken te weinig bekeken;
- dat in de levensbeschouwelijke verbanden van onze maatschappij - waaronder: de kerken - een worsteling aan de gang is om zicht te krijgen op deze maatschappij en op de taken van de mens daarin. Tot nu toe hebben de kerken in ons land niet de kans gehad om in georganiseerd verband mee te denken aan de vormgeving van ons land. De levensbeschouwing heeft nog niet kunnen tonen, van betekenis te zijn voor het welzijn;
- dat de wereld van de kunstenaars eenzelfde soort crisis doormaakt. De kunstenaars staan te dringen om meer invloed te krijgen op de vormgeving van onze maatschappij. Zij zijn niet meer tevreden met het verzorgen van de franje en de versiering van onze gebouwen, wijken en vrije tijd.

In deze drie verbanden - de technische, de religieuze en de artistieke - ligt een hoop ongebruikte potentieel. En zij zouden elkaar moeten vinden. Om zo elkaar te bevruchten en samen te helpen, onze maatschappij in nieuwe en goede banen te leiden. Want het is uit een oogpunt van welzijn op langere termijn onwenselijk dat de hooggeorganiseerde technische denkfabrieken zonder directe inbreng blijven werken van de meer op bezinning en reflectie ingestelde religieuze en artistieke werelden. Hét kenmerk van onze cultuur is, dat het een technische cultuur is. Maar de techniek moet naar de overtuiging van D'66 blijvend en nog méér deel

uitmaken van het denken van heel ons volk. Dat is de kern van het cultuurbeleid van D'66.

De noodzaak van de integratie van de genoemde drie werelden wordt uitgedrukt door de volgende principes:

- a. De technische wereld heeft er op de lange termijn bij dat de vertechnering van ons leven geaccepteerd en gefe-gegreerd wordt en blijft in het denken, voelen en leven van ons volk.
- b. De bronnen van reflectie in ons volk - de levensbeschouwing en de kunst - kunnen op de lange duur niet gefso-leerd blijven staan als huiskamerzaak en als randver-schijnsel. Op het gevaar af namelijk van ondergraving van een van de kernen van elke cultuur: de ethiek.

In de verwachting dat deze principes krachtige motoren zul-len blijken te zijn ter bereiking van een - blijvend - open maatschappij, wordt het volgende plan ontwikkeld:

- A. In aanzet is een structuur voor het bedoelde overleg tus-sen de drie werelden aanwezig in de in vele provincies en grote steden bestaande culturele raden. En op lande-lijk niveau bestaat er - naast de overlegorganen voor bepaalde vormen van kunst - de Raad voor de Kunst. De culturele raden hebben een enigszins bredere doelstel-ling dan de Raad voor de Kunst.

Als voorlopige plaats waar de technische, levensbe-schouwelijke en artistieke bezinning elkaar vinden zou op de middellange termijn gestreefd moeten worden naar een uitbouw van de culturele raden en van de Raad voor de Kunst. Deze uitbouw zou in 1975 zijn beslag moeten hebben. De Raad voor de Kunst heet dan het Nationaal Cultuurberaad.

- B. Vanaf 1975 gaat het Nationaal Cultuurberaad nauwe ban-den aan met het in paragraaf 4 genoemde Nationaal Cen-trum voor Toekomstonderzoek. Dit centrum zou van dan af zijn onderzoek tevens moeten richten op culturele ver-anderingen. De ethici van onze technische wereld en de levensbeschouwelijke en artistieke wereld krijgen dan een vaste en officiële inbreng in het toekomstonderzoek en in de vormgeving van onze maatschappij.

De verbrede culturele raden zullen ook dán de structurele onderbouw blijven van het nationaal cultuurberaad. Zij zouden voor wat betreft de technische sector onder meer afgevaardigden van de wetenschappelijke staven van bedrijven en deskundigen van verschillende beleids-sectoren (planologie, verkeer, woningbouw e.d.) moe-ten bevatten en nauwe relaties moeten onderhouden met de Universiteiten.

- C. Voor de vormgeving van het beleid ten aanzien van kunst(-produkten, -beoefening en -onderwijs) zullen de -eventueel met andere sectoren, met name onderwijs en communicatiemedia, uit te breiden - culturele raden een goede basis betekenen. Hetzelfde geldt voor het Nationaal Cultuurberaad.

Indiener: E. van der Marck (Westland).

Cultuurbeleid Alternatieve tekst voor Hoofdstuk I paragraaf 3:

- Cultuurbeleid betekent voor D'66 een beleid gericht op de toekomst, het bevorderen van een wijze van bestaan in levensomstandigheden, die voor het eerst in de menselijke geschiedenis met het begrip (relatieve) materiele wel-vaartssituatie kan worden omschreven. Een cultuurbeleid dat met name kan worden omschreven als het geven van vorm en inhoud aan het bestaan in een samenleving waarin het arbeidsethos een geheel andere betekenis zal krijgen. Een cultuurbeleid dat gestalte zal moeten geven aan cul-tuurbeleving door de "gemiddelde" man en vrouw die tot-dusverre de handen vol had (heeft) aan de instandhouding van het materiële bestaan. Cultuur kan niet meer zijn een luxe product voor een kleine bovenlaag. Ook hier gaat het om wezenlijke democratisering, zonder dat zulks tot nivellering leidt; integendeel.
- Een cultuurbeleid dat tot verregaande de-commercialise-ring van de cultuur zal moeten leiden.
- Cultuurbeleid is voor D'66 óók een maatschappelijk gefn-tegreerd beleid gericht op de vrije ontplooiing van de mens.

- Een cultuurbeleid dat de Europese beschaving niet tot een dood gewicht maar tot een levenwekkende bron van inspi-ratie maakt.

In het kader van een zodanig cultuurbeleid dient bij de uit-werking ervan onder meerdere gestreefd te worden naar:

- Instelling van een Raad voor de Nederlandse Cultuur.
- Instelling van een (afzonderlijk) Ministerie voor Culturele Zaken.
- Instelling van en verregaande bevoegdheden voor provin-ciale, regionale en plaatselijke organen voor cultuursprei-ding.
- Inrichting op ruime schaal van werkplaatsen voor beeldend en muzisch aangelegde jongeren en volwassenen.
- Integrale benadering van de recreatie-problematiek.
- Doordrenking van het onderwijs met het in de aanvang aangeduide cultuurethos; zeer in het bijzonder van het lager onderwijs en bij de post-scolaire vorming van werkende jongeren".

Indiener: W. Fiege (Den Haag)

Invoegen in de paragraaf Cultuurbeleid:

Tezamen met België instellen van een Raad voor de Neder-landse Cultuur voor de opbouw van een gezamenlijk onder-wijs- en cultuur beleid van Nederland en België.

Invoegen in de preambule van hoofdstuk 1 als punt j (de overige punten vernummeren):
instelling van een Raad voor de Nederlandse Cultuur.

Indiener: F. van der Ven (Oegstgeest).

HOOFDSTUK II

Leefbaarheid

2.5.

Hier wordt het voorstel gedaan om z.g. "verontreinigings-heffingen" in te voeren onder het motto "de vervuiler be-taalt" hetgeen inhoudt, dat dit "betalen" geen vrijbrief ver-strekt voor "vervuilen".

De vergadering zag dit toch iets anders: n.l. geen veront-reinigingsheffing, maar het opleggen van de verplichting om die verontreiniging tegen te gaan c.q. te stoppen. Hierbij wordt de eis gesteld, dat indien iemand of iets nalaat de normen te hanteren, deze de gelegenheid krijgt om e. e. a. aan te passen, zoniet, dan kan tot sluiting worden gesom-meerd. (uitbreiding bevoegdheden en deskundigheid v.d. Hinderwet). Het heffen van een soort belasting werkt alleen een doorkalkulatie in de hand en geen direkte verbetering. Als voorbeeld dient heffing van f 1.20/kg fosfaathoudend wasmiddel. (2.6.) Liever zien wij een verbod van het in de handel brengen van fosfaathoudende wasmiddelen. (zoals bij de cyclamaten). Het heffen van een belasting teneinde de financiële mogelijkheid te krijgen rioolwaterzuiveringen dusdanig aan te passen om de fosfaten eruit te halen ons meer het paard achter de wagen spannen. Derhalve is ons voorstel:

De leuze "de vervuiler betaalt" nader te preciseren in die zin, dat men verplicht wordt technische maatregelen te ne-men om de vervuiling direct tegen te gaan en dus niet een soort belasting of boete te betalen die de vervuiling voor-lopig niet erger maar direct ook niet minder maakt.

Indiener: Subregio Drechtsteden.

2.5. t/m 2.8.

Het beheer van de verschillende rioolwaterzuiveringsinstal-laties berust op dit moment vaak bij de hoogheemraadschap-pen. Het is zeer de vraag, of deze instellingen wel voor deze taak berekend zijn. Gedacht zou kunnen worden aan de ontwikkeling van regionale zuiveringsschappen, die opge-nomen worden in de waterschappen en overkoepeld worden door de Raad voor milieu-hygiëne en het milieubeheer. Ieder Zuiveringsschap dient te bestaan uit vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en industrie. (Kamer van Koophandel).

Indiener: P.J. van der Ham (Haarlem)

2.6.

Tussen "fosfaat" en "Tenslotte" invoegen: "Dergelijke hef-fingen zullen ook geheven worden op andere bestanddelen

van wasmiddelen die een schadelijke invloed op de kwaliteit van oppervlaktewater hebben".

Indiener: G. Nootboom

2.9.

Na "voorgescreven" toevoegen: "Indien het betr. perceel op het gasnet is aangesloten".

Indiener: G. Nootboom.

2.10.

Na "bevorderd" toevoegen: "Bij nieuwbouw of ingrijpende verbouwing dient het bindend te worden voorgeschreven".

Indiener: G. Nootboom

2.11.

"Bij de berekening.....worden gebracht" vervalt.
"Successievelijk-,.....verdwijnen vervalt.

Indiener: G. Nootboom

2.11.

Tekst als volgt te formuleren:
"Binnen enige jaren (bv. 2 à 3 jaar) moeten voor alle nieuwe automobielen de zg. Duitse normen voor de maximaal toelaatbare hoeveelheden uitlaatgassen worden voorgeschreven; ook dient deze maatregel te worden ingevoerd voor zowel de huidige als de toekomstige openbare gemotoriseerde vervoersmiddelen".

Rest punt 2.11. vervalt.

Indiener: W. Nieuwenhuis (Amsterdam)

2.11.

De vervuiler betaalt.
Hierdoor is het logisch dat de wegenbelasting wordt afgeschaft en in de plaats hiervan wordt er een bedrag per liter benzine geheven. Door de bank genomen betaalt dan diegene, die het meest rijdt en dus vervuult en wegen slijt, de meeste belasting.

Successievelijk.....enz.

Indiener: Afd. Westland.

2.13.

Voorstel om artikel 2.13 te laten vervallen, ondanks de f 100 miljoen milieu inkomsten voor de staat.

Toelichting:

Gezien de kontekst van art. 2.13 wordt hier gesteld dat benzine zonder lood minder luchtvervuiling geeft dan benzine met lood.

Dit is een bewering die de nodige vraagtekens oproept, want

er is voor zover mij bekend, geen enkel geval beschreven waaruit blijkt dat iemand op welke wijze dan ook een loodvergiftiging heeft opgelopen t.g.v. lood uit benzine en daarvan afgeleid gassen.

Bekend is dat langs autowegen het loodgehalte van het gras de toelaatbare dosis voor consumptie voor koeien kan overschrijden.

Er zijn duidelijk feiten om te tonen dat de afgassen van auto's die lopen op benzine zonder lood nadeliger voor de luchthygiëne zijn dan benzine met lood.

De argumentatie hiervoor is duidelijk: looddrivaten verhinderen het kloppen in verbrandingsmotoren. Behalve constructieve aspecten (motorslijtage) is de verbranding van benzine in motoren die kloppen minder volledig dan in motoren die niet kloppen.

Indiener: Y.D. Feikema (Arnhem).

2.11. t/m 2.13.

Het komt de afdeling op z'n zachtst gezegd, vreemd voor, dat hier de bromfiets ontbreekt. Deskundigen spreken van een driemaal (!!) zo sterke verontreiniging van de lucht door tweetact-motoren.

Indiener: Afd. Baarn/Soest.

2.13. Toevoegen

"Via een lager tarief voor wegenbelasting zal deze verhoging der gezinsuitgaven worden gecompenseerd voor diegenen die op het platteland wonen op een grotere afstand dan 500 meter van een halte van openbaarvervoer met een

frequentie van minstens éénmaal per half uur.

Indiener: G. Nootboom.

2.17

Overschrijving van de geluidsnormen dient door de overtreder te worden betaald; bij herhaling dient confiscatie van het object te volgen.

Indiener: K. Grool (Amsterdam)

2.18. (en 2.50.)

Bij het stellen van eisen aan het vliegverkeer inzake de produktie van geluid en uitlaatgassen door vliegtuigmotoren dient acht geslagen te worden op het internationale aspect. Met betrekking tot het beperken van supersoon vliegen, dienen internationale afspraken tot stand te komen. Het bouwen van een drijvende tweede luchthaven op de Noordzee verdient ernstige bestudering.

Indiener: Afd. Doetichem.

2.18.

Onder dit punt op pag. 22 dient achter de laatste zin toegevoegd te worden "in zee".

Indiener: Afd. Rhenen.

2.18. Wijzigen in 2.18a.

2.18b. Het vliegen van supersonische passagiersvliegtuigen moet uitsluitend worden toegestaan op transatlantische routes.

Toelichting:

Uit één van de vele onderzoeken is gebleken dat als bovengenoemd toestel door de geluidsbarrière knalt een schade aangericht d.m.v. trillingsgolven een bloem- en groentekassen, ramen, enz. over een gebied ter breedte van 10 km. Meerdere landen, o.a. Zweden, hebben deze wet al aanvaard.

Indiener: Afd. Eelde.

Ad Hoofdstuk II, pag. 22, kol. 2/3,2.

"Gericht moet zijn op een versterkte verspreiding van bevolking en werkgelegenheid"....

Wij zijn van mening, dat dit juist is voor de nauwelijks milieu-vervuilende industrieën.

Daarnaast zouden we, met name voor de "smerige industrie" centralisatie willen propagieren, en wel zodanig dat de smerige industrie gesitueerd wordt op een veilige afstand van woongebieden, met zodanige vervoersvoorzieningen dat de toeleverende niet-zelf-zeer-vuile industrieën en ook de in de smerige industrie werkzamen, de vuil-centrale gemakkelijk kunnen bereiken. De smerige industrieën zijn meestal niet erg arbeidsintensief. Als ze dicht bij elkaar liggen is het eenvoudiger en goedkoper dan bij spreiding, om de milieuvervuiling die ze veroorzaken te ondervangen, en te controleren of de individuele industrieën zich houden aan de wettelijke voorschriften t.a.v. milieu-hygiëne.

Indiener: Afd. Delft.

Tevens zou ik onder 2.24. de Oosterschelde toegevoegd willen zien als gebied, waarvan de afsluiting niet mag geschieden dan na grondig onderzoek naar de wenselijkheid.

Indiener: H. Feenstra (Zuidlaren)

Invoeging in de preambule van par. 3 VOLKSHUISVESTING: "Indien dit in door bijzondere omstandigheden veroorzaakte gevallen redelijkerwijs niet kan" (het betalen der woonkosten) biedt de bijstandswet een sociaal aanvaardbare oplossing".

Indiener: G. Nootboom.

Toevoegen aan par. 3 van Hoofdstuk II:

- de woningbouw dient bij de omzetbelasting gebracht te worden van het hoge tarief in het lage tarief om hierdoor de bouwkosten van nieuwe woningen met ± 10% te verlagen.

Indiener: J. Elders + Programmacommissie.

2.26.

Schrappen, onbegrijpelijk en laatste deel niet juist.

Indiener: Mevr. Gelderblom (Den Haag)

2.27.

Laten vervallen van de eerste zin.

Indiener: R. Schieven (Barendrecht) en Afd. Rijswijk

2.29.

Schrappen:

"en meer eenvoudige woningen"

Indiener: R. Schieven (Barendrecht)

2.29.

De woorden: gedurende.....woningen. vervallen.

Toelichting:

dit is een utopie.

Indiener: Afd. Rijswijk en Mevr. Gelderblom (Den Haag)

aan de eerste zin van 2.29. toevoegen:

....., met dien verstande dat ten behoeve van het regionale beleid in de te stimuleren regio's een ruimtelijke reserve wordt aangehouden.

Indiener: Afd. Doetinchem.

2.30. vervangen door:

Herziening van het huurbeleid, waardoor de verschillen in huren niet langer historisch bepaald worden, maar door de verschillen in kwaliteit.

Indiener: R. Schieven (Barendrecht)

2.30.

Toevoegen, waarschijnlijk na eerste zin: "Overal waar deze 2% nog niet bereikt is een eventuele reeds ingevoerde liberalisatie ongedaan maken.

Indiener: Afd. Eindhoven.

aan 2.31. toe te voegen:

De toepassing van bovengenoemde maatregelen dient mede als instrument van regionaal beleid te worden gehanteerd en speciaal aan die gebieden ten goede te komen, welke door de institutionele beleggers tot dusverre als zijnde onaantrekkelijk worden beschouwd.

Indiener: Afd. Doetinchem.

t.a.v. punt 2.39 Alternatief 1:

voorlopig wordt voorgesteld het punt 2.39 te schrappen.

Indiener: Afd. Den Helder, Schagen, Texel.

Alternatief 2.:

In de komende regeringsperiode 1971 - 1975 dient het wegennet in het belang van de verkeersveiligheid en de ontsluiting van nieuwe woon-, werk- en recreatiegebieden sterk te worden uitgebreid.

Een doelmatig gebruik van de beperkt beschikbare ruimte in ons land eist aanpassing van de capaciteit van het wegennet aan een groeiend openbaar en particulier vervoer en een groeiend goederenvervoer, met name in die gebieden waar een sterke agglomeratievorming optreedt.

Indiener: H. J. Zeevalking (Utrecht)

Alternatief 3:

Punt 2.39. wordt als volgt gelezen:

"2.39.

Het Nederlands Economisch Instituut is in opdracht van de regering bezig met een veelomvattend landelijk verkeers- en vervoersonderzoek dat in de eerstkomende jaren wordt afgesloten. Verwacht mag worden dat dan een redelijk inzicht is verkregen in de omvang van de verkeers- en vervoerscurven die in de komende decennia verwerkt moeten worden én in de alternatieve mogelijkheden betreffende de infrastructurele werken die daarvoor nodig zijn.

Men dient ervan uit te gaan dat aan de faciliteiten voor het openbaar vervoer een aanmerkelijk zwaarder accent moet worden gegeven. Op grond van de onderzoeksresultaten zal in de komende regeringsperiode moeten worden beslist op welke wijze en waar deze accentverschuiving dient te worden doorgevoerd en bovendien of tegelijkertijd een vertraagde groei van het wegennet verantwoord is. Zo mogelijk moet deze accentverlegging reeds in de tweede helft van de komende regeringsperiode in de meerjarenplanning tot uitdrukking komen".

Toelichting:

- 1) Het gevolg van dit amendement zal zijn dat geen besparingspost voor de wegenbouw in de financiële specificaties kan worden opgenomen.
- 2) De voorgestelde tekst in het beleidsplan heeft twee onoverkomelijke bezwaren:
 - a) er blijkt onvoldoende inzicht uit betreffende de vraag wat onder wegenbouw moet worden verstaan en op welke onderdelen men denkt te kunnen besparen. Als onderdelen zijn m.i. aan te merken: rijkswegen, provinciale wegen, interlocale gemeentelijke wegen, lokale gemeentelijke wegen, woonstraten en waterschapswegen. Deze kun je niet gelijk behandelen.
 - b) de termijn waarop men tot een halvering van de wegenbouw wil komen is zo ontstellend kort dat slechts een enorme wanorde het resultaat kan zijn. Al was het alleen maar omdat het voorbereiden van vervangende openbaar- en vervoersvoorzieningen, laat staan de uitvoering ervan, waarschijnlijk al langer zal duren. De gedachte achter de beleidsplankstip wijst in een richting die mij aanspreekt. De uitwerking is onwerkkelijk.

Indiener: M. Dijkstra (Beesterzwaag en Mevr. E. M. Veldheer (Den Haag)

Alternatief 4:

2.39.

In de komende regeringsperiode (1971-1975) dienen in beginsel geen gelden meer besteed te worden aan verdere uitbreiding van het wegennet t.b.v. het particuliere autoverkeer.

Hiertegenover...

2.40.

De omvang...

2.41.

Als rekening wordt gehouden met de verschillende onder 2.40 genoemde belangen zal een onbeperkt autogebruik in de toekomst niet meer mogelijk zijn. Een afremming van het autogebruik dient gekompenseerd te worden door een groter aanbod van openbaar vervoer van hoge kwaliteit. Van regeringswege zal een onderzoekprogramma voor verbetering van het

Toelichting:

Volgens prognose van het Nederlands Economisch Instituut zal het auto-bezit zich in de komende 10 jaren verdubbelen. Dat betekent, globaal gezien, dat in de komende 10 jaar het totale Nederlandse wegennet zal moeten worden verdubbeld, wil de verkeersdruk niet nog erger worden dan thans het geval is. Dat is financieel en ruimtelijk volstrekt onmogelijk. Bovendien zou de verdubbeling van het autobezit tengevolge hebben dat in de komende 10 jaar ruim 50.000 doden zullen vallen en bijna 1 miljoen gewonden.

Iedere gulden die aan verdere uitbreiding van het autoverkeer wordt besteed is daarom weggegooid.

Indiener: A. Dufow (Amsterdam)

Aanvulling tekst 2.39 uit het ontwerp - Beleidsplan: 2.39.

toevoegen

"vooral in die gebieden waar het openbaar vervoer kwa frekwentie en aantal lijnen de laatste tien jaren is achteruitgegaan"

(relatie met 2.41.)

Indiener: G. Nooteboom.

Punt 2.49 (blz. 25, eerste kolom) wordt gelezen als volgt: Ten behoeve van een goede luchtverkeersbeveiliging dient het luchtverkeer in de hogere luchtlagen verder internationaal te worden geregeld. De afwikkeling van het luchtverkeer mag niet worden bemerd door de aanwezigheid van in de nabijheid van luchthavens gesitueerde militaire bases.

Indiener: V.R.E. Kant en 10 anderen (Aalsmeer)

2.50. Pag. 25.

In 3e alinea de zin "met andere woorden.....t/m gebouwen op het land" schrappen.

Indiener: Afd. Westland.

Par. 6 INDUSTRIEBELEID.

Begin vervangen door volgende tekst:
 Industriebeleid;

De overheid dient een industriebeleid te voeren voorzover dat bijdraagt tot de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van het sociaal-economisch overheidsbeleid, welke zijn:

1. een bevredigende economische groei
2. een volledige werkgelegenheid
3. een betalingsbalansevenwicht
4. een rechtvaardige inkomensverdeling, zowel over de verschillende bevolkingscategorieën als regionaal
5. een verantwoorde ruimtelijke ordening en bescherming van het milieu.

Indiener: Afd. Maassluis/Maasland

2.6. punt 4

"nationaal inkomen" vervangen door "nationaal welzijn".

Indiener: G. Nootboom

Par. 6 Industriebeleid daarna vervangen door volgende tekst:

Op dit moment kunnen als problemen, welke binnen het kader van een industriebeleid zouden moeten worden opgelost, genoemd worden:

1. het bestaan van structureel zwakke bedrijfstakken;
2. het bestaan van regionale onevenwichtigheden;
3. de bescherming van het leefmilieu;
4. de zwakke positie van de consument.

Of en hoeverre deze problemen nu bij voorrang dienen te worden opgelost wordt bepaald door de omvang en de urgentie van deze problemen en is, zoals gezegd, uiteindelijk een kwestie van appreciatie en politieke keuze. D'66 is hierbij het volgende van mening.

2.51. De overheid dient op intensieve wijze een herstructurering van het bedrijfsleven na te streven, welke minimaal gericht is op een rendabele productie. Hoewel het behoud van een evenwichtig en gediversifieerd industrieel bestand belangrijk is, moet tevens gestreefd worden naar een vergroting van het aandeel van de meest rendabele bedrijfstakken in de nationale productie. Hierop dienen zowel het vestigingsbeleid voor nieuwe industrieën en dienstverlenende bedrijven, als ook een actief herscholingsbeleid te zijn afgestemd. Vooral dit laatste is belangrijk om de steeds weer optredende werkloosheid als gevolg van een verschillende structuur van de vraag naar en het aanbod van arbeidskrachten te voorkomen.

De herstructurering zou gebaseerd moeten zijn op de beginselen van een zo doelmatig mogelijke allocatie van produktiefactoren, met speciale aandacht voor de positie van de ontwikkelingslanden (zie de punten 4, 18 t/m 4, 20.). Voor wat betreft het verlenen van overheidssteun aan bedrijven zij verder verwezen naar het SER-rapport inzake de sectorstructuurpolitiek (dec. 1969), waarin hiervoor duidelijke normen staan aangegeven. De mogelijkheid tenslotte om van overheidswege, in samenwerking met het bedrijfsleven, de follow-up van ondernomen sectorstructuurstudies te bevorderen (b.v. in de vorm van een soort I.R.C.) dient onderzocht te worden.

2.52. In het kader van de regionale industrialisatiepolitiek dient de overheid te streven naar:

- a. spreiding van de bevolking en werkgelegenheid over de verschillende regio's van ons land;
- b. ontwikkeling van de regio's, m.n. opheffing van de kwetsbare positie van regio's met een monocultuur, door introductie van nieuwe bedrijfstakken door een actief herscholingsbeleid en door bevordering van de mobiliteit van de arbeiders. Het hiertoe strekkende beleid dient voortdurend naar zijn effectiviteit te worden onderzocht en zo nodig aangevuld en verbeterd. Een mogelijkheid om het aantrekken van bedrijfsinvesteringen in daarvoor minder aantrekkelijke gebieden te bevorderen zou op dit moment b.v. gevonden kunnen worden in een uitbreiding van de risico-dragende activiteiten

van de Nationale Investeringsbank. Nog een andere mogelijkheid zou kunnen zijn de invoering van een boetstelsel op vestigingen in de Randstad, of op zijn minst een vergunningenbeleid (vgl. in Frankrijk in het "Bassin Parisien").

Speciale aandacht verdient het noorden des lands. Aan de ontwikkeling van dit gebied moet de grootste mogelijke prioriteit worden verleend. Overwogen moet worden in hoeverre het geld dat nu besteed wordt om het afval weg te werken van de grootste watervervuilers van dit land, tevens een van de meest marginale bedrijfstakken - de strokartonindustrie -, niet beter besteed kan worden aan een aanzienlijke sanering van deze industrie en tevens aan premieering van vervangende, schone bedrijven.

2.53. Het probleem van de leefbaarheid moet als hoogst urgent onderkend worden. De optimale verwezenlijking van een doelstelling als de bevredigende economische groei mag hierbij ten achter worden gesteld. Alle vestigingen van milieuverontreinigende bedrijven moeten in dit licht worden onderzocht. Er moeten strenge normen enz. . . . als oude punt 2.54., vanaf 5e regel van boven. 2.54. ---oude punt 2.55.

Indiener: Afd. Maassluis/Maasland.

In punt 2.55 na de eerste zin invoegen:

Voor dit doel dient een accijns op de diensten van reclamebureaus en dergelijke te worden ingesteld.

Indiener: Afd. Doetinchem.

In de inleiding van paragraaf 7 van Hoofdstuk II op pag. 25 (3e kolom) dient na de 4e regel van boven tussengevoegd te worden: "Dat neemt niet weg dat voor de grondgebonden agrarische bedrijfstakken voor een economisch verantwoorde bedrijfsvoering een vergroting van de bedrijfsoppervlakte noodzakelijk kan zijn".

Indiener: Afd. Rhenen.

2.58.

"Vergroting van het grondbezit van de staat wordt aanvaard" dient vervangen te worden in: "...wordt noodzakelijk gedacht," (18).

Indiener: Afd. Rhenen en Doetinchem.

Toevoegen aan paragraaf 7 Landbouwbeleid in vorm van nieuwe punt:

Prioriteit verdient daarnaast de beschikbare grond in ruime mate te bebossen.

Factoren die voor bebossing pleiten zijn:

1. De toenemende behoefte aan recreatie in de buitenlucht (een bosrijke omgeving leent zich hier heel goed voor)
2. Milieubeheer. Bos heeft een positieve invloed op de luchtverontreiniging, verdunning van de vervuilde lucht, geluiddempend.
3. Het te verwachten houttekort in het jaar 2000. Het houtverbruik in Europa zal sterk toenemen, de houtproductie houdt hiermee geen gelijke tred. Het houttekort bedroeg in de EEG in 1961 43 miljoen m³. In 1975 wordt dit tekort geraamd op 90 miljoen m³. Aangezien in het jaar 2000 een houttekort over de gehele wereld wordt verwacht, is het van groot belang, dat de EEG zijn houtbehoefte in grotere mate dan heden zelf dekt.

Ondersteuning van particulier bosbezit verdient uit overwegingen van algemeen belang aanbeveling. Aankoop en exploitatie door de staat is altijd duurder. Dit laat zich als volgt berekenen:

aankoop 1 ha. bos à f 6.000, --	
jaarlijks renteverlies à 8%	f 480, --
exploitatietekort (1969)	f 100, --
jaarlijks te financieren	f 580, --

Jaarlijks bossubsidies van de overheid aan particulieren bedraagt momenteel f 50, -- per ha. Dit is niet voldoende om het exploitatietekort te dekken, met het gevolg dat veel particulier bosbezit aan de overheid te koop wordt aangeboden.

De momenteel vastgestelde herbebossingssubsidie van 50% van de aanlegkosten is niet voldoende om dit aanbod te keren.

Verhoging van de bossubsidie tot tenminste f 150,- per ha. per jaar zal een reële aanmoediging voor het particuliere bosbezit zijn en altijd nog voordeliger voor de gemeenschap als aanleg en exploitatie door de staat.

Indiener: Afd. Breda.

Onder punt 2.61 voor de alinea "bevorderen etc." invoegen als volgt:

Het inkomen van de landbouwer zal niet alleen moeten worden bepaald door de produktie van agrarische produkten, doch mede door zijn aanzienlijke bijdrage t.a.v. milieu en landschap. Bijv. de aanwezigheid van bomen en houtwallen op zijn erf of landerijen en van andere elementen, die een onmisbare bijdrage leveren voor het behoud van ons milieu.

Toelichting:

"De boer wordt tekort gedaan, als hij in ons land nog uitsluitend beschouwd wordt als fabrikant van voedsel en grondstoffen, en als zijn activiteiten uitsluitend beoordeeld worden naar de daar bij passende commerciële maatstaven. Het is gemakkelijk in te zien dat we met een dergelijke visie vroeg of laat tegen de lamp moeten lopen: het is beter er dan maar meteen van af te stappen. Grond is een belangrijke produktiefactor voor landbouw en veeteelt. Grond is in ons dichtbevolkte land zeer veel duurder dan in dunbevolkte gebieden elders ter wereld. Tegen graan uit Saskatchewan of schapen uit Australië zullen nederlandse agrariërs op de vrije wereldmarkt nimmer kunnen concurreren zolang de bevolkingsdichtheid daar niet dezelfde is als hier. Maar de boer heeft andere taken in onze samenleving. Hij beheert een stuk landschap, als zodanig staat hij naast houtvester en jachtopziener (van welke men óók niet eist dat zij van de opbrengsten van hout en wildbraad kunnen bestaan). Voorts verzorgt hij (evenals een dijkgraaf) een stuk veiligheid voor nood-situaties: hij houdt de kunst levend, uit onze bodem door fotosynthese het voedsel voort te brengen dat, in geval er ooit iets ernstig mis mocht gaan met de internationale handel, voorkomen kan dat wij door een golf van honger overspoeld zouden worden".

Indiener: H. C. Koster (Groningen).

HOOFDSTUK III

Wetenschap en Technologie

A. 6 t.a.v. Hoofdstuk 3 paragraaf 1.

De structuur van het tertiair onderwijs is relatief gezien te zwaar beladen aangezet-het primair (basis) onderwijs wordt zo goed als niet (behoudens enkele losse kretten) behandeld. Hierbij wordt volstrekt voorbijgezien aan het enorme belang van dit onderwijs voor het gehele nederlandse volk. Van het secundaire onderwijs worden slechts enkele aspecten in de punten 3-7 t/m 3-9 besproken.

De beleidsplancommissie dient op korte termijn de gehele vormgeving van paragraaf 1 te herzien en deze paragraaf te herschrijven, opdat het primair, secundair en tertiair onderwijs in een juiste verhouding qua belangrijkheid voor het gehele nederlandse volk worden behandeld.

A. 7 Hoofdstuk 3 paragraaf 1.

Toevoegen op een geschikte plaats:

In gelijke mate als de deelnemers aan het tertiair onderwijs dienen de deelnemers aan avondcursussen, vervolgonderwijs en schriftelijke cursussen door middel van studie-beurzen, vrijstelling van militaire dienst enz. in de gelegenheid worden gesteld te studeren.

Indiener: Afd. Den Helder, Schagen, Texel.

Alternatief 1:

3.2. (pag. 27) Hier dient de academicibelasting geschrapt te worden:

In de 1e alinea: "De extra kosten.... t/m pensioengerechtigde leeftijd". (20)

Vervolgens dient in zijn geheel te vervallen in dit zelfde punt: "Grondgedachte is dat enz." tot (onder N.B.) Een nadere regeling, enz. enz. (21)

Indiener: Afd. Rhenen, Leiden, Baarn/Soest, Breda en G. Nooteboom.

Alternatief 2:

3.2. 2e gedeelte van de eerste alinea "De extra kosten...." vervallen, vervangen door:

De extra kosten voor deze toelagen zullen ten dele bestreden kunnen worden door het verstrekken van rentedragende voorschotten aan de studerende welke over een langere periode 15 à 30 jaar b.v.) mochten worden terugbetaald. De hoogte ervan dient afhankelijk te zijn van de in het verleden door de overheid gedane uitgaven t.b.v. de studerende, zoals de onderwijskosten, studietoelage e.d.

3e alinea "Grondgedachte is...." vervallen.

4e alinea 1e zin vervallen, vervangen door:

De terugbetaling van deze voorschotten wordt als aftrek post beschouwd voor de inkomstenbelasting.

Toelichting:

De rechtvaardiging van een speciale belasting op de inkomsten van afgestudeerden van het tertiaire onderwijs is niet duidelijk.

Als de achtergrond van het voorgestelde de gedachten zijn van Tinbergen over een capaciteitsbelasting dan is de beperking tot alleen het tertiaire onderwijs en de minimum-inkomstengrens hiermede duidelijk in strijd. Wellicht verdient het aflossingsbeginsel toch de voorkeur. Het lijkt juist om een gedeelte van de totale onderwijs en studietoelage door de afgestudeerde in de vorm van een rentedragend voorschot te laten terugbetalen. Een extra voordeel hiervan is dat men niet - zoals bij de voorgestelde academici-belasting - nog verder verwijderd raakt van een optimaal belastingstelsel. Zoals bekend zal een lump-sum-belasting marginale beslissingen niet beïnvloeden, dit in tegenstelling tot b.v. de huidige IB.

Indiener: R. Nieuwenhoven (Maassluis) en D. van der Werf (Rijswijk).

Pag. 27 pt. 3.2.: Alternatief 3:

Het hier voorgestelde plan voor een "academici"belasting, hoewel op zich zelf heel redelijk, heeft niet alleen het genoemde nadeel van een mogelijke excessieve emigratie van afgestudeerden maar ook het bezwaar, dat werknemers die tertiair onderwijs hebben gevolgd voor het bedrijfsleven nog duurder zullen worden.

Iedereen streeft toch naar een in zijn/haar ogen redelijk netto inkomen. Als dit door een extra belasting kleiner dreigt te worden zullen zijn/haar salariseisen hoger worden en in veel gevallen zal het bedrijfsleven dit hogere salaris betalen.

Dit zou neerkomen op een boete op het in dienst hebben van tertiair of academisch gevormd personeel, een situatie, die vooral voor middelgrote en kleinere bedrijven uiterst schadelijk zou zijn daar het zonder dit personeel steeds moeilijker zal worden een "technologisch geavanceerde vernieuwing van producten en werkwijzen" te bereiken. (Par. B. pag. 30).

Als alternatief zou gedacht kunnen worden aan een belasting per werknemer, te betalen door bedrijven en instellingen. (Hierbij kunnen zeer kleine bedrijven met b.v. minder dan 10 man personeel buiten beschouwing worden gelaten).

De motivering hiervoor is, dat het hele bedrijfsleven, inclusief alle werknemers, ongeacht hun opleiding, erbij gebaat zijn als het bedrijf of de instelling waarbij zij werken niet achter blijft bij de technologische ontwikkeling. Een belasting als hier bedoeld zou in zekere zin een premie op het in dienst nemen van beter geschoold personeel betekenen en dus een effect hebben, dat het omgekeerde is van het hierboven genoemde van de "academici"belasting.

Indiener: Afd. Eindhoven.

p. 27 ptn 3.1. en 3.5.

Hier wordt een principiële fout selectie-principe gehanteerd. Uit hoofde van gelijke kansen en maximale ontlooiingskansen

voor iedereen dient het tijdstip van de selectie zo laat mogelijk worden geplaatst. In zeer vele gevallen kan men de beantwoording van de vraag of iemand tot een HBO-achtige afsluiting of tot een volledige universitaire afsluiting van de studie kan worden toegelaten, uitstellen tot het begin van het 7e semester. Hierdoor wordt vermeden dat iemand ten gevolge van verlate puberteitsmoeilijkheden ten onrechte het stigma van "niet geheel gelukt" krijgt opgedrukt. Zie bijlage 2 (4 à 6 semesters voorbereidende studie, HBO en univ. opleiding gemeenschappelijk).

Indiener: H. Meijer (Eindhoven).

Notie Hoofdstuk III

Het congres is van mening dat in het Beleidsplan een paragraaf over samenlevingsonderzoek moet worden ingevoegd, waarin o.m. een aantal desiderata van maatschappelijke innovatie worden aangegeven.

Toelichting:

Hoofdstuk III en in het bijzonder paragraaf 2 daarvan is typisch een product van het economisch-technocratisch complex. Deze eenzijdigheid moet worden opgevangen. Onze afdeling was niet in staat om een volledige paragraaf als amendement te leveren.

Indiener: Afd. Rijswijk.

Paragraaf 2 Technologie.

Invoegen op blz. 30 links bovenaan vóór C:

Deze concrete behoefte aan voortdurende technologische vernieuwing vraagt om industriële structuren die daartegen zijn opgewassen, om een aanbod en doorstroming van de mankracht die dit kan waarmaken en om een financiering die ertoe aanmoedigt. Deze drie aspecten zijn alle onderwerp van een beleid, dat voor een deel door de ondernemingen zelf, voor een deel door de overheid kan worden gevoerd.

Indien de overheid met aanwending van rijksmiddelen hierin stimulerend optreedt, dient daartegenover een verantwoordelijkheid van het door de ondernemingen gevoerde beleid tegenover de overheid en het volk te staan. Deze verantwoordelijkheid komt niet aan bod in de goedkeuring van de ondernemingsstatuten, de beleidsinspraak via ondernemingsraden of de fiscale heffing op het financiële resultaat.

In ieder geval zal voor het besteden van overheidsgelden ten behoeve van technologische vernieuwing en ontwikkeling de boekhouding van de onderneming toegankelijk moeten zijn voor de Rekenkamer. Voorts zal de overheid de financiële hulp afhankelijk moeten stellen van het aandeel nationaal bezit in de onderneming, dit onverminderd de wenselijkheid ook deel te nemen aan grote ontwikkelingsprojecten in Europees verband. Tenslotte zal in het kader van de ontwikkelings samenwerking stimulerend en beschermd kunnen worden opgetreden waar nationale industrieën het zwaartepunt van hun activiteiten moeten gaan verleggen naar ontwikkelingslanden, indien de beleidslijnen voor deze verlegging duidelijk en controleerbaar worden overlegd.

Indiener: W. Draijer (Enschede).

Eveneens invoegen vóór C:

Elke Technologiebeleid moet in de eerste plaats rekening houden met de sterk uiteenlopende eigenschappen van elk ontwikkelingsproject, vooral wat betreft de verhoudingen tussen mankracht, investering, looptijd, time-span voor de vruchtbare toepassing enz. enz. Gezien de zware plaats van de elektronische en de chemische procesindustrie in het Nederlandse industriële bestel, moet deze eis met nadruk worden gesteld.

Indiener: W. Draijer (Enschede).

Betreft pag. 30 punt C tot 3.18.

Alternatieve tekst voor:

C. Wetenschapsbeleid

Onder vrijwel alle departementen ressorteren taken en activiteiten die rechtstreeks met WO en O te maken hebben. Het besturen van deze taken ligt op dit moment in handen van die departementen en valt onder de verantwoordelijkheid van de daarmede belaste ministers. Sommige van deze activiteiten zijn van een nauw, uitsluitend op de interesses van het betreffende ministerie gericht karakter, vele andere daarentegen zijn van algemener aard en zouden, hetzij direct

hetzij na lichte accentverschuivingen ten dienste kunnen staan van andere (misschien gewichtiger) belangen. Met name is hier natuurlijk het onderzoek dat aan de instituten voor wetenschappelijk onderzoek wordt beoefend te noemen dat aanzienlijk meer dan de helft van alle staatsuitgaven voor WO voor zich opeist.

Men mag nooit beweren en men mag het zelfs niet wensen - gezien het onvoorspelbare en individueel creatieve karakter van wetenschapsbeoefenaren - dat wetenschappelijk onderzoek zeer efficiënt georganiseerd en bestuurd wordt. Echter, in het licht van de zeer grote bedragen die met wetenschapsbeoefening in deze tijd gemoeid zijn enerzijds en tengevolge van het bestaan van de mogelijkheid wetenschappelijke talenten en wetenschappelijke instrumentaria voor alternatieve doeleinden in te zetten anderzijds, is een beter besturing dan nu bestaat van deze activiteiten dringend nodig, maar ook mogelijk. Inderdaad zijn er op dit moment niet minder dan zes wetenschappelijke advieslichamen die naast elkaar (dus zonder onderlinge structuur en daardoor vaak tegen elkaar) direct de regering adviseren.

Door de grote complexiteit van deze materie is het onmogelijk reeds nu een in detail uitgewerkte organisatie voor een beter wetenschapsbeleid aan te geven. Uit de volgende analyse van de hoofdtaken van elk wetenschapsbeleid volgt echter dat een dergelijk beleid duidelijk te onderscheiden fasen kent hetgeen suggereert dat de basisstructuur voor een goed wetenschapsbeleid wel moet bestaan uit drie, in een zekere hiërarchie aan elkaar verbonden raden.

De eerste fase is die waarin de vraag wordt beantwoord ten behoeve van welke problemen onderzoek versterkt c.q. verzwakt dient te worden. Een dergelijke beslissing zou b.v. kunnen zijn: meer onderzoek ten behoeve van milieuhygiëne en minder ten behoeve van landbouw of wel meer onderzoek ten behoeve van een gerationaliseerde huizenbouw en minder ten behoeve van de kernenergie. (Een probleem wat hierbij zeker niet vergeten mag worden is onderzoek ten behoeve van bevrediging van de kennisdrang). Deze fase behelst primair een politieke beslissing die door een raad (voorlopig aangeduid als "probleemraad") dient te worden genomen die hoofdzakelijk uit politieke figuren bestaat die verschillende belangen vertegenwoordigen.

De tweede fase is die waarin geanalyseerd wordt welke wetenschappen tengevolge van de door de probleemraad genomen beslissingen gebruikt moeten worden en eventueel versterkt of verzwakt. Dit is een beslissing die voornamelijk ligt op het gebied van het science management en die daarom door een lichaam zal moeten worden genomen, de "wetenschapsraad", waarin hoofdzakelijk zeer breed georiënteerde mensen met een grondige wetenschappelijke achtergrond zitten.

De derde fase tenslotte behelst de vraag, welke concrete onderzoeken in de diverse disciplines nu in feite dienen te gebeuren. Hierbij is sterke inspraak van de wetenschapsbeoefenaren zelf nodig, die hun voorstellen zullen doen aan een "onderzoekraad", een gremium dat voor een deel bestaat uit zeer ervaren maar nog steeds zelf wetenschappelijke actieve wetenschapsmensen en voor een ander deel uit mensen meer uit de sfeer van het science management.

De hiërarchische relatie tussen deze drie raden ligt daarin dat de "probleemraad" duidelijke opdrachten geeft aan de "wetenschapsraad" maar niet bevoegd is de beslissingen van de laatstgenoemde te bestrijden. De beslissingen van de "onderzoekraad" kunnen in principe afgewezen worden door de "wetenschapsraad" hetgeen vermoedelijk tot een zelfzaamheid kan worden gemaakt door een aantal vertegenwoordigers van de "wetenschapsraad" in de "onderzoekraad" zitting te laten hebben.

Indiener: H. Meijer (Eindhoven).

Invoegen voor 3.18:

Terecht wijst de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid in zijn Advies nr. 2 van 13 oktober 1970 op de taak van de Regering de juiste keuze te maken ten aanzien van de wetenschapsbeoefening ten behoeve van het algemeen belang, zowel op korte als op lange termijn, en terecht wordt voorgesteld dat het wetenschapsbeleid een belangrijk aspect is van het totale beleid van de Regering. In feite geldt dit

standpunt ook ten aanzien van een Technologiebeleid. De invloed die onze Regering kan hebben op technologische vernieuwingsprocessen in het vigerende industriële bestel is echter bijzonder gering en wel omdat de beslissingen daarover niet door de Regering, maar door de ondernemingen worden genomen. Zou de Regering volstaan met het creëren van een optimaal klimaat voor de technologische vernieuwing, zonder de beslissingen in de ondernemingen te willen beïnvloeden en zonder dat de volksvertegenwoordiging om verantwoording over die beslissingen kan vragen, dan zou zij een uiterst belangrijk deel van haar gezag in handen van oncontroleerbare, telkens van nationaliteit wisselende machten leggen. Zou de Regering echter afzien van het creëren van zo'n optimaal klimaat dan zou zij dezelfde ontwikkelingen aanmoedigen, dan echter met geheel onvoorzienbare gevolgen voor de werkgelegenheid en de economische groei. Er zit daarom niets anders op dan te kiezen voor zowel een optimaal technologisch innovatieklimaat als ook voor een rechtstreekse beïnvloeding van de beslissingen die te dien aanzien in de ondernemingen worden genomen. Met een gericht Technologiebeleid hangt ten nauwste samen een beïnvloeding van de beslissingen in de ondernemingen en een verantwoording daarover tegenover de volksvertegenwoordiging. Daarom niet een Staatssecretaris of Directeur-Generaal, maar een minister voor Technologie.

Indiener: W. Draijer (Enschede).

p. 30 pt. 3.20, IATO Oprichting IATO overbodig en ongewenst, omdat IATO en TNO elkaar voor de voeten zullen gaan lopen. TNO dient wel duidelijk onder technologie te vallen en heeft ook bij de in het beleidsplan voorgestelde departementale indeling niets met onderwijs en wetenschap te maken. Waar wel behoefte aan is, zijn maatregelen die voor betere doorstroming van TNO resultaten naar middelgrote en kleine industrie zorg dragen.

Indiener: H. Meijer (Afd. Eindhoven).

punt 3.21. Laten vervallen.

Toelichting:

Alle instituten onder TNO laten ressorteren.

Indiener: Afd. Leiden.

Invoegen tussen 3.26. en 3.27.:

Nieuw punt:

De minister van Technologie dient een bij de wet geregelde bevoegdheid te krijgen om aan de hand van Inspectie-adviezen voor bedrijven boven een zekere grootte, aanwijzingen te geven omtrent verbetering van management van die bedrijven. Met name de besloten N.V. dient ten overstaan van de minister verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid; de minister kan door publikatie van het inspectie-rapport tot verbetering van het management bijdragen (deze maatregel voorkomt het "leegeten" van besloten N.V.'s in een stadium waarin diepteinvesteringen nog rendabel zouden zijn; zo niet, dan kunnen tijdig alternatieven worden gevonden).

Nieuw punt:

De fiscale belemmeringen voor het open maken van besloten N.V.'s dienen te worden weggenomen. Inter-Europese maatregelen om een vluht van kapitaal en beslissingsbevoegdheid tegen te gaan, dienen ten spoedigste te worden geëffectueerd. (Multilaterale overeenkomsten met Zwitserland, en andere kapitaal vluchtplaatsen).

Indiener: W. Draijer (Enschede).

3.29.

Schrappen de derde zin "Met name zal de wenselijkheid dienen te worden onderzocht. . . . t/m gekoeld door zee-water".

Indiener: J. W. Copius Peereboom (Amstelveen).

3.31.

In overleg met het ministerie van ruimtelijke ordening. . . Tweede alinea schrappen.

Indiener: Mevr. Gelderblom (Den Haag)

3.33.

invoegen na "branche vrachtvervoer": en mogelijk energie-opwekking.

HOOFDSTUK IV

Rechtvaardige Welvaartsverdeling

In de inleiding onder paragraaf 1 (pag. 31) achter "onaanvaardbaar" invoegen: "Dit houdt in dat er zowel een minimum- als maximumloon vastgesteld moet worden".

Indiener: Afd. Rhenen.

Ondergetekenden stellen voor dat de beleidsplancommissie laat onderzoeken in hoeverre het mogelijk is naast een minimumgrens (hfdst. IV inleiding en 4.1.) ook een maximumgrens voor inkomen uit arbeid en vermogen vast te stellen.

Indiener: A. Muskee, H. W. Paulusse, A. M. Stappershoef-Bouman, J. C. Schild, D. Schoonderbeek, H. Potman, N. Smulders.

Toevoegen aan de inleiding van hoofdstuk IV, paragraaf 1 of aan artikel 4.1.

of aan het slot van hoofdstuk VII:

Op dat een deel van de stijging der arbeidsproductiviteit ten goede kan komen aan de welzijnsvoorzieningen (zie overige paragrafen) acht D'66 het gewenst dat de reële loonsverhoging enigszins ten achter blijft bij de stijging van de arbeidsproductiviteit.

Toelichting:

Aangezien de inkomensverdeling niet blijvend gelijkmatiger wordt door middel van (inkomens/loon-) inflatie, wat wel bewerkstelligd kan worden door de maatregelen genoemd in paragraaf 4, is het gewenst dat van de stijging van lonen en andere inkomens geen extra inflatoire druk uitgaat.

Indiener: Afd. Wassenaar.

Art. 4.1. zou m.i. als volgt moeten luiden:

Toepassing van een systeem van loonsverhogingen waarin rekening houdend met de belastingheffing en de sociale premies, de reële inkomstenverbetering voor de laagst betaalde groepen sneller stijgt dan die der overige groepen.

Rest van tekst handhaven.

Toelichting:

De in het concept beleidsplan gepubliceerde tekst betekent een bevestiging van de huidige verhouding in inkomens. Daaruit zou men kunnen afleiden dat D'66 de huidige inkomensverdeling juist acht, hetgeen m.i. niet het geval is.

Indiener: E. J. van Litsenburg (Eijgelshoven)

4.1. Het woord "alle" vervangen door "laagste- en middeninkomensgroepen".

Indiener: Afd. Rhenen.

4.2. Toevoegen na "vrouwen", jongeren en ouderen.

Indiener: G. Nooteboom

Toevoeging ad 4.2.

Een wetenschappelijk opgezette werkclassificatie voor de niet-gemengde beroepen is daarnaast noodzakelijk, niet alleen voor een wetenschappelijk vaststellen van de ongelijkheid, maar ook als referentie basis voor herzieningen.

Indiener: Mevr. R. Kouwenhoven (Noordwijkerhout)

Punt 4.4. vervangen door: Invoering van een verplichting om de gegevens over alle inkomens (uit arbeid) openbaar te maken. De openbaarmaking betreft derhalve ook de inkomens van beoefenaren van vrije beroepen en personen, die meer dan één gehonoreerde functie hebben.

Indiener: R. Schieven (Barendrecht)

Gedeeltelijke wijziging van punt 4.6a:

de zin : - de overheid opent de mogelijkheid - eventueel via de rijkspostspaarbank - om moet als volgt luiden:
- De overheid draagt er zorg voor het gespaarde kapitaal d.m.v. indexatie waardevast te doen beheren, waarbij dan een geringe rente wordt vergoed.

De vergadering was van mening dat indien men de be-

volking vrij laat in zijn keuze, velen de weg zullen volgen van hoe hoger de rente en hoe eerder binnen des te beter het is. Het gevolg van één en ander zou dan kunnen zijn dat velen later met een waardeloos pensioen zitten en dan ten laste van de maatschappij komen.

In de volgende zin; - iedereen heeft vrijheid van keuze t.a.v. de spaar- en verzekeringsinstelling- moet dan ook het laatste deel vervallen t.w.: en de spaarmethode.....

Indiener: Mevr. J. Visser (Drechtsteden)

4.6a -de overheid stelt op actuariële gronden de pensioenbijdragen vast en stelt dan tevens vast hoe groot de eigen bijdrage is.

Die eigen bijdrage kan de overheid jaarlijks wijzigen.

Indiener: Afd. Westland.

4.5. en 4.7. doorvoering van het weduwnaars- wezen- en afhankelijk nabestaanden pensioen.

Als eis van dwingend recht moet worden gesteld, dat ook alle andere vormen van pensioen dan die van de nederlandse ambtenaren zullen gaan vallen onder de art. G3 e.v. van de Algemeen Burgelijke Pensioenwet.

Indiener: Mevr. A. Kouwenhoven (Noordwijkerhout).

4.5. en 4.7.

In hoofdstuk IV, welvaartsverdeling, zou ik gaarne nog een paragraaf opgenomen willen zien voor een nieuw inbouwsysteem van de AOW-uitkeringen in de overheidspensioenen voor de laagste categorieën.

Het is n.l. zo, dat de laagste overheidspensioenen steeds meer in de knel komen. Ambtenaren hebben weliswaar een welvaartsvastpensioen, doch zij moeten echter wel 80% van de AOW daarvoor "inleveren". Sinds 1963 zijn de overheidspensioenen met 80% gestegen en de AOW met 133%, zodat verhoudingsgewijs de korting steeds groter wordt.

Indiener: Mevr. Rijdsorp (Leidschendam).

De gecombineerde ledenvergadering van de afdelingen

Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

spreekt er zijn teleurstelling over uit, dat in het ontwerp-Beleidsplan met geen woord wordt gerept over de bejaarden-zorg en beveelt daarom de Centrale Werkgroep aan hierover in het Beleidsplan een visie te ontwikkelen.

Indiener: T. Taconis en 6 anderen.

In punt 4.8. te schrappen:

"vrije keuze van verzekeringsinstelling". Daarvoor in de plaats: "deze verzekering zal uitgevoerd moeten worden op dezelfde wijze als de andere volksverzekeringen".

In punt 4.9. te schrappen: "vrije keuze van verzekeringsinstelling".

Indiener: Afd. Arnhem.

4.8.

Hier dient geschrapt te worden: "uitschakeling van de bedrijfsverenigingen; vrije keuze van verzekeringsinstelling".

(26)

Indiener: Afd. Rhenen.

4.9.

vervalt.

Indiener: G. Nooteboom.

t.a.v. 4.9.

"Premieheffing naar draagkracht"

"Oprichting van overlegorgaan-..... vast te stellen".

Toevoegen aan 4.9.

Teneinde de uitgaven voor de ziektekostenverzekering niet onnodig hoog te maken is het noodzakelijk aan artsen medisch geschoolde assistenten toe te voegen.

In de meeste vakgebieden onderscheiden we lagere, middelbare, hogere en academisch gevormde deskundigen. Deze ontbreken in de medische beroepsfeer van de huisartsen. Een groot deel van de arbeid van een arts kan door assistenten worden uitgevoerd. De academisch gevormde medici kunnen hierdoor worden ontheven van een grote hoeveelheid arbeid die door andere krachten goedkoper kan worden gedaan.

Indieners: Afd. Den Helder, Schagen, Texel.

4.9.

vijfde streepje vervalt.

Toelichting:

Het zou al heel belangrijk zijn indien in de komende kabinetsperiode de verzekering 3e klas ziekenhuis met de AWBZ zou worden geïntegreerd. Een verdere uitbreiding van de bevoogding lijkt vooralsnog niet geboden.

Indiener: Afd. Rijswijk.

4.11. en 4.11.b.

Alternatief 3.

Deze punten in hun geheel laten vervallen.

Indiener: A. Redeker (Amsterdam)

Ad Hfst. IV, punt 4.11a en 4.11b.

Alternatief 4:

De gehele tekst van deze punten en de toelichting schrappen.

Daarvoor in de plaats:

"Vervanging van het bestaande stelsel van kinderbijslagen, kindertoelagen voor ambtenaren en kinderaftek bij loon- en inkomstenbelasting door:

- a) meer voorzieningen rechtstreeks ten behoeve van het kind (zie Hfst. II, paragraaf 4.d);
- b) een nieuw, meer op de werkelijke behoeften afgestemd gezinssubsidiestelsel, uitsluitend voor de lager betaalden, waarbij de uitkering (uitbreiding van de vorm van negatieve inkomsten- en loonbelasting):
 - niet alleen van het aantal kinderen per gezin afhangt maar ook van hun leeftijden, op basis van regelmatige budgetonderzoeken;
 - ten behoeve van kinderen met geboortenummer boven 2 snel afneemt met boven het minimumloon toenemend eigen inkomen van de meest verdienende ouder, b.v. in een verhouding 1 : 2;
 - ten behoeve van kinderen met geboortenummer beneden 3 betrekkelijk langzaam afneemt met boven het minimumloon toenemend eigen inkomen van de meest verdienende ouder, b.v. in een verhouding 1 : 5.

Hiertoe dient tijdens de komende kabinetsperiode:

- a) zo snel mogelijk de kinderbijslag en de kindertoelagen te worden afgeschaft en nog zonder wijziging van de reële uitkeringen door uitbreiding van de kinderaftek bij loon- en inkomstenbelasting te worden gecompenseerd (negatieve belasting!);
- b) het nieuwe gezinssubsidiestelsel te worden ingevoerd.

Als overgangsmaatregel blijft de uitkering volgens de huidige regelingen aanvankelijk nog van toepassing, indien deze hoger zou zijn dan volgens de nieuwe regeling, maar wordt jaarlijks met 20% verminderd totdat het verschil met de nieuwe regeling is vervallen.

Voor na in werking treden van de nieuwe regeling geborenen geldt direct de nieuwe regeling.

Toelichting:

Enerzijds mag het krijgen van kinderen thans geacht worden te berusten op een vrije beslissing der ouders, die bijgevolg in eerste aanleg zelf voor de gevolgen daarvan behoren op te komen; anderzijds mag de ontplooiing van kinderen niet door financiële moeilijkheden in gevaar komen wanneer ouders gezien hun omstandigheden door welke oorzaken dan ook te veel hooi op hun vork hebben genomen. Voorts geldt dat het grootbrengen van twee kinderen een taak is die de grote meerderheid van de mensen te beurt valt, telkens echter gedurende een beperkte periode. Spreiding in de tijd van de hieruit voor de ouders voortvloeiende financiële lasten door een vorm van collectieve verzekering is dus op zichzelf niet onjuist. Bij voldoende inkomen ontvalt echter ook hieraan de zin, terwijl het niet opgaat voor kinderen met geboortenummer 3 en hoger. Het huidige systeem van kinderbijslagen en kinderaftek sluit op deze gedachten in het geheel niet aan. De combinatie van kinderbijslag en kinderaftek komt neer op een (netto) bedrag per kind, dat nagenoeg onafhankelijk is van het eigen inkomen der ouders en bovendien toeneemt met het geboortenummer van het betrokken kind. Het bedrag van de "subsidie" is voorts onafhankelijk van de leeftijd van het kind, terwijl ieder weet dat de werkelijke kosten sterk met de leeftijd van het kind samenhangen".

Indiener: A. C. de Goederen (Boskoop).

Alternatief 5:

- Herziening van de formulering gebruikt op pag. 32, linker kolom onder 4.11. belcidsplan democraat
- vasthouden aan bevestiging huidige niveau v.d. kinderbijslag voor het 1e en 2e kind en uitvoering van programma punt 9.74 (uit het pol. progr. van D'66)
- afbouw te starten van af het 3e kind; vasthouden aan accentverlegging bij deze kinderen naar de collectieve voorzieningen.

Indieners: C. Mertens en Mevr. I. Schoutsen (Amsterdam).

Alternatief 6:

4.11 als volgt te redigeren:

De huidige kinderbijslagen en kinderaftrekken moeten opnieuw aan het draagkrachtbeginsel worden getoetst. De multi-pele aftrekregelingen in geval van studie moeten door studietoelagen worden vervangen. De eenzijdige bevoordeling van het kinderrijke gezin moet worden weggenomen door verlaging of eventueel afschaffing van de kinderbijslagen c.q. kindertoelagen, te beginnen met het eerste kind. Eventueel kan dit geschieden door inbouw in de lonen. Het aanpassingsproces behoeft in 1975 niet voltooid te zijn, doch kan in de volgende kabinetsperiode worden voortgezet. Om te voorkomen dat de kinderen de dupe worden van deze reorganisatie moeten de collectieve voorzieningen voor de jeugd worden uitgebreid.

Toelichting:

Het draagkrachtbeginsel mag en kan bij de heffing van belastingen en sociale lasten niet zonder meer worden verlaten. Daarom bestrijden wij de wenselijkheid om alle kinderaftrekken zonder meer te laten vervallen. Ook aarzelen wij bij de bijslagregeling. Juist voor de lage inkomensklassen is dit een instrument dat ons in staat stelt de scherpe kanten van de inkomensverdeling weg te nemen. Wij hebben de indruk dat de budgettaire consequenties van de compensatie die met de afschaffing van aftrek en bijslag gepaard gaat niet voldoende zijn doordacht, mede gezien het feit dat hiervoor op pag. 43 geen post is opgevoerd.

Amendement 4.12.

De woorden: Opheffing... groepen vervangen door:

Opheffing van de discriminatoire belastingdruk voor gehuwden zonder kinderen en ongehuwden.

Indiener: Afd. Rijswijk.

4.12.

Het is niet juist te ijveren voor verbetering van de fiscale positie van de werkende gehuwde vrouw.

Zolang uitgegaan wordt van de eenheid van het gezin als subject van draagkracht voor de heffing van de inkomstenbelasting is het onjuist faciliteiten te geven bij inkomsten uit arbeid en niet bij inkomsten uit vermogen. Als men dan de deelname van de werkende gehuwde vrouw aan het economische proces wil bevorderen moet men andere wegen bewandelen dan frustratie van de belastingwetgeving. Te denken valt dan gelijke kansen, gelijke beloning, crèches, zodat elke vrouw kan gaan werken als ze dit wenselijk acht.

Indiener: Afd. Tilburg.

4.12.

De laatste regels worden gelezen als volgt:

Fiscaal dienen man en vrouw niet te worden gestraft doordat ook de vrouw inkomen uit werk geniet. De extra inkomstenbelasting die moet worden opgebracht, omdat ook de vrouw inkomen uit werk geniet, dient te worden afgeschaft.

Toelichting:

Tijdens de bijeenkomsten "op de vrouw af" is duidelijk naar voren gekomen, dat de animo van de gehuwde vrouw om te gaan werken-of te blijven werken- sterk wordt belemmerd door de extra inkomstenbelasting die achteraf nogeens betaald moet worden. Door deze extra belastingdruk te laten vervallen, zullen de gehuwde vrouwen meer dan nu bereid zijn om aan het arbeidsproces deel te nemen. Het gevolg hiervan zou kunnen zijn dat het aantrekken van buitenlandse vrouwelijke werkkrachten sterk verminderd kan worden, zoniet geheel overbodig wordt.

Indiener: Ed. Schiks (Nijmegen).

Ad Hfst IV punt 4.12.

De zin: "Verbetering van de fiscale positie van de gehuwde werkende vrouw" vervangen door:

"Het arbeidsinkomen van de gehuwde werkende vrouw dient afzonderlijk te worden belast".

Toelichting:

Slechts deze oplossing voor het probleem van de verbetering van de fiscale positie van de werkende gehuwde vrouw is consistent met de eveneens voorgestelde "opheffing van het verschil in belastingdruk voor ongehuwden en gehuwden zonder kinderen door de invoering van één belastingtarief voor beide groepen".

Indieners: A. C. de Goederen (Boskoop) en R. Nieuwenhoven (Maassluis).

4.12. (Pag. 32) toevoegen: "progressie van belasting op overwerk en op beloning voor bv. continuwerk enz. laten vervallen". (Duitsland kent de belastingvrijdom voor zondagswerk).

Indiener: Afd. Westland.

Ad Hfst. IV, punt 4.12.

Aan dit punt toevoegen:

"De renteopbrengst van in guldens gestelde vorderingen, resp. schulden dient slechts tot het inkomen te worden gerekend, resp. als last aftrekbaar te zijn voor zover deze meer is dan louter inflatiecompensatie, derhalve slechts in zoverre het rentepercentage uitgaat boven het geldontwaardingspercentage".

Toelichting:

De huidige regeling, waarbij elke vorm van interest als reëel inkomen wordt gezien, discrimineert de kleine spaarder, remt het sparen, bevordert het aangaan van schulden en betekent in feite onzichtbare inkomensoverdracht van (meestal kleine) bezitters van spaarbankboekjes en obligaties naar (meestal grote) bezitters van aandelen en onroerend goed.

Indiener: A. C. de Goederen (Boskoop)

Hoofdstuk IV paragraaf 1.13 laten vervallen, althans be-dragen.

Motivering: Wij zijn vóór afschaffing van de kinderbijslag, maar daarnaast moet men niet een kleine groep gaan bevoordelen door vrijstelling van successierechten en verhoging belastingvrije voet in de vermogensbelasting. Wel vrijstelling voor echtgenoot(e) en niet-zelfstandige kinderen

Indiener: Afd. Leiden.

4.14.

Bij vererving dient van de volgende principes uitgegaan te worden:

- vererving van huis en inboedel op kinderen moet onbelast kunnen geschieden = algemene vrijstelling van f 120.000,-.
- Typische familiebedrijven als winkelbedrijven, eventueel met enige filialen en ambachtelijke bedrijven dienen volgens een zeer matig tarief of onbelast op de kinderen over te gaan.
- vererving anders dan onder a en b tot bijv. f 500.000,- (eventueel 750.000,-, f 1.000.000,-) volgens een progressieve schaal.
- vererving boven het onder c genoemde bedrag - voorzover dit vertaald is in economische macht - volgens een zeer sterk verhoogde schaal, omdat hier niet alleen vermogen maar ook economische macht geacht kan worden over te gaan.

Wettelijke maatregelen moeten verhinderen dat men zijn vermogen elders "in veiligheid" brengt. Talrijke landen (ook de V.S.!) hebben met belastingontduikers te maken die hun vermogen naar een buitenland brengen. Er zou daarom een internationale FIOD een soort fiscale inter-pol moeten komen. Op een internationale conferentie dient dit besproken te worden. De wijkplaats biedende landen moet zo nodig met economische sancties bedreigd worden.

Indiener: Afd. Breda.

4.14 pag. 32, 3e kolom toevoegen achter laatste zin:

"Bijzondere regelingen treffen zodat continuering bij kleine bedrijven bijvoorbeeld in land- en tuinbouw niet in gevaar komen".

Indiener: Afd. Westland.

Punt 4.15 blz. 32 derde kolom, vervalt.

Indiener: H. Dijsselbloem, Afd. Delft, Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn, Baarn en Wassenaar.

4.15.

Toevoegen: Daarbij inbegrepen de gekapitaliseerde waarde van pensioen en lijfrente aanspraken.

Indiener: G. Nooteboom.

na 4.16 invoegen:

instelling van de door de regering in 1968 overwogen loonsbelasting, te differentiëren naar regio en werknemerscategorie en te heffen in combinatie met de loon- en inkomstenbelasting.

Indiener: Afd. Doetinchem.

Toevoeging van een punt 4.17. luidende:

"4.17. Afwikkelingen van financiële verhoudingen op langere termijn (meer dan 1 jaar) dient algemeen te geschieden op waardevaste basis door indexering van de (wegen) prestatie met eliminering van de invloed van de inflatie".

Indiener: F. Jansen (Den Haag).

4.21.

1% in 1975 vervangen door: 2% in 1975.

Indiener: Afd. Maassluis/Maasland.

na 4.25 toevoegen punt c.

"Belastinggelden, die aan deze gebieden toekomen maar in Nederland gefind worden, moeten als belastinggeld weer naar deze Rijksdelen toe en niet onder het hoofd "Ontwikkelingshulp".

Toelichting:

De harmonisatie van de belastingwetgeving in het Koninkrijk trecht o.a. dubbele belastingheffing te voorkomen. Personen en ondernemingen die werken in het éne rijksdeel en gevestigd zijn in het andere zijn maar één keer belastingplichtig. Dit is op zich wel juist; wanneer echter deze gelden als ontwikkelingshulp naar de rechthebbende rijksdelen teruggaan krijgen wij een te optimistisch beeld van onze bijdrage.

Indiener: P. van der Hoeven (Doorn).

Punt 4.27 schrappen (is waanzin)

Indiener: Afd. Maassluis/Maasland.

4.27 veranderen in:

Van de voor ontwikkelingssamenwerking uitgetrokken gelden dient voorlopig 5% bestemd te worden ten behoeve van de voorlichting e.d. teneinde de ontwikkelingssamenwerking dichterbij de burgers te brengen.

Indiener: Afd. Wassenaar.

4.27. Hieraan dient toegevoegd te worden:

"Vormen van een organisatie die in nauw contact met de overheid" en media komt tot ontwikkelingseducatie van de gehele bevolking. (27)

Indiener: Afd. Rhenen.

HOOFDSTUK V

Verde en Veiligheid

Punt 5. 2.

De paragraaf is onduidelijk t. a. v. China. Wij menen dat China uiteraard tot de VN behoort te worden toegelaten; evenwel moet aan eventueel door Peking te stellen voorwaarden betreffende uitstoting van Formosa niet worden voldaan. Hetzelfde geldt voor andere "gedeelde" landen.

Indiener: afd. Dwingeloo en Baarn/Soest.

5. 18.

Geheel schrappen. Griekenland heeft reeds een associatie-overeenkomst met de EEG.

Indiener: afd. de Liemers.

5. 20. pag. 35

Het midden-oosten, 15e regel "of terugkeer naar hun vroegere woongebieden" weglaten.

Indiener: afd. Westland.

5. 20.

Laatste zin "eenzijdige wijzigingen van de status enz." schrappen.

Indiener: afd. Westland.

5. 21.

Toevoegen 7e regel "Nieuw Guinea"

Indiener: afd. Westland.

5. 22.

Invoegen na Z. Afrika: "en Rhodesië".

Indiener: afd. de Liemers.

5. 23.

(nieuw punt) Associatie van Zuid-Afrika met de Navo is, gezien de huidige politieke instelling van de Zuid-Afrikaanse regering ontoelaatbaar.

Indiener: afd. Westland.

B.1 t. a. v. Hoofdstuk V paragraaf 2.

Weglaten: "Het is onwaarschijnlijk, dat de strategie ... op het Europese vasteland zeer onwaarschijnlijk wordt".

Toelichting: Het stuk maakt een weinig overtuigende indruk. Het staat vol met termen als "Het lijkt", "Het is waarschijnlijk. . .", "Het wordt duidelijk. . .".

Een soort quasi-rationaliteit wordt hier gebruikt.

Indiener: afd. Den Helder.

Par. 5. 24.

Een aantal leden vreest, dat een beroepsleger een reactionair element in de politiek zal gaan vormen, met het risico van een greep naar de macht (b. v. als reactie op een eclatant succes van een partij als D'66).

Indiener: afd. Dwingeloo.

5. 24.

a. Een, wegens tijdgebrek niet in détail uitgewerkt, alternatief voor de afschaffing van de dienstplicht:

Handhaving van de dienstplicht, maar daaraan een zinvolle inhoud geven door een nuttig gebruik van het parate leger, b. v. voor:
"B. B. -taken", zoals de recente actie in Tunesië; politietaken in V. N. -verband; eventueel ook civiele projecten (grondwerk, wegeaanleg) in eigen land.

Keuzemogelijkheid openstellen voor een alternatieve dienstplicht, b. v. in ontwikkelingslanden of in maatschappelijke sectoren die met een tekort aan mankracht te kampen hebben. In dit verband werd ook de mogelijkheid van een sociale dienstplicht voor meisjes genoemd, of het stimuleren van een jaar diakonaal werk op vrijwillige basis.

b. Wijziging van de recrutering voor de B. B. In het huidige systeem wordt het kader gevormd uit afgezwaaide dienstplichtigen. Dit betekent dat bij een algemene mobilisatie (d. w. z. juist als ook de B. B. paraat behoort te zijn), de B. B. op staande voet van tenminste een deel van zijn ruggegraat wordt beroofd. Daarnaast is het bestaande systeem onrechtvaardig: Waarom mensen die al anderhalf jaar van hun leven kwijt zijn aan de militaire dienst ook nog eens met een B. B. -taak belasten? Veel afgekeurde dienstplichtigen zouden zeer wel in staat zijn tot het vervullen van een functie in de B. B.

Indiener: afd. Dwingeloo.

5. 29. pag. 36, 2e kol/3e kol. toevoegen:

"Hiertoe behoort een studie van de overgangperiode naar een vrijwilligerskrijgsmacht. Te denken valt hierbij aan de overheveling van "alternatieve dienstplichtigen" en van overige dienstplichtigen naar de Bescherming Bevolking, die

meer op militaire leest geschoeid moet worden. Deze zou dan (nog) meer een rampendienst kunnen worden".

Indiener : afd. Westland.

t. a. v. 5-31.

Na "democratisering van de krijgsmacht" toevoegen : Deze democratisering kan eerst dan gerealiseerd worden wanneer de parlementaire controle over de krijgsmacht prioriteit geeft aan het streven tot een wezenlijke verandering van de huidige vorming van de beroepsmilitair.

Toelichting :

De democratisering van de krijgsmacht zal een fictie blijven als niet gelijktijdig aandacht besteed wordt aan de wijze waarop de beroepsmilitair gevormd wordt.

Indiener : afd. Den Helder.

t. a. v. 5-33 (Nieuw punt)

Naast interne recrutering voor met name het hogere kader moet gestreefd worden de externe recrutering te bevorderen.

Toelichting :

Het moet weinig efficiënt (en bovendien weinig democratisch) geacht worden dat het overgrote deel van het hoger leidinggevend kader in de krijgsmacht alleen gerecrueteerd wordt uit de groep die een opleiding aan het Koninklijk Instituut voor de Marine of Koninklijke Militaire Academie gevolgd heeft. Externe recrutering voor de bezetting van bepaalde posten (zoals in het bedrijfsleven plaats vindt) moet aangemoedigd worden.

Indiener : afd. Den Helder.

HOOFDSTUK VI

Departementale Reorganisatie

Zie schema blz. 38.

schrappen 1b) Staatssecr. voor democratisering.

Indiener : afdeling de Liemers en Werkgroep Staatsrecht.

toevoegen 3b) Staatssecr. voor grondwetsherziening.

Indiener : afd. de Liemers.

Ministerie voor ruimtelijke ordening en milieubeheer.

a) st. secr. Infrastructuur

b) st. secr. Stadsontwikkeling. (hieronder meebegrepen volkshuisvesting wat eigenlijk woonbeleid zou moeten heten).

c) st. secr. woonbeleid.

Minister van volkshuisvesting moet als afzonderlijke minister vervallen.

Toevoegen : Kernkabinet (MP + 6b + 9 + 15).

Zie D'66 nota integrale ontwikkelingsprogrammering.

Indiener : Mevr. H. M. Gelderbloem (Den Haag).

Staatssecretaris voor recreatie en sport schrappen

Indiener : J. W. Copius Peereboom.

10. min. v. technologie; (zie tevens p. 23 pt. 2. 32; p. 30 pt. 3. 20, regel 7).

De voorgestelde departementale indeling in a) onderwijs en wetenschappen en b) technologie is verouderd. Slechts een uiterst klein deel van de activiteit van het min. v. onderwijs, nl. de laatste 2 jaren van een 5 à 6 jaar durende universitaire studie heeft iets met wetenschap en wetenschapsbeleid te maken.

Technologie en wetenschap daarentegen zijn onverbrekelijk met elkaar verbonden, hetgeen ook blijkt uit de indeling van het beleidsplan zelf, waar ze terecht samen behandeld zijn. (Is dat soms de reden van het ontbreken van een toelichting bij de departementale indeling ? . . .).

Voorstel : Een ministerie van onderwijs én een ministerie van wetenschap en technologie, waaraan bv. toegevoegd een staatssecr. voor wetenschapsbeleid en één voor industriële structuur.

Toelichting :

Onderwijs behelst op dit moment alle vormen van onderwijs vanaf peuterspeelzaal tot en met tertiair onderwijs. Voor iemand die al deze schoolvormen doorloopt, betekent dat 20 jaar van zijn leven. Van deze 20 jaar zal hij op zijn hoogst 2 jaar (d.i. 10% van zijn leerjaren) bezig zijn met wetenschappelijk onderzoek. Aangezien nu slechts enkele procenten van de totale lerende bevolking de laatste fase van het tertiair onderwijs bereikt, is het aandeel van wetenschapsbeoefening in de totale taak van het ministerie van onderwijs minder dan $\frac{1}{2}\%$. Het idee dat onderwijs en wetenschap bij elkaar zouden horen, is een overblijfsel van de 19e eeuwse leer van Humboldt en hoort niet meer thuis in de leer van een moderne partij.

De door ons voorgestelde departementale indeling behelst dat de minister van wetenschap en technologie 2 hoofdtaken heeft, nl. wetenschapsbeleid en het beheer van de industriële structuur, terwijl de min. van onderwijs zich volledig kan wijden aan zijn meer dan levensgrote taak van onderwijs aan iedereen op hem passend niveau. Uiteraard zal deze indeling een geleidelijke reorganisatie van de universiteit nodig maken die echter zowel de democratisering van het onderwijs bevordert als ook kosten besparend (!!) zal werken. Voor nadere toelichting zie bijlage 1 (Rapport comm. technologie) alsmede het hieronder volgende punt.

Dat een dergelijke wijziging in de grondstructuur van vooral het wetenschappelijk onderwijs nodig is, wordt ook gesteld op p. 26 rechter kolom, laatste zin voor C en op p. 27 linker kolom, laatste zin voor D. Wij menen dat de in de bijlage gedane voorstellen ons in staat stellen het sterk groeiende aantal studenten op te vangen zonder dat de uitgaven voor wetenschapsbeoefening alsook voor tertiair onderwijs tot in het mateloze stijgen.

Indiener : H. Meijer (Eindhoven).

10. Minister van Technologie :

Gezien de uitkomst van een studiedag van het Kon. Inst. v. Ing. en ook het R. A. W. B. -advies, vragen wij ons af of het niet de voorkeur verdient om een staatssecretaris onder de Minister President aan te schaffen voor het technologiebeleid.

Hiermee vermijdt men de eenzijdigheid, die het gevolg van binding aan Economische Zaken zou kunnen zijn, maar tevens de betrekkelijke machteloosheid, die eigen is aan het ontbreken van een Portefeuille.

Indiener : afd. Delft.

"10. Minister van Technologie" vervangen door : "9c. Staatssecretaris voor 'Technologie'".

Indiener : afd. Doetinchem.

11. Minister van Landbouw :

Landbouwonderwijs moet naar Onderwijs, EEG-beleid is in het schema al naar B. Z. , voedselhulp naar Ontwikkelingsssamenwerking : in die situatie kan Landbouw als ministerie verdwijnen, en wel naar een speciaal Staatssecretariaat onder E. Z. (vergelijk Midden- en Kleinbedrijf); Landinrichting (i. p. v. ruilverkaveling) hoort duidelijk onder Ruimtelijke Ordening, wat resteert is dus typisch de zorg voor de bedrijfstak. Een grotere mate van gelijkheid van behandeling van deze bedrijfstak (waar mogelijk uiteraard) met andere bedrijfstakken kan worden bevorderd door plaatsing onder Economische Zaken.

Indiener : P. Zeven (Den Haag), afd. Doetinchem en afd. de Liemers.

5. Minister van Cultuur en 12. Minister van Soc. Zaken en Maatschappelijk Werk :

p. 38. middenkolom 2 sterretjes. "Het maatschappelijk werk heeft weinig . . .". Volstrekt verouderd standpunt. Maatsch. werk wordt minder en minder het verstreken van pammetjes soep en wordt meer en meer het bevorderen van de geestelijke volksgezondheid. Cultuur wordt minder en minder het kijken naar doek in lijst of het luisteren naar een 100-koppig orkest en wordt meer en meer het ontwikkelen van eigen expressie. Recreatie en sport zijn gewoon stukken volksgezondheid.

voorstel : staatsseccr.

Ministerie van lichamelijke en geestelijke volksgezondheid
bejaardenzorg
medische zorg
cultuur
recreatie en sport

Ministerie van sociale zaken

De raad ter overkoepeling en trait d'union voor de 3 ministeries, nl. de bovengenoemde + dat van milieubeheer.

Indiener : Mevr. A. Meijer (Eindhoven).

De departementale reorganisatie ad 12 moet luiden :
Minister voor Maatschappelijk Werk en Gezondheidszorg,
met twee Staatssecretarissen voor :
a. gezondheidszorg
b. sociale wetgeving, hieronder ook begrepen de activiteiten die nu onder "sociale zaken" vallen.

Op deze wijze is het mogelijk de zorg voor het maatschappelijk, lichamenlijk en geestelijk welzijn van het individu, en ook ten behoeven van de gemeenschap in één structuur te integreren.

Indiener : afd. Breda.

Wijzigingen in Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Verder toevoegen c. Staatssecretariaat voor Maatschappelijk Werk.

Indiener : J. W. Copius Peereboom (Amstelveen).

Wijzigingen in schema staatssecretaris voor bejaardenzorg in :
staatssecretaris voor maatschappelijk werk.

Indiener : afd. Maassluis/Maasland.

Hoofdstuk VI, schema pag. 38, punt 14 :
Reeds nu de horizontale indeling doorvoeren, dus :
a. Staatssecretaris voor personeel;
b. Staatssecretaris voor materieel;
c. Staatssecretaris voor tactische aangelegenheden.

Indiener : afd. Breda.

Toevoeging ad Nieuw in te stellen Raden, Hoofdstuk VI.
Raad voor de vrouw (MP + 3, 4, 5, 6, 9, 12 en 15)

Toelichting :
MP : Staatsseccr. b. (stoelend op analyse "democratie", Hoofdstuk IV.);
G : Staatsseccr. b. b. (inspraak stadsplanning en woningbouw).

Bovendien opnemen in de raad van niet-departementale desingvondigen, b. v. uit de kring van het N. V. C., V. A. C.'s woningbouw e. d., desnoods ad hoc.

De Commissie Arbeidspositie Vrouwen en Meisjes, ingesleid door Roolvink lijkt al een goed begin, maar omvat nog slechts een onderdeel van het probleem en heeft als zodanig een te laag niveau.

Indiener : Mevr. A. Kouwenhoven (Noordwijkerhout).

HOOFDSTUK VII

Indiener hebben het volgende overwogen :

1. Het ontwerp-beleidsplan gaat onvoldoende in op de aard van de indirecte belastingen die verhoogd zullen moeten worden.
2. Het programma van D'66 meent dat de verschuiving van directe naar indirecte belastingen zo klein mogelijk dient te zijn met het oog op een eerlijke verdeling van de belastingen over de bevolking.
3. Het verhogen van bepaalde indirecte belastingen kan een nuttig instrument zijn om de handel met ontwikkelingslanden te bevorderen of om negatieve effecten van bepaalde activiteiten in het binnenland (milieuverontreiniging).

Derhalve stellen indiener voor de centrale werkgroep op te dragen :

De belastingverschuiving naar de indirecte belastingen nader uit te werken in de richting van verhoging van de accijns op alcohol, motorrijtuigenbelasting, benzine en suiker (biet) en niet in de richting van de dagelijkse levensbehoeften (B. T. W.).

Indiener : Mertens, Dijsselbloem, Holtslag, Redeker en van Leeuwen.

pag. 40 middenkolom, regel 13 van onder :
"Dat zal gedeeltelijk . . . geschieden" vervalt.

Indiener : G. Nooteboom.

Financiële specificaties van het Beleidsplan :

Hoofdstuk III-2.

Combineren eerste en derde punt zodat overblijft de tekst van het eerste en het (netto) bedrag van 110 mln.

Indiener : G. Nooteboom.

Hoofdstuk IV-1 :

Herzien van dit hoofdstuk plus de ermee samenhangende hoofdstukken en bedragen. Op dit moment (26 nov.) is géén concreet wijzigingsvoorstel te formuleren.

Toelichting :

Elk inzicht ontbreekt over de vraag wáár die bedragen vandaan komen en hoe ze zijn terechtgekomen op de plaats waar ze staan. Het bedrag van 1075 mln is het grootste in het beleidsplan genoemde bedrag voor enige afzonderlijke post. Ik ben de opsteller van het oorspronkelijke werkdocument der soc. ec. cie dd aug 1967 waaruit het mede door 3 anderen ondertekend spaarloon/pensioenrapport is gegroeid. Vermoedelijk horen hier bedragen die miljarden verschillen met die in het Beleidsplan, op andere plaatsen en met een negatief voorteken omdat de beleidsplancie het D'66 pensioen/spaarloonplan niet heeft begrepen waarnaar in dit hoofdstuk verwezen wordt.

Indiener : G. Nooteboom.

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Het hoofdbestuur heeft zondag 13 december 1970 een ontwerp-resolutie voor het congres op 19/20 december opgesteld.

Nu er ernstige vertraging in de postbestellingen is, heeft het H. B. zondagavond de tekst van deze resolutie en van door leden ingediende resoluties per expresse-brief aan alle afdelingsvoorzitters toegezonden, opdat de afdelingsvergaderingen nog de gelegenheid hebben zich vóór het congres te beraden.

Het hoofdbestuur heeft de datum van 13 december gekozen om bij het vaststellen van de ontwerp-resolutie rekening te kunnen houden met de besluiten van K. V. P., A. R. P. en C. H. U. op 12 december.

BELEIDSPLAN II

Overgenomen voorstellen

HOOFDSTUK I

Open Samenleving

I. In de opsomming in hoofdstuk I een nieuw punt toevoegen (blz. 16, 2e kolom, bijv. na punt f):

Bijzondere maatregelen, in het bijzonder op het gebied van om- en bijscholing, voor oudere werknemers en gehuwde vrouwen, om deze categorieën de mogelijkheid tot (blijvende) actieve deelname aan het maatschappelijk leven en het arbeidsproces te garanderen.

Toelichting:

Ten gevolge van de snelle technologische ontwikkelingen etc. is het voor oudere werknemers en gehuwde vrouwen steeds moeilijker in het arbeidsproces ingeschakeld te blijven, c.q. opnieuw te worden, op een voor hen bevredigende en voor de maatschappij profijtelijke wijze. Evenals andere gehandicapte, in het beleidsplan in dit hoofdstuk wel genoemde groepen, hebben zij recht op ontplooiingsmogelijkheden.

Indiener: P. J. Zeven (Den Haag).

In hoofdstuk I (Open Samenleving) aan de prioriteiten a t/m l (blz. 16, m.k.) toevoegen:

m. geen onttrekking van bevoegdheden aan de ministeriële verantwoordelijkheid van enig Nederlands minister ten gunste van de organen der Europese gemeenschappen, zonder dat het Europees parlement terzake de controlerende bevoegdheid krijgt.

Indiener: afd. Doetinchem.

pag. 16, punt 1.3. aanvullen als volgt:

Ook lagere vertegenwoordigende lichamen dienen desgewenst op nader te bepalen voorwaarden van deze bronnen gebruik te kunnen maken.

Indiener: Subregio Drechtsteden.

Na punt 1.3 (blz. 16, derde kolom) wordt een nieuw punt ingevoegd, luidende:

Op korte termijn dient een gewestwet tot stand te komen, waarin de centrale overheid een primaire verantwoordelijkheid voor de gewestvorming draagt.

Toelichting:

- De keuze gaat tussen: enerzijds: overlaten aan gemeentebesturen om op basis van vrijwilligheid tot samenwerking te komen; anderzijds: handelend optreden van de centrale overheid. Afwachten tot gemeentebesturen vrijwillig tot een gezamenlijk standpunt terzake komen (dat noodzakelijkerwijs een minimumoplossing zal inhouden) is gezien de dringende noodzaak tot coördinatie niet (langer) verantwoord. Mej. Goudsmit sprak in de Tweede Kamer reeds als haar standpunt uit "dat het noodzakelijk is, dat er een "gewestwet komt". (Hand. II 1969/1970 (11 juni '70) blz. 3757).
- In de komende kabinetsperiode zal deze materie aan de orde komen. Terzake bestaat echter geenszins eenstemmigheid. Een duidelijke uitspraak in het Beleidsplan mag dan ook niet ontbreken.
- Bovendien wordt hierdoor een goede aansluiting verkregen met de in punt 1.4 genoemde "gewestvoorzitters" en "gewestelijke raden".

Indiener: R. Tepe en 7 anderen (Aalsmeer, Amstelveen, Haarl. meer, Ouder-Amstel, Uithoorn)

In hoofdstuk I (Open Samenleving) na punt 1.12 (blz. 17) toevoegen:

1.12a

Verzekeren van een democratische structuur bij in te stellen internationale rechtsvormen van ondernemingen, met name m.b.t. het Statuut voor de Europese N.V.

Indiener: afd. Doetinchem.

Onder punt 1.19, tweede zin, na "... begeleiding en coördinatie..." invullen: "en planning".

Toelichting:

Planning is het overkoepelende sluitstuk van de twee voorafgaande punten, die tevens daaraan ondergeschikt zijn. Zonder planning is een "rolling reform" niet mogelijk. Voorbeelden in het buitenland wijzen dit in positieve zin aan. We moeten in Nederland met de grootste spoed komen tot kwalitatieve (en kwantitatieve) onderwijsplanning.

Punt 1.19 onder (b); laatste zin vervallen en hiervoor: "In dit verband wordt met name genoemd het stimuleren van het gebruik van nieuw ontwikkelde onderwijsprogramma's (onderwijsleerpakketten) en het gebruik van (diagnostische) toetsmethoden, waardoor het mogelijk moet worden het onderwijs beter op het kind af te stemmen, en te weten te komen wat het kind wel weet.

Toelichting:

Goed onderwijs vereist goede middelen. Het gaat hierbij zowel om toetsingsmogelijkheden - om te weten waar het kind zich in z'n ontwikkeling bevindt -, als programma's - om het kind verder te helpen. Ze zijn derhalve in de grond van de zaak onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Punt 1.19, (c) aanvullen met: "en integratie hiervan binnen een kontinu proces van onderwijsvernieuwing".

Toelichting:

Het gaat - gezien o.m. het voorafgaande onder dit punt - niet alleen om het stimuleren en uitbouwen (van financiële mogelijkheden). De voornaamste taak in de eerst komende tijd zal zijn het bevorderen van de coördinatie van het werk met andere activiteiten op andere vlakken en voorts de integratie van deze (onderzoek, ontwikkelings- en begeleidingswerk) binnen het totale onderwijssysteem.

Indiener: D. Mentink (Alphen a/d Rijn).

Nieuwe tekst voor Hoofdstuk I, paragraaf 3:

Justitie en Vrijheidsrechten

Inleiding

Een samenleving in beweging eist een snelle en soepele aanpassing van de wetgeving. Bezinning is noodzakelijk of de herziening van het gehele burgerlijk recht niet dient te worden vervangen door gerichte wetgeving per deelgebied, zoals het milieubeheer.

Een ander kenmerk van deze samenleving is het naast elkaar bestaan van verschillend soortig gedrag, het vervagen van één afdwingbare, dominante norm. Het beleid dient gericht te zijn op het waarborgen van een optimale keuze vrijheid; er moet ruimte zijn voor experimenten. Bijsturen is geboden bij (dreigende) conflicten en (dreigende) schade aan persoon of goed van medeburgers, met name ook van jeugdige burgers.

Zolang de wetgeving niet is aangepast kan het openbaar ministerie reeds een beleid voeren dat (de positieve waarde van) de beweging erkent; dit geldt ook voor de politie. Om tijdig invoegen van nieuwe informatie te bevorderen en het uit elkaar groeien van het justitiële apparaat (met een statische tendens) en de eisen van de samenleving te onderwerpen, is een permanent overleg met het departement van volksgezondheid en C. R. M. vereist.

Alleen dan kan het justitiële apparaat gebruikt worden voor het voorkomen van criminaliteit. Het is tevens uit het oogpunt van een optimale aanwending van overheidsmiddelen onaanvaardbaar dat justitie eerst (duur) hakt, om vervolgens volksgezondheid (duur) te laten helen. Voorbeelden zijn: abortus, druggebruik, bezetting en kraken van panden.

1.30 slotte kan de rechter in de strafftoemeting een soepel beleid voeren. Dit wordt bevorderd door de selectie en opleidingseisen voor de leden van de rechterlijke macht te "verschappelijken". Zo kan de rechterlijke macht een controlerend anti-apparaat zijn ter bewaking van de rechten van de individu. Hetzelfde geldt voor de ombudsman. Voorzwaarde is dat de burger eenvoudig en goedkoop deskundige rechtspraak krijgt.

1.31 rechtstreeks justitieel beleid moet - behalve op de preventie van criminaliteit - gericht zijn op strafbaarstelling en vervolging van die criminaliteit waarvan de schadelijkheid vaststaat.

1.32 bewijs van deze schadelijkheid rust op de schouders van het apparaat dat het strafrechtelijk sanctiestelsel hanteert.

1.33 aanvullen : geen preventief toezicht op inhoud radio en T. V. programma's;

1.34 recht om op eenzijdig verzoek echtscheiding te krijgen met garanties t. a. v. de positie van de kinderen;

1.35 versterking rechtspositie dienstplichtigen en gedetineerden.

1.36 vreemdelingen beleid moet gericht zijn op "gastvrijheid"; de criteria tot uitzetting moeten "eng" worden toegepast en zonodig gewijzigd; het vanuit Nederland aanvragen van een verblijfsvergunning moet mogelijk zijn (dus geen recht eerst naar Turkije terug te vliegen).

1.37 aanvullen : abortus; vervallen lid 2.

1.38 t. a. v. persoonlijke gegevens opgeslagen in data-banks moeten de volgende garanties komen : een ieder heeft recht zijn dossier te zien; correctie van feitelijk onjuiste gegevens te eisen en te weten wie toegang heeft tot het dossier voor welk doel, dit alles met controle door de rechter.

1.39 instellen van het instituut van ombudsman die bevoegdheden moet hebben t. a. v. het optreden van politie en justitie.

1.40 deskundige rechtsbijstand voor allen (evt. via volksverzekering) naar keuze en tegen geringe vergoeding naar draagkracht.

1.41 wetgever moet het druggebruik zo mogelijk decriminaliseren. Dit valt onder volksgezondheid, net zoals dit thans met betrekking tot amfetaminen het geval is. Er moet gezocht worden naar wegen om de handel in hennep producten onder controle te krijgen om "geknoei" te voorkomen. Een klemmende massale voorlichting over de gevaren die er aan het gebruik van de verschillende verslavende middelen zijn verbonden, dient met spoed ter hand genomen te worden.

1.42 aanvulling : redactioneel na 1.44

1.43 een reorganisatie van werk en structuur van de kinderbescherming moet op korte termijn plaatsvinden naar het plan van Dr. G. P. Hoefnagels, waarbij iedere maatschappelijk werker verantwoordelijk wordt en blijft voor het gezin dat bij hem aanklopt. Rapportage en relatie vallen dan samen. Alleen als dwang nodig is wordt de kinderrechter ingeschakeld. De tehuizen moeten tussenvormen bieden in behandelingsmogelijkheden, zoals slapen thuis/werken in thuis.

Toelichting :

1.44 Ongeveer 1/3 van de hele justitie begroting (dat wil zeggen 270 miljoen per jaar) gaat naar de kinderbescherming. Over het hele land werken honderden besturen van particuliere of rijksinstellingen, raden v. d. kinderbescherming, voogdijverenigingen e. d. met zo een 20.000 probleemgezinnen.

1.45 Elke maatschappelijk werker heeft een case-load van 60 gezinnen. Er zijn over de 1000 maatschappelijk werkers. De case-load zou dus kunnen zijn : 20 gezinnen; de overbelasting van de maatschappelijk werker ontstaat door het dubbelwerk (onthullend geïllustreerd in de bijlage van het interim advies v. d. departementale commissie taak voor de maatschappelijk werkers; een conclusie die overigens niet in het rapport zelf is verwerkt omdat de belangen groepen dan de bijl aan eigen boom zouden zetten). De verschillende instanties rapporteren aan elkaar en bezorgen elkaar dusdoende (over)werk terwijl de hulpbehoevende geconfronteerd wordt met telkens andere personen en instellingen.

1.46 Indiener : Mevr. J. Soetenhorst, A. Kalthoff en N. Schwarz.

1.31. boven punt 1.31 nieuw punt invoegen :

Onder de vreemdelingen, die, zoals art. 15 van de vreemdelingenwet zegt, afkomstig zijn uit een land waarin zij gegronde redenen hebben te vrezen voor vervolging jegens hun politieke overtuiging, dienen in ieder geval die politieke vluchtelingen te worden verstaan, van wie in het land van herkomst het hebben of het uiten van een afwijkende politieke mening, dan wel de weigering mede te werken aan het gangbare politieke systeem (b. v. door dienstweigering of desertie) strafbaar is gesteld of tot strafbaarheid leidt. Zulke vreemdelingen dienen als vluchteling erkend te worden, ongeacht de politieke verstandhouding tussen Nederland en het land van herkomst (Tsjechen wel, Portugezen ook).

Aan zulke vreemdelingen kan de toegang tot Nederland niet worden geweigerd, ook niet wanneer zij ter verbetering van hun levensomstandigheden naar Nederland komen uit een land waarheen zij in eerste instantie waren gevlucht en waar zij een verblijfsvergunning verkregen hadden.

De opvang van de politieke vluchteling dient van overheidswege te geschieden (met een aanpassingsperiode bijvoorbeeld in Berkenrode, Zeist), waarbij iedere vorm van discriminatie (o. g. v. politieke verhoudingen) uit den boze is. In afwachting van zijn formele erkenning als vluchteling dient de politieke vluchteling in de praktijk reeds als zodanig beschouwd te worden. De absoluut minimale eis ter versteviging van de rechtspositie van de zg. vreemdeling met verblijfsvergunning, die in werkelijkheid politieke vluchteling is, is dat hij bij overtreding van de strafwet niet wordt teruggezonden naar het land waar hij gevaar loopt.

Aan de behandeling van de politieke vluchteling dient veel verbeterd te worden. Het dient normaal te zijn dat de overheid zich tot de politieke vluchteling richt in een voor hem begrijpelijke taal. Een, zoals nu in Amsterdam voor Portugezen bestaande, meldingsplicht van 1x per week, overdag, in werktijd, is een schoolvoorbeeld van wat er zoal te verbeteren valt.

Het doen en laten van de vreemdelingenpolitie dient meer aan openbare controle onderhevig te zijn. Met name dient formeel en praktisch onmogelijk te zijn dat de vreemdelingenpolitie eigenmachtig een politieke vluchteling uitwijst.

1.32 Indiener : afd. Maassluis/Maasland.

1.33 Aan punt 1.34 toevoegen : (werkende) vrouwen.

Toelichting :

1.34 zie I en de activiteiten van Man/Vrouw/Maatschappij, ook in D'66. Punten 4.12 en 4.2 wijzen al sterk in deze richting voor wat betreft enkele concrete punten, daarnaast lijkt mij het noemen van de vrouw, vooral de werkende, naast homoseksuelen etc. als gediscrimineerde groep in het algemeen wettelijk, als eenmaal (en terecht) een punt als 1.34 wordt opgenomen. Ik meen me na alle publikaties en activiteiten op dit vlak in de laatste tijd wel van nadere toelichting te kunnen onthouden voorlopig, en nu alleen nog de sterke tendens tot samenwerking tussen NVSH, COC, MVM, Dolle Mina op het emancipatorische vlak als argument voor mijn voorstel.

1.35 Indiener : P. Zeven (Den Haag).

1.36 pag. 19, punt 1.42 aanvullen met :

1.37 Betere rechtsbescherming van de terbeschikkinggestelde door middel van periodieke beslissingen door de rechter over verlenging.

1.38 Indiener : subregio Drechtsteden.

1.39 1.43 Toevoegen : "De op te leggen vermogensstraffen moeten in verhouding staan tot het inkomen van degene die veroordeeld wordt".

1.40 Indiener : afd. de Liemers, Maassluis/Maasland, subregio Drechtsteden.

1.41 1.43 Toevoegen : "Regelingen in het leven roepen voor de schadeloosstelling van de slachtoffers van misdrijven".

1.42 Indiener : afd. Rhenen, de Liemers en werkgroep Staatsrecht.

HOOFDSTUK II

Leefbaarheid

Toevoegen uitgangspunt (e), 3e kolom pag. 19 :

Opzettelijke verontreiniging dient met financiële boetes (of anderszins) te worden bestraft.

Dit uitgangspunt moet worden uitgewerkt in specifiek punt : naar analogie van de Wet Economische Delicten invoering van een Wet Delicten tegen het Milieu.

Indiener : afd. Maassluis/Maasland.

2.6. 3e regel te wijzigen in :

een zgn. fosfaatheffing in te voeren bijv. op wasmiddelen en verwante stoffen van circa f 1.-- per kg. wasmiddel. Uit de inkomsten hiervan (circa 60 miljoen per jaar) enz.

Indiener : centrale werkgroep (Copius Peereboom).

Toevoegen aan 2.7. :

dat er eveneens een internationale regeling voor de zuiverheid van de Maas wordt opgesteld ter vervanging van het uit 1843 stammende Verdrag van Maastricht.

Toelichting :

De blijvende waarde van een totale investering van bijna een half miljard gulden in het Biesbosch-project voor drinkwatervoorziening voor Zuidwest-Nederland is afhankelijk van de kwaliteit van het Maaswater.

Ook de zuidelijker gelegen gebieden zullen rond 1985 drinkwater uit de Maas moeten winnen.

Indiener : van Litsenburg (Eijgelshoven).

2.8. invoegen "Noordzee"

Indiener : afd. Leiden.

4e alinea vervangen "te worden bevorderd" door "te worden voorgeschreven, daar waar aardgas voorhanden is".

Toevoegen : "Bij premiebouw moet aardgas eveneens verplicht worden gesteld waar dit aanwezig is".

Indiener : afd. de Liemers.

2.12.

achter de derde zin aansluitend aan het woordje volksgezondheid een nieuwe zin toevoegen :

Bovendien verhindert de aanwezigheid van lood de ontwikkeling van naverbranders die het uitstoten van koolmonoxyde (CO) en andere half geoxydeerde organische verbindingen kunnen voorkomen.

Indiener : afd. Westland.

Toevoegen aan 2.16 :

Ook bij het E. E. G. -landbouwbeleid dient met een en ander rekening te worden gehouden.

Indiener : afd. Doetinchem.

Voorstel een nieuwe tekst van paragraaf 2. D. Geluidshinder : De vierde vorm van aantasting van de leefbaarheid is de overmaat van geluid, welke voor derden tot geluidshinder kan leiden.

De bouwnijverheidsproducenten hebben tot op heden bijna steeds producten afgeleverd, zonder rekening te houden met geluiden, die elders-, dan wel binnen het product, - ontstaan of worden voortgebracht. Ditzelfde verwijt geldt grosso modo de ruimtelijke orderingsdeskundigen, die in plaats van een interdisciplinaire aanpak veelal uitsluitend multi disciplinaire arbeid hebben verricht. Achteraf bekeken verkeerde situering van geluidproducerende bedrijven, inrichtingen, e. d. is helaas nauwelijks meer te wijzigen. Het lawaai, van welke aard dan ook, dient te worden teruggedrongen. Daartoe dienen allereerst naar internationaal overeengekomen maatstaven, gedifferentieerd naar geluidsbron en naar omstandigheden, normen te worden aangelegd. Niet naar de totale lawaabelasting dient overschrijding van de norm te worden belast, maar per geluidsbron per omstandigheid. Op deze wijze ontstaat een situatie, dat de ge- of gebruiker van een geluidverwekkend object de fabrikant van deze objecten dwingt om stillere producten te fabriceren. Uiteraard dienen de normen plaatsgebonden te zijn, omdat

de bevolkingsdichtheid niet overal identiek is.

2.17.

Het recht op leefbaarheid dient in de Grondwet te worden erkend.

2.18

De Hinderwet dient te worden vervangen door een Wet op de Leefbaarheid.

2.19

Wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de woonomstandigheden is vereist.

Indiener : K. Groot (Amsterdam).

II. D 2.17

1e zin "Met name in hoogbouw" veranderen in "In de gehele woningbouw".

Toelichting :

Geluidshinder is overal een groot probleem, ook in rijen huizen.

Indiener : afd. Eindhoven.

In paragraaf 2 (Ruimtelijke Ordening) op blz. 22, 1. k. na punt 3 toevoegen :

4. het onvoldoende gebruik maken van de mogelijkheid van particulieren om bij te dragen aan de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, met name doordat het regionale economische beleid te weinig in het beleid inzake de ruimtelijke ordening is geïntegreerd.

Indiener : afd. Doetinchem.

2.24b

Krachtige steun zal worden verleend aan het zich ontwikkelende regionale beleid van de Europese gemeenschappen ter zake van gebieden ter weerszijden van de Europese binnengrenzen, waarbij de bijzondere aandacht wordt gevestigd op de Belgisch-Nederlandse en Duits-Nederlandse grensgebieden.

2.24c

Bevordering van het spoedig tot stand komen van het door de Raad van Europa ontworpen verdrag dat het sluiten van intergemeentelijke regelingen ter weerszijden van staatsgrenzen mogelijk maakt.

Indiener : afd. Doetinchem.

Paragraaf 3 Volkshuisvesting. preambule. Tweede helft van af "ingecalculeerd" vervangen door :

"Dit heeft o. a. velen doen wennen aan een situatie waarin een te klein deel van het inkomen voor woonkosten wordt besteed. Doorstroming belemmerende en tot feitelijke onrechtvaardige discriminaties leidende grote verschillen in huur tussen oudere en nieuwe woningen dienen te worden bestreden door realistische jaarlijkse huurverhogingen (voorzover die verschillen het gevolg zijn van vroegere beleidsfouten t. a. v. de financieringswijze). Voor nieuwe woningen dient het ontstaan van dergelijke verschillen structureel te worden bestreden door een ander financieringsschema. Bij de toenemende welvaart zullen de burgers zelf zo snel mogelijk de woonkosten volledig uit hun eigen inkomen moeten dragen. Door de invoering van het spaarloon/pensioenplan met geïndexeerde leningen zal het mogelijk zijn :

- de aanvangshuur van nieuwbouwwoningen vrijwel te halveren (zie het uittreksel van het betr. rapport);
- een sterke stimulans voor de bevordering van eigen woningbezit te geven;
- een groter deel der kapitaalstroom naar woningen te leiden indien de burgers dat willen.

Indiener : G. Nooteboom.

Ad Hoofdstuk II, paragraaf 3 Volkshuisvesting, inleiding, regel 32.

Na de zin "Bij de toenemende welvaart zullen de burgers zelf zo snel mogelijk de woonkosten volledig uit eigen inkomen moeten gaan dragen" toevoegen :

"Overigens dienen de aanvangshuren van nieuwbouwwoningen (de zg. kostprijs-huren) nagenoeg te worden gehalveerd ten opzichte van de thans gebruikelijke door voor de financiering gebruik te gaan maken van door de overheid gegarandeerde waardevast geïndexeerde leningen met lage (reële) rente (ca. 3%) en uiteraard ook de huren te indexeren".

Toelichting :

De huidige "kostprijsuren" van nieuwbouw zijn ten onrechte niet gebaseerd op de reële rente, maar op de marktrente voor in guldens gestelde leningen, welke als gevolg van de voortdurende geldontwaarding zeer hoog is (thans ca. 8½%). De reële rente echter (die ongeveer gelijk is aan de marktrente voor guldenleningen minus het inflatiepercentage) bedraagt gemiddeld over de laatste 12 jaar niet meer dan 2%.

(Zie voor detailinformatie de artikelen in :

Economisch Statistische Berichten dd 29. 7. 70 van A. C. de Goederen;

Economisch Statistische Berichten dd 5. 8. 70 van H. C. J. Koning;

Economisch Statistische Berichten dd 9. 9. 70 van C. P. A. Bakker, met naschrift van A. C. de Goederen).

Indiener : A. C. de Goederen (Boskoop) en R. Schieven (Barendrecht).

Amendement 2. 26

De woorden : d. w. z. . . . worden vervallen.

Toelichting :

als onvoldoende doordacht.

Indiener : afd. Rijswijk.

II D 2. 29

Na eerste alinea toevoegen : "Inspanning vooral toespitsen op de 5 grote steden".

Indiener : afd. Eindhoven.

Na paragraaf 3, 2. 29 invoegen :

De woningproductie kan verhoogd worden o. a. door verplichte uniformiteit van gemeentelijke voorschriften.

Indiener : afd. Leiden.

Aan 2. 31 toevoegen :

"Scheppen voor ieder, waarvoor door pensioenfondsen of levensverzekeringsmaatschappijen gelden worden beheerd ten behoeve van zijn/haar pensioenrechten, van het recht dat geld in de vorm van een hypotheek terug te lenen tegen een hypotheekrente die hoogstens 0,5% hoger is dan de feitelijke rente die op zijn/haar spaargeld wordt vergoed. (die 0,5% zijn voor bestrijding der kosten en winst zodat daarvoor niet nog eens apart een opslag in rekening mag worden gebracht")

Indiener : G. Nooteboom.

Ad Hoofdstuk II, paragraaf 3, Volkshuisvesting, punt 2. 31.

Aan dit punt toevoegen :

"Het doen verstrekken van waardevast geïndexeerde hypotheeken met (lage) reële rente dient te worden bevorderd. Zo nodig dient de overheid zelf tot het verstrekken van zulke hypotheeken aan bewoners van eigen woningen over te gaan".

Toelichting :

Aldus wordt verband gelegd met Hoofdstuk IV, punt 4. 6a "pensioen- en spaarloonplan" en met de gewijzigde berekening van zg. "kostprijsuren" van nieuwbouwwoningen overeenkomstig een ander amendement van ondergetekende.

Indiener : A. C. de Goederen.

Toevoegen achter 2. 32 (pag. 23) een nieuw punt :

2. 33

Een nieuwe wettelijke basis is noodzakelijk ter verbetering van de realisering van belangrijke ruimtelijke en stedelijke projecten. Daartoe is gewenst :

- de mogelijkheid tot instelling, per projekt, van een ontwikkelingsinstituut belast met de integratie van onderzoek, ontwerp en uitvoering;
- de beschikbaarstelling van toereikende ontwikkelingsbudgetten ten behoeve daarvan;
- het formuleren van "spelregels" voor een open samenwerking tussen overheid en particulier initiatief in deze, met inachtneming van de uitgangspunten geformuleerd onder 1. 17.

Indiener : Mevr. H. Gelderblom (Den Haag).

Toevoegen aan paragraaf 3, Volkshuisvesting van nieuw

punt :

"Het treffen van een regeling, waarbij de kopers van nieuwe

woningen waarborgen worden gegeven tegen de bij aankoop te lopen risico's".

Indiener : afd. Leiden.

Toevoegen (b. v. na paragraaf 3 hoofdstuk II) een nieuwe paragraaf getiteld "Volksgezondheid" waarin o. m. opgenomen het volgende artikel :

"Zolang in bepaalde plaatsen of streken de bestaande ziekenhuizen onvoldoende mogelijkheden bieden om vrouwen te behandelen bij wie de indicatie tot het verbreken van de zwangerschap is gesteld, dient de overheid het oprichten van abortusklinieken krachtig te steunen. Het is een kwestie van volksgezondheid dat deze vrouwen niet bij gebrek aan voorzieningen gedwongen worden zich onder medisch niet verantwoorde omstandigheden of door onbevoegden te laten behandelen met alle risico's van dien.

Indiener : afd. 't Gooi en Rhenen.

Amendement paragraaf 4 van hoofdstuk II, inleiding punt d. d. ware als volgt te redigeren :

d. De gezinspolitiek moet worden geconcentreerd op :

- Voorlichting over de wenselijkheid van plannings van de nakomelingschap en indirect van de bevolkingsomvang;
- voorlichting over de mogelijkheden van geboorteregeling;
- verruiming van wettelijke mogelijkheden;
- verlaging van de kosten;
- afschaffing van onredelijke bevoordeling van kinderrijke gezinnen.

Op grond van deze overwegingen ziet D'66 voor de komende regeringsperiode de volgende beleidsmaatregelen als noodzakelijk .

Toelichting :

Deze inleiding kan lichter worden geredigeerd omdat de details reeds worden behandeld in de hoofdstukken III en IV. Een bezwaar van de behandeling in dit kader is dat hier de suggestie wordt gewekt alsof men door afschaffing van "gezinsubsidies" de bevolking kan regelen. De nadruk van de bevolkingspolitiek moet integendeel liggen bij voorlichting en ruimere normen voor de toelaatbare methoden.

Indiener : afd. Rijswijk.

Amendement 2. 33

Deze onderparagraaf ware als volgt te redigeren :

Systematische voorlichting - met inschakeling van maatschappelijke groeperingen en instellingen over het gemeenschappelijk belang van een verantwoorde gezinsplanning. Het verdient aanbeveling daarvoor de medewerking van het demografisch instituut in te roepen.

Toelichting :

Het individueel belang van ouders bij kleine gezinnen kan met klem van argumenten worden ontkend; ons gemeenschappelijk belang kan niet worden ontkend.

Indiener : afd. Rijswijk.

In hoofdstuk II (Leefbaarheid) na punt 2. 47 invoegen : 2. 47a

In het kader van het t. a. v. het in de grensgebieden te voeren regionale beleid dient, in samenwerking met de bevoegde Westduits instanties, de doortrekking van het Twentekanaal tot het Dortmund-Eemskanaal in studie te worden genomen.

Indiener : afd. Doetinchem.

Oude punt 2. 49 vervangen door :

2. 49

De ontwikkelingen in de luchtvaart zijn in een stadium gekomen, dat onverwijld stappen dienen te worden genomen tot uitwerking en uitvoering van de Programmapunten : Hoofdstuk Vj, artikelen 11. 4, 11. 41, 11. 42 en 11. 43.

De werkingssfeer van het Eurocontrolverdrag, dat tot nu toe het luchtverkeer (burger en militair) boven 7620 meter regelt, dient tot de lager gelegen luchtlagen te worden uitgebreid.

Indiener : K. Groot (Amsterdam).

Punt Luchtvaart 2. 50 (pag. 25 Democraat november 1970)

In de 9e regel, vóór bovendien tussenvoegen :

De 2e Luchthaven dient persé niet in enig deel van de Waddenzee te worden aangelegd.

Indiener : J. H. Moerkerk (Amsterdam)

In hoofdstuk II (Leefbaarheid), paragraaf 6: de als eerste en derde genoemde doelstellingen van plaats doen verwisselen.

Indiener: afd. Doetinchem.

Belangenbehartiging Consumenten (Nota inzake Beleidsplan) Toe te voegen aan punt 2.55:

1. Bij een der departementen (bij voorkeur voorlopig Economische Zaken; zie Toelichting) wordt een goed geoutilleerd directoraat-generaal ingesteld, desgewenst onder een staatssecretaris voor consumptiezaken, dat in het kader van het algemene regeringsbeleid speciaal de belangen der consumenten behartigt.
2. De overige daarvoor in aanmerking komende departementen (Landbouw, Volkshuisvesting, Financiën, Verkeer, C.R.M., Onderwijs, Sociale Zaken) dienen te beschikken over afdelingen welke, in nauwe samenwerking met het sub 1 genoemde directoraat-generaal, zich speciaal bezighouden met de behartiging der consumentenbelangen in het kader van het beleid van het betrokken departement.
3. Een Consumptie-Raad (C.R.), bestaande uit vertegenwoordigers van consumentenorganisaties en door de Kroon aan te wijzen deskundigen, kan de regering, uit eigen beweging of op verzoek, adviseren met betrekking tot de consumentenbelangen.
4. De C.R. zal onder meer de taak kunnen overnemen van de huidige S.E.R.-commissie Consumenten-aangelegenheden (C.C.A.). In bepaalde gevallen kunnen S.E.R. en C.R. gezamenlijk advies uitbrengen.
5. Bevorderd dienen te worden het tot stand komen van een Research Instituut voor Consumptievraagstukken en de instelling van universitaire leerstoelen op dit terrein.
6. Van het huidige punt 2.55 kan de eerste zin worden ingevoegd in het betoog over de belangenbehartiging der consumenten. De tweede zin dient te vervallen.

Indiener: E. van Cleeff (Scheveningen).

Punt 2.60. Na "investeringsmogelijkheden" toevoegen "in dezelfde mate als voor niet landbouwende Nederlanders gelden".

Indiener: G. Nooteboom.

HOOFDSTUK III

Wetenschap en Technologie

In hoofdstuk III (Wetenschap en Techniek) na 3.4 invoegen: Internationale gelijkstelling en erkenning van diploma's dient met kracht te worden nagestreefd.

Indiener: afd. Doetinchem.

P. 26; A) rechterkolom iets boven het midden, B) middenkolom even boven het midden.

A). "De paragraaf Technologie toont dat D'66 gerichte samenleving". Apert fout! D'66 wil persé niet vernieuwing ter wille van de vernieuwing; D'66 wil slechts dfe vernieuwingen die nodig zijn om de problemen waar we nu mee zitten, op te lossen (zie inleiding beleidsplan, linker kolom, en p. 29, midden- en rechter kolom). Met de gewraakte formulering plaatsen we ons ten onrechte in de hoek der technocraten.

Voorstel: Bovengenoemde passage vervangen door:

"De paragraaf Technologie toont dat D'66 van mening is dat de oplossing van de hoofdproblemen van onze maatschappij de inzet vraagt van het uiterste aan wetenschappelijk en technisch kunnen. Dit weer is alleen mogelijk als we door goede moderne scholing zo volledig mogelijk gebruik maken van de creativiteit en intelligentie die in onze bevolking sluimert".

B) In dezelfde zin fout is de passage "Een zich voortdurend technologische vernieuwende wordt deelgenomen".

Voorstel: Vervangen door:

"Het zich positief aanpassen aan en het beheersen van een zich voortdurend technologisch enz. ... deelgenomen".

Indiener: H. Meijer (afd. Eindhoven).

Hoofdstuk III (Wetenschap en Technologie).

In dit hoofdstuk dient ergens te worden opgenomen dat in het gehele onderwijs bij de keuze van onderwijsmiddelen en

-methoden de motivatieverbetering van de leerling een belangrijke rol behoort te spelen. In de praktijk is gebleken dat met een beleid dat op motivatieverbetering gericht is, belangrijke resultaten te bereiken zijn. Een goede motivatie is beslist nodig om veel leerlingen door te laten gaan tot in het tertiaire onderwijs.

Indiener: subregio Drechtsteden.

HOOFDSTUK IV

Rechtvaardige Welvaartsverdeling

4-2 Toevoegen: "Bedoeld is een gelijke totale arbeidsbeloning inclusief de onzichtbare delen daarvan die meetellen in de loonkosten".

4-4 "arbeidsinkomens" vervangen door "inkomens".

Beide voorstellen ingediend door G. Nooteboom.

Ad Hoofdstuk IV, 4.6a, regels 9 en 10.

Het gestelde tussen haakjes: "bv. een percentage van de arbeidsbeloning" vervangen door:

"bv. een percentage van het gedeelte van de arbeidsbeloning dat uitgaat boven het wettelijk minimumloon".

Toelichting:

Als de AOW-uitkeringen overeenkomstig punt 4.5 tot het peil van het netto besteedbare minimumloon zijn opgetrokken kan men van een minimumloon-genieter niet vergen dat hij nog voor een aanvullend pensioen spaart.

Indiener: A. C. de Goederen.

ad punt 4.6a

Het eerste genoemde kenmerk wordt aangevuld met de zinsnede:

"dit betekent een stevige gedwongen besparing, die het netto-bestedbare inkomen beduidend zal verminderen";

Het tweede genoemde kenmerk wordt aangevuld met de zinsnede:

"dit betekent, dat afgeweken wordt van de norm voor ambtenaren-pensioenen, die als maximum 70% van het eindsalaris (gemiddelde over de laatste 2 kalenderjaren) bedraagt".

Indiener: F. Jansen (Den Haag).

Amendement bij punt 4.6a:

De teksten na het derde en het vierde streepje dienen te luiden:

- de overheid opent de mogelijkheid - eventueel via de Rijkspostspaarbank - om het gespaarde kapitaal d. m. v. indexatie of welvaartsvast te doen beheren, waarbij dan een geringe rente resp. geen rente wordt vergoed;
- iedereen heeft vrijheid van keuze t. a. v. de spaar- en verzekeringsinstelling, de spaarmethode (bv. geen indexatie met een hogere renteberekening) en de uitkeringsmethode;

Indiener: Centrale werkgroep (Nypels).

Ad Hoofdstuk IV, punt 4.12, tweede zin.

Deze zin: "Invoering van een minder steile progressie van het tarief van deze belasting" schrappen.

Toelichting:

1. Wanneer men de premies voor de zg. volksverzekeringen - in wezen ook een soort belasting; zie punt 4.16 - mede beschouwt is er geen sprake van (te) steile progressie voor de zg. middengroepen (ref.: de studie die ondergetekende ter zake heeft gemaakt voor de fiscale werkgroep van D'66).
2. Door het afwentelingsmechanisme zijn de bruto inkomens van deze categorie ruwweg reeds afgesteld op de te bereiken netto inkomens. Belasting en premies zijn er dus reeds globaal in verwerkt, zodat de hier voorgestelde maatregel voor de betrokkenen een overbodig presentje zou vormen.
3. De voorgestelde maatregel tendeert tot dénivellering van de netto inkomens en is als zodanig lijnrecht in strijd met punt 4.1.

Indiener: A. C. de Goederen.

4.22 pag. 33, 2e kolom

toevoegen: "in samenwerking met andere "rijke" landen als volgt besluiten: Studenten uit ontwikkelingslanden hun subsidie terug laten betalen, indien zij na beëindiging van hun studie niet teruggaan naar eigen land. Dit kan voorkomen, dat intellect uit land verdwijnt.

Indiener: afd. Westland.

Toevoeging ad 4.22, tussen b) en c).

Het streven naar grotere effectiviteit van de verschillende Nederlandse programma's door coördinatie en door onderlinge inpassing en aanvulling.

Indiener: Mevr. A. Kouwenhoven (Noordwijkerhout).

Paragraaf 2.4.27 laten vervallen.

Indiener: afd. Leiden.

Toevoeging ad 4.27.

Deze gelden zouden b.v. kunnen worden aangewend voor subsidies aan de niet-commerciële particuliere organisaties voor opzet en uitvoering van voorlichtingsprogramma's.

Toelichting:

Als D'66 genoemde organisaties wil inschakelen, zal zij tegenover ook de financiële mogelijkheid daarvan moeten aangeven. De organisaties verwerven hun gelden via acties en donaties. Het is tegenover de gevers veelal niet denkbaar deze giften te gebruiken voor andere dan directe hulpverlenings-projecten, die vaak zelfs al met name genoemd worden.

Indiener: Mevr. A. Kouwenhoven (Noordwijkerhout).

HOOFDSTUK V

Vrede en Veiligheid

5.9
Een VN-rampendienst moet in het leven worden geroepen, die beschikt over een wereldwijd stelsel van hulpdepôts met medicijnen, voedsel, tenten enz. De lidstaten van de V.N., Nederland dienen uitrusting en manschappen te leveren voor een permanente vloot van transportmiddelen en communicatieuitrustingen die onverwijd en overal kan worden ingezet. De lidstaten van de VN behoren in een verdrag inzake rampenhulp hun rechten en plichten vast te leggen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering dient gelegd te worden bij een Hoge Commissaris voor Rampenhulp.

Toelichting:

De hulpverlening bij rampen zoals recentelijk Biafra, na de militaire ineenstorting, Peru en Pakistan, komt vaak zeer langzaam en gebrekkig op gang. Het is niet te verwachten, dat dit de laatste gevallen zullen zijn. Een gecoördineerd gebruikmaken van de technische mogelijkheden, die de wereld heeft, lijkt zinvoller dan de tot nu toe gevolgde procedure.

Indiener: afd. Eindhoven en J. Voorhoeve (werkgroep Buitenland)

Toevoegen aan paragraaf 1 onder "Versnelling van de West-Europese integratie".

Nederland kan een positieve stap ondernemen naar de West-Europese integratie door initiatieven te nemen die er op gericht zijn de feitelijke samenwerking in Benelux-verband te versterken.

Indiener: van Litsenburg (Eijgelshoven).

HOOFDSTUK VI

Departementale Reorganisatie

IV. Hoofdstuk VI, Departementale reorganisatie, schema blz. 38.

- De staatssecretaris Infrastructuur zal behalve Waterstaat ook het Openbaar vervoer moeten doen, wil er van ruimtelijke ordening en milieubeheer in onze zin iets komen.
- De staatssecretaris Transport (onder E. Z.) zal ook met de PTT (het huidige derde deel van V en W) belast kunnen worden; in plaats van "Verkeer" m.i. te lezen: Vervoer, nl. als bedrijfstak (E. Z. immers), niet als infrastructuur en de benutting daarvan (zie ad a).

Indiener: P. J. Zeven (Den Haag).

Aanvullend voorstel m.b.t. paragraaf 1 (Buitenlandse politiek)

Indo-China:

D'66 meent, dat met voortzetting van de Amerikaanse militaire interventie in Indo-China geen redelijk doel is gediend, en dat de Amerikaanse politiek derhalve gericht moet zijn op een versnelde terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Indo-China.

Dit houdt in, dat D'66 iedere uitbreiding van de Amerikaanse militaire interventie in Indo-China, zoals de inval van 30 april 1970 in Cambodja, veroordeelt.

D'66 verlangt van de Nederlandse regering, dat zij, zolang de Amerikaanse politiek zich niet daadwerkelijk op beëindiging van de militaire inmenging richt, openlijk tegen die politiek stelling neemt.

Ten aanzien van de politieke oplossing, die er voor het conflict in Indo-China moet komen, kan een nieuwe Geneefse conferentie nuttig zijn. Het vredesoverleg in Parijs dient door alle partijen zo lang mogelijk volwaardig te worden voortgezet.

Een erkenning door Nederland van Noord-Vietnam kan, in het bijzonder, wanneer de Amerikaanse politiek zou leiden tot een nog heviger inmenging in Indo-Chinese aangelegenheden, als politiek gebaar zin hebben.

Indiener: Centrale werkgroep (Engwirda).

5.21 vanaf 4e regel als volgt wijzigen:

steun gaat verlenen aan bevrijdingsbewegingen, zoals in de Portugese koloniën in Afrika (Mozambique, Angola en Portugees Guinee), bevrijdingsbewegingen in Zuid-Afrika en Rhodesië en aan vergelijkbare bewegingen, bijv. in Latijns-Amerika. Er is hier enz. enz.

Indiener: Centrale werkgroep (Engwirda), Visser, afd. Dwingeloo en afd. Westland.

V par. 2 pag. 36 links bovenaan:

Vanaf elfde regel veranderen: door het onderstreepte toe te voegen:

"Deze strategie van de beheersing van een crisis is momenteel slechts bestaanbaar . . . zeer onwaarschijnlijk wordt. Dit quasi evenwicht mag door D'66 nooit als een onveranderlijk uitgangspunt gezien worden.

Nederland besteedt etc. etc.

Toelichting:

D'66 mag niet uitgaan van de noodzaak van machtsevenwicht. Historisch bewezen dat er nooit sprake is van werkelijk evenwicht, slaat altijd door naar een of andere kant, leidt tot escalatie en groter oorlogsdreiging. Vraag in de vergadering: is dit een slip of the pen geweest? anders nauwelijks denkbaar in D'66 gedachte.

Indiener: afd. Eindhoven.

FINANCIËEL OVERZICHT VAN 1/1-1970 TOT 1/10-1970

Balans per 1 januari 1970:

Kas, Bank en Giro	f	21.489,93	Krediteuren	f	24.486,18
Machines en Inventaris	-	12.076,84	Leningen leden	-	2.600,--
Waarborgsom Pand	-	1.750,--	N.t.b. Machines	-	466,80
Voorraad drukwerk	-	2.375,--	N.t.b. afdrachten	-	1.316,73
N.t.o. Diversen	-	2.000,--	Vooruitontvangen contr.	-	4.514,--
Vooruitbetaalde afdrachten		902,80	Verkiezingsreserve	-	5.500,--
			Agemene reserve	-	1.710,86
	f	40.594,57		f	40.594,57

Baten en Lasten 1/1-1970 tot 1/10-1970:

Afschr. machines en Inv.	f	3.482,28	Contributies	f	157.883,68
Lonen en Sociale lasten	-	37.782,53	Aanhangers donaties	-	705,--
Huisvestingskosten	-	7.692,63	Giften	-	2.705,--
Consumpties Secr.	-	1.760,19	Subsidie	-	6.000,--
Porto	-	7.776,17	Huur Votometer	-	1.579,50
Telefoon	-	3.991,08	Kansgeverscheques	-	268,50
Kant. benodigdheden	-	1.451,80	Democraat	-	1.398,81
Rente- en girokosten	-	237,30	Bijdrage Congres R'dam	-	5.547,25
Onderhoud machines	-	882,58	Bijdrage Congres H'lem	-	1.172,75
Adresseerkosten	-	596,53	Bijdrage Deelcongres		
Assuranties	-	117,25	Amsterdam	-	110,--
Representatie	-	219,30	Verkopen rapporten pro-		
Stencils, Papier en inkt	-	5.966,56	gramma's etc.	-	9.558,90
Documentatie	-	491,81			
Personferenties	-	554,44			
Advertenties	-	2.377,16			
Vergaderkosten	-	2.477,28			
Televisiekosten	-	4.749,--			
Zaalhuur congressen	-	2.145,65			
Diverse congreskosten	-	1.850,07			
Congresd'emocraten	-	6.192,75			
Informatie d'emocraten	-	4.052,26			
Papier en enveloppen	-	7.760,91			
Programma's	-	6.272,--			
Verk. progr. en rapporten	-	5.442,43			
Drukwerk diversen	-	2.492,45			
Declaraties	-	4.734,54			
Regiokosten	-	1.578,39			
Afdrachten	-	31.576,73			
Naar verkiezingsfonds	-	22.750,--			
Naar algemene Reserve	-	7.475,32			
Telling	f	186.929,39		f	186.929,39

Verkiezingsfonds van 1/1-1970 tot 1/10-1970:

Provinciale Statenverk.

Drukwerk	f	27.499,42	Bijdrage Verkiezingen 70	f	907,50
Bijdrage Regio's	-	5.765,--	Reservering 70	-	22.750,--
Diverse kosten	-	1.496,10			
Gemeente Raadsverk.			Naar Verkiezingsreserve	-	23.381,69
Drukwerk	-	8.360,52			
Bijdrage afdelingen	-	2.450,--			
Diverse kosten	-	1.468,15			
Telling	f	47.039,19		f	47.039,19

Balans per 1 oktober 1970:

Kas, Bank en Giro	f	19.746,09	Leningen leden	f	1.350,--
Machines en Inventaris	-	12.639,54	Lening Bank	-	30.000,--
Waarborgsom Pand	-	1.750,--	Krediteuren	-	24.791,23
Waarborgsom Verkiezingen		500,--	N.t.b. Afdrachten	-	2.839,53
Voorraad drukwerk	-	1.000,--	Algemene Reserve	-	9.186,18
N.t.o. Diversen	-	5.749,32			
N.t.o. Subsidie T.V.	-	2.000,--			
N.t.o. Afdelingen	-	6.850,--			
Verkiezingsreserve	-	17.881,69			
Telling	f	68.166,94		f	68.166,94
Algemene Reserve			Verkiezingsreserve		
Per 1-1-'70	f	1.710,86	Per 1-1-'70	f	5.500,--
Voordelig saldo tot 1/10	-	7.475,32	Nadelig saldo 1/10	-	23.381,69 -/
	f	9.186,18	Per 1/10-1970	f	17.881,69

H.H.A. Dijsselbloem,
penningmeester.